

TRADÍCIÓ - KOOPERÁCIÓ - INNOVÁCIÓ

Új programokkal bővült a PTE BTK képzési palettája | **4. oldal**

DÍJAK ÉS SZAKMAI ELISMERÉSEK

„Az év oktatója” elismerés | **7. oldal**

ÉLETUTAK - TUDOMÁNYTERÜLETEK | INTERJÚK

„A szakma szeretete általában meghozza gyümölcsét.” Interjú Kurdi Máriával | **12. oldal**

TÁMOGATÓ SZEMLÉLET A PTE BTK-N

A láthatatlan fogyatékoság | **52. oldal**

Tartalom

ELŐSZÓ	3
TRADÍCIÓ – KOOPERÁCIÓ – INNOVÁCIÓ	
Új programokkal bővült a PTE BTK képzési palettája	4
DÍJAK ÉS SZAKMAI ELISMERÉSEK	7
TUDOMÁNYOS HÍREK	9
ÉLETUTAK – Tudományterületek Interjúk	
„A szakma szeretete általában meghozza gyümölcsét.” Interjú Kurdi Máriával	12
„A titok a hallgatásban rejlik.” Interjú Luigi Tassonival	15
„A nyelvtanulás transzformatív döntés.” Interjú Dombi Judittal	18
KÖNYVAJÁNLÓ	21
ANNALES PHD-HÍREK, HABILITÁCIÓK, NYUGDÍJAZÁSOK, KINEVEZÉSEK	27
IN MEMORIAM GYÁSZHÍREK	30
In Memoriam Csizmadia Sándor	31
ÚJ KOLLÉGA MUTATKOZIK BE	
A Pszichológia Intézet új munkatársa. Matuz-Budai Tímea egyetemi tanársegéd	32
KUTATÓKÖZPONTOK	
Az Írlandisztika Kutatóközpont tevékenysége 2021-ben	33
Humán Környezettudományi Kutatócsoport	35
Digitális transzformáció a Pécsi Tudományegyetemen	37
Beszámoló a Háborús Tudományok Multidiszciplináris Kutatócsoport első évéről	39
Beszámoló a Modernkori Oroszország és Szovjetunió Történeti Kutatócsoport (MOSZT) tevékenységéről	41
KALEIDOSZKÓP INTÉZETI HÍREK	
A Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék aktuális hírei	
Dmitrij Anatoljevics Funk tiszteletbeli doktorrá avatása, 2021. november 4.	42
A Történettudományi Intézet beszámolója	43
(Nevelés)Tudományos Tavasz	44
NemesNagyÁgnes100 – Sensus-műhelyszeminárium	46
Interkulturális találkozások: interaktív kulturális kiállítás és interkulturális esemény	46
Az Angol Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék hírei	48
Az Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszékének beszámolója	48
György-telep, Pécs margója	49
A Pszichológia Intézet aktuális hírei	51
TÁMOGATÓ SZEMLELET A PTE BTK-N	
A láthatatlan fogyatékoság	52
MOZAIKOK	
Kádár-korszak és Instagram	55
PÁLYÁZATOK	57
PILLANATKÉPEK A KARI MINDENNAPOKBÓL	
„A mi munkánk a háttérben zajlik, a cél az oktatás kiszolgálása.” Rektori dicséret a BTK-n.	
Interjú Novákné Végső Zsuzsával	60

„Az én csodálatos pécsi kalandom sem ér itt véget...”	64
KREATIV SOROK BTK MŰVÉSZEK	
A bölcsészek mint kaméleon művészelkek	64
ALUMNI HÍREK	
„A PTE BTK életem egy fontos állomáshelye.” Interjú Pirmajer Attilával	67
KÖNYVISMERTETŐ	
Játék határok nélkül. Glied Viktor (2020): Az európai migráció két arca.	
Ad Librum Kiadó, Budapest	68
EDITORIAL NOTE ANGOL NYELVŰ ÖSSZEFOGLALÓ	70

Továbbra is számítunk az intézeti kapcsolattartó kollégák értékes segítségére, és várjuk intézeteik aktuális híreit a következő számba.

A kiadvány negyedik számába szánt anyagok benyújtásának határideje:
2022. június 24.

Leendő szerzőink publikációit a Nexus@pte.hu e-mail címre várjuk.

IMPRESSZUM

Felelős szerkesztő: Dr. Szélpál Livia Klára
Olvasószerkesztő: Neichl Nóra
Tördelőszerkesztő: Komáromi Csaba
Idegennyelvi lektor: Dr. John Voelker
Szakmai médiatanácsadó: Dr. Maksa Gyula
Fotók: Mánfai György | Címlapfotó: Prof. dr. P. Müller Péter
Szerkesztőség: Bózsa-Rappai Erika, Izsák Mónika, Kuglics Sarolta, Simon Anna

A szerkesztőség címe:

Nexus, PTE BTK, 7624 Pécs, Ifjúság útja 6.

Kiadja a Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Kari Hivatala

Kiadó székhelye: PTE BTK, 7624 Pécs, Ifjúság útja 6.

Felelős kiadó: Prof. dr. Heidl György, a Pécsi Tudományegyetem
Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának dékánja

Telefon: 72/503-600 | E-mail: nexus@pte.hu

Nyomtatott kiadás: ISSN 2732-3579 | Online kiadás: ISSN 2732-3587

Elektronikus publikáció:

btk.pte.hu/nexus

journals.lib.pte.hu/index.php/nexus

A Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának regionális elkötelezettsége és társadalmi felelősségvállalása az oktatás, a kutatás és a tudástranszfer területén jelentős. Ezen célok egyik megnyilvánulása a kar közérdekű folyóirata, a *Nexus*, amely összekötő kapocs és közösségi felület a kar intézetei, tanszékei és kutatóközpontjai, valamint a tágabb értelemben vett olvasóközönség között.

A *Nexus* jelen számának nyitócikke a 2022 szeptemberétől induló új mesterképzési és doktori programokat mutatja be. A nemzetközi képzések bővítése a Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar egyik kiemelt célja, és ehhez a tendenciához igazodva a karon a 2021–2022-es tanév tavaszi szemeszterében három angol nyelvű doktori program is indult.

A negyedik szám tartalma – mely főképp a 2021/2022-es őszi szemeszter kari eseményeiről számol be – a kar közösségét kívánja erősíteni. Eredménykommunikációra törekvő rendezőelvet követ, ezért kiemelt helyen tudósítunk a *Díjak és szakmai elismerések* rovatban a kar oktatóinak eredményes munkájáról.

Az *Életutak – Tudományterületek* rovatunk Kurdi Mária professor emerita, Luigi Tassoni egyetemi tanár és Dombi Judit kutatói-oktatói és tudománysszervezői munkáját mutatja be, mely beszélgetések apropójául könyvmegjelenéseik szolgáltak.

A *Nexus* hangsúlyos feladatai közé tartozik a tudományos hírek, közérdekű információk, új könyvmegjelenések, rendezvények, konferenciák, előadások, tanszéki aktualitások és pályázatok bemutatása. Olvasóink mindemellett hallgatóink és oktatóink szakmai előrehaladásáról is tájékozódhatnak (*PhD-hírek, habilitációk, kinevezések*), valamint bemutatkozik a kar kötelékébe belépő új kolléga, Matuz-Budai Tímea.

A *Kutatóközpontok hírei* között beszámolunk az Írlandisztika Kutatóközpont és a Humán Környezettudományi Kutatócsoport munkájáról, a PTE Oktatás- és Tanulástámogató Központjának BTK-s vonatkozásairól, valamint a Haborús Tudományok Multidiszciplináris Kutatócsoport és a Modernkori Oroszország és Szovjetunió Történeti Kutatócsoport (MOSZT) tevékenységéről.

Kaleidószkóp rovatunk az intézetek és tanszékek széleskörű tudományos tevékenységeiről számol be.

A *Támogató szemlélet a PTE BTK-n* című rovatunk ezúttal a hallássérült hallgatók oktatásával kapcsolatos információkat adja közre Zoboki-Gergely Nikolett szakértő összefoglalásában. A *Mozaikok* című rovatunkban Kuglics Sarolta kommunikáció- és médiatudomány szakos hallgató mutatja be a Kommunikáció- és Médiatudomány Tanszék által rendezett *Kádár Insta, avagy #Divatos #Mindennapok a hetvenes évek Magyarországn* című kiállítást, melynek 2021 októberében a BTK adott helyet. A *Pillanatképek a kari mindennapokból* című rovatunkban Novákné Végső Zsuzsa, a Szociológia Tanszék ügyvivő szakértője beszél munkájáról, a tanszék történetéről és a rektori dicséretéről, amelyben 2021 júniusában részesült. Luigi Tassoni professzor úr pedig egy rövid reflexióban mesél a pécsi egyetemi éveiről. Simon Anna szabad bölcsészettudományi szakos hallgató beszámolójával bepillantást nyújt a 2021. szeptember 29-ei „ésatöbbi” rendezvényről a Szenes Klubban a *Kreatív sorok* című rovatban.

Alumni hírek rovatunkban Pirmajer Attila szociológia szakos doktorandusz hallgatónk mutatkozik be, aki jelenleg a Központi Statisztikai Hivatalnál dolgozik statisztikus munkakörben.

Jelen számot Szegedi Péter, az Interdiszciplináris Doktori Iskola Politikatudományi Doktori Program hallgatójának Glied Viktor Az *európai migráció két arca* (2020) című könyvéről írt recenziója zárja.

Ahogy a tartalomjegyzékből is látható, a *Nexus* negyedik száma a korábbiakhoz hasonlóan bővelkedik tartalomban. Ezért külön köszönettel tartozom az intézeti kapcsolattartó kollégáknak a kitartó és értékes együttműködésükért, a szerkesztőségi munkatársaknak pedig a csapatszellemükért.

Szeretettel ajánljuk az olvasók figyelmébe a *Nexus* folyóirat negyedik számát!

Szélpál Livia

ÚJ PROGRAMOKKAL BŐVÜLT A PTE BTK KÉPZÉSI PALETTÁJA

A Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar a PTE legnagyobb hallgatói létszámú és a legtöbb képzést nyújtó fakultása, ahol nappali és levelező formában hét nyelven folyik az oktatás. 5000 bölcsészhallgató több mint 300 képzésen tanulhat. Konkrétan 27féle alapszakon (ebből 9 társadalomtudományi), 30 mesterképzésen, 15 tanárszakon és 5 doktori iskolában. Nemzetközi képzéseinkre a világ minden részéről érkeznek hallgatók. A tanárképzésben több mint 70 éves múltra tekintünk vissza.

A fentiek fényében elengedhetetlen, hogy Karunk felkészülten és rugalmasan reagáljon azon elvárásokra, melyek képzési portfóliójának időszűkítését és bővítését követelik. Büszkék vagyunk arra, hogy a tavaszi szemeszterben induló angol nyelvű doktori programok mellett 2022 szeptemberétől színvonalas, új mesterképzésekre is fogadhatunk hallgatókat.

A nemzetköziesítés aktuális igényeinek a Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar is meg kíván felelni. Karunkon a 2021-2022-es tanév tavaszi szemeszterében három angol nyelvű doktori program indult: az Interdiszciplináris Doktori Iskola „*Doctoral Program in International Politics*”, az Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola „*PhD in British, Irish, and American Literature in English*”, valamint a Pszichológia Doktori Iskola „*Doctoral Program in Psychology*” című programjai. Fontos hangsúlyozni, hogy ezekkel a programokkal a kar így már az egyetemi képzés minden szintjén biztosít oktatást a nemzetközi és a magyar hallgatóknak egyaránt.

Az Interdiszciplináris Doktori Iskolán belül a *Doctoral Program in International Politics* (Nemzetközi politika doktori program) oktatói és témavezetői a politikatudomány, a nemzetközi kapcsolatok, a nemzetközi jog, a regionális kutatások és országismeret területére kiterjedő szakértelem széles tárházát képviselik, ezért jelentős szakmai támogatást nyújtanak a hallgatóknak mind módszertani, mind pedig elméleti szempontból. A program interdiszciplináris jellegét erősíti az együttműködés a PTE BTK más doktori programjaival, úgymint a történelemmel, a néprajzzal és a kulturális antropológiával. A program dinamikusan fejleszt partnerségi

és együttműködési körét hazai és nemzetközi szinten egyaránt. A doktoranduszoknak lehetőségük van projektekhez csatlakozni, terepmunkában és számos csereprogramban részt venni világszerte. A fogadó tanszék a tudományos és interkulturális események széles skáláját kínálja doktoranduszainak. A doktori program vezetője Tarrósy István egyetemi tanár. Bővebb információ a jelentkezésről.

Az Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskolán belül a *PhD in British, Irish, and American Literatures in English* (PhD-program a brit, az ír és az amerikai irodalomról angol nyelven) doktori program két szakaszból áll, amelyek közül az első három egység alkotja: alaptantervi kurzusok az irodalomelmélet, a kultúratudomány és az irodalomtörténet területén, az első három félévben; oktatási, tutorálási és mentorálási és egyéb tanszéki tevékenységek (második és harmadik félév); egyéni kutatás a doktori disszertációhoz (folyamatos) és felkészülés a záróvizsgára (negyedik félév). A szükséges kreditek megszerzésével és a záróvizsgával a hallgatók a második szakaszba lépnek, ahol témavezetőik segítségével kell megírniuk a disszertációt, és a záróvizsgát követő két éven belül leadniuk. A program így két év kurzusmunkára és két év kutatási és írási tevékenység szakaszra bontható a konzulensek támogatásával, akik végig segítik a jelölteket a doktori fokozat megszerzése felé vezető úton. Mivel az oktatók különböző szakterületekről kerülnek ki, támogatják az egyéni kutatásokat a brit, az ír és az amerikai angol nyelvű irodalmak különböző területein. A doktori program vezetője Sári B. László egyetemi docens. Ha többet szeretne megtudni a programról, látogasson el a doktori iskola honlapjára.

A Pszichológia Doktori Iskolán belül a *Doctoral Program in Psychology* (Pszichológia doktori program) elvégzése segíthet abban, hogy akadémiai intézményekben, magán- vagy állami kutatási társaságoknál, vagy profitorientált vállalkozásoknál kezdjen karriert, ahol széleskörű tudását egy alkalmazott területre tudja átültetni. A program lehetőséget kínál a pszichológiából, biológiából, orvostudományból és más társadalomtudományokból diplomát szerzett hallgatóknak elméleti és gyakorlati ismereteik bővítésére új tudományos

eredmények elérése érdekében. A kurzusok olyan témákat fednek le, de nem kizárólagosan, mint a társas megismerés és társadalmi reprezentáció, pszichofiziológiai mérések, valamint kvalitatív és kvantitatív kutatási módszerek. A tanulmányi program két különálló képzési egységből áll (1-4. félév, 5-8. félév). Az első modul során a doktoranduszok fejlett kutatási ismereteket sajátítanak el, és olyan elméleti kurzusokon vesznek részt, amelyek segítik őket saját kutatási tervük kidolgozásában és kísérleteik megtervezésében. A negyedik félév végén komplex vizsgával értékeli a hallgatók tudását és kutatási előmenetelét, amely a doktori tanulmányok folytatásának feltétele. A második szakasz a hallgatók és témavezetőik közötti intenzív interakcióra épül. A hallgatóktól elsődlegesen azt várják el, hogy a kutatásukra összpontosítsanak, de részt kell venniük az oktatási tevékenységekben is, hogy felkészüljenek a tudományos pályára. A kutatási eredményeiket lektorált folyóiratokban kell publikálniuk és konferenciákon bemutatni. A doktori értekezést legkésőbb a nyolcadik félév végéig kell benyújtani. Sikeres

disszertációvédés után a doktorjelölt pszichológiából PhD fokozatot szerez. A doktori program vezetője Lábadí Beatrix egyetemi docens. Bővebb információ a programról.

A mesterképzéseket tekintve több új képzés indul a Bölcsész- és Társadalomtudományi Karon 2022 szeptemberétől: a magyar mint idegen nyelv tanára, az amerikanisztika és a Balkán-tanulmányok mesterképzés.¹

A most induló magyar mint idegen nyelv tanára két féléves (azaz rövid ciklusú), levelező munkarendű tanárképzés azért hiánypótló, mert a közoktatásban egyre nagyobb az igény az ilyen végzettséggel rendelkezők iránt.

Hungarológia mesterszakkal párhuzamosan is végezhető, és elsősorban olyanok számára választható, akik *diszciplináris* (vagyis *nem tanári* végzettséget adó) mesterdiplomával rendelkeznek. Ebben a képzésben a magyar

mint idegen nyelvi tartalom mellett főleg pszichológiai, pedagógiai és neveléstudományi tárgyú kurzusok szerepelnek. A *tanári végzettség* birtokában végezhető magyar mint idegen nyelv szakos pedagógus szakirányú továbbképzés már a 2021/2022-es tanévben elindult. Ezt a képzést olyan hallgatóknak ajánljuk, akik szakszerű tudást és jártasságot kívánnak sze-

rezni a magyar nyelv és kultúra oktatásában, közvetítésében nem magyar anyanyelvűek számára – a közoktatásban, a felsőoktatásban, nyelviskolában, magántanárként; célnyelvi, forrásnyelvi, környezetnyelvi környezetben, illetve diaszpórában és/vagy szórványban. A képzés céljaként meghatározó, hogy a magyar mint idegen nyelv szakos pedagógus szakirányú továbbképzésben szerzett magyar mint idegen nyelv szakos pedagógus szak-képzettséggel rendelkezők a megszerzett ismereteiket magyarországi nyelviskolákban, a határon túli köz- és felnőttoktatásban, a migráns- és szórványoktatásban, valamint a nyugati diaszpóra maganyelv-oktatása során hasznosíthatják. A képzésben résztvevők nem diplomát, hanem oklevelet szereznek.

A következő tanévben, 2022 őszén elindul az amerikanisztika mesterképzés a PTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Karán. Aki elvégzi az amerikanisztika mesterképzést a kulturális és kreatív ágazatok legkülönbözőbb területein tud elhelyezkedni. A szakra elsősorban az amerikai kultúra és irodalom legkülönbözőbb aspektusai iránt érdeklődő hallgatókat várnak, akik elhivatottságot éreznek magukban az adott területen elmélyíteni ismereteiket és kutatásokat folytatni, okleveles amerikanisztika szakos bölcsészdiplomát szerezni nappali vagy levelező munkarendben. Az amerikanisztika mesterképzés célja olyan szakemberek képzése, akik magas szinten, tudományos igényvel ismerik az amerikai angol nyelvet és az Egyesült Államok kultúráját, társadalmi-politikai berendezkedését, történelmét, az amerikai jelen és múlt valamennyi lényeges vonatkozását. Ismereteik révén alkalmasak az egyéni kutatásra, önálló tudományos és publicisztikai munka végzésére. Szaktudásukat a médiában, a könyvkiadásban, a diplomáciában, a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó intézményekben, az üzleti életben, az idegenforgalomban, pályázati irodákban, a helyi és országos önkormányzati hivatalokban és általában a kulturális életben alkalmazzák. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására. A képzés angol nyelven folyik. A program vezetője: Sári B. László docens. Bővebb információ a jelentkezésről.

A Balkán-tanulmányok mesterképzés a jelentkezők számának függvényében indul a következő őszi szemesztertől. A program célja olyan szakemberek képzése, akik ismerik a balkáni és a tágabb

1. A képzések folyamatosan bővülnek. 2022. március 31-ig, lapzártáig ezekről a képzésekről kaptunk információkat.

délkelet-európai régió történetét, mai helyzetét és Magyarországgal való kapcsolatrendszerét, ezért képesek a térséggel kapcsolatos önálló kutató- és oktatómunka megkezdésére. Gyakorlatias szakértői ismereteket szereznek, amelyek birtokában képesek elhelyezkedni a köz- és a versenyszférában, megállva helyüket a régióval kapcsolatos jól hasznosítható tudásuknak köszönhetően. Képesek arra, hogy ne csak a világnyelvek (elsősorban az angol) segítségével tudjanak kommunikálni a térségben, hanem a régió legalább két nyelvén. Felkészültek tanul-

mányaik doktori képzésben történő folytatására. A program vezetője Pap Norbert egyetemi tanár. Bővebb információ a képzésről.

Szeretettel várjuk leendő hallgatóinkat a PTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar képzéseire!

Összeállította: Szélpál Livia

A cikk megszületéséhez Horváth Judit (PTE BTK Doktori Iroda) és Lajtai Zita (PTE BTK Felvételi és Oktatásszervezési Iroda) nyújtott szakmai háttérrel.

DÍJAK ÉS SZAKMAI ELISMERÉSEK

A 2021/22-es tanév őszi szemeszterében és a 2021/22-es tanév tavaszi szemeszterének elején a Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának több munkatársa és hallgatója is rangos elismerésben részesült.

Elismerés | Az év oktatója

2021 őszén a pécsi bölcsészhallgatók értékelése alapján **BORDA VIKTÓRIA**, a Közösségi és Szociális Tanulmányok Tanszékének tudományos segédmunkatársa és **SZABÓ VERONIKA**, a Nyelvtudományi Tanszék adjunktusa vehette át a megtisztelő címet.

| Fotó: Kertész Rita, PécsiBölcsész Magazin

Elismerés | Pro Collegio és Logos-díjak

Karunk legrégebbi szakkollégiuma, a Károly Kerényi Szakkollégium idén is megtartotta éves konferenciáját, melybe a Corvinus Egyetem szakkollégiuma, a Társadalomelméleti Kollégium is bekapcsolódott.

Ez alkalommal került sor a *Pro Collegio* és a *Logos-díjak* átadására is.

A *Pro Collegio* díjat olyan volt szakkollégistának ítélik oda, aki a tagsága idején kiemelkedően sokat tett a szakkollégiumért. Az idei évben a díjat **FERENCZY NIKOLETT** vehette át.

A *Logos-díjjal* pedig hagyományosan azt a szakkollégistát jutalmazzák, aki az adott akadémiai évben a legrangosabb lapban jelentette meg publikációját. Idén ezeknek a feltételeknek **ÓNYA BALÁZS** és **CSABAY ISTVÁN** feleltek meg, akik az *Elpis Filozófiatudományi Folyóirat* ugyanazon számában publikálták írásaikat.

Kitüntetés | Pro Doctorandis Universitatis Quinqueecclesiensis

Miseta Attila, a PTE rektora a 2021. november 4-i doktoravató ünnepi szenátusi ülésen *Pro Doctorandis Universitatis Quinqueecclesiensis* díjjal ismerte el **FEDELES TAMÁS** rektorhelyettes, a PTE BTK TTI Középkori és Koraújkori Történeti Tanszék professzorának az egyetem doktorandusz közösségeért végzett munkáját.

Kitüntetés | Magyar Tudomány Ünnepe

2021. november 5-én tartotta a Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódó ülését az MTA Pécsi Akadémiai Bizottsága. Lénárd László elnök és Font Márta alelnök mint a Területi Bizottság vezetői ez alkalomból több elismerő kitüntetést is átadtak.

A PTE BTK Történettudományi Intézetének neves professzora, **VISY ZSOLT** életművének elismeréseként vehette át a Pécsi Akadémiai Bizottság ezüstplakettjét.

Fiatalkutatói kategóriában **DOMBI JUDIT**, az Anglisztika Intézet docense részesült tudományos díjban, míg **POLYÁK PETRA**, egykori német-történelem szakos hallgatónk, jelenleg a MNL Baranya Megyei Levéltárának főlevéltárosa tudományos szervezési díjat vett át.

Kitüntetés | Mestertanári aranyérem és Pro Scientia Aranyérem

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács díjakkal ismerte el BTK-s oktatók témavezetői és diákköri szervezői munkáját, valamint hallgatók kiemelkedő tudományos teljesítményét.

Oktatóink közül **LÁNG ANDRÁS**, **POHÁRNOK MELINDA** és **BÁNKUTI GÁBOR**, hallgatóink közül pedig **SZETELI ANNA** vehetett át kitüntetést.

Elismerés | A Magyar Érdemrend tisztikeresztje

P. MÜLLER PÉTER, a PTE BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet professzora a nemzetközi és a hazai tudományos életben végzett kiemelkedő tudományos munkája, valamint tudományszervező tevékenysége elismerésként a Magyar Érdemrend tisztikeresztje kitüntetésben részesült a Magyar Köztársaság Elnökétől.

Elismerés | Országgh László-díj

NIKOLOV MARIANNE, az Anglisztika Intézet professor emeritája a közelmúltban vette át a rangos Országgh László-díjat. A díjjal a Magyar Anglisztikai Társaság (*Hungarian Society for the Study of English*) olyan személyeket ismer el, akik az angol irodalomtörténet, az amerikanisztika és a nyelvtudomány területén folytattak kiemelkedő jelentőségű munkát.

Elismerés | Erdődy Edit-díj

SÁRI B. LÁSZLÓ, az Anglisztika Intézet oktatója Erdődy Edit-díjban részesült *Mi jön a posztmodernre? Változatok a posztmodern utáni amerikai fikciós prózára* című könyvéért.

A 2015-ben alapított díjat az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézet Modern Magyar Irodalmi Osztályának közössége ítéli oda olyan kortárs irodalmi, színházi vagy irodalomtudományi teljesítmény elismeréseként, amely a humor, az irónia, a szatíra, illetve a bevett evidenciákra való elfogulatlan rákérdezés eszközével a társadalmi megértés, a szolidaritás és humánus értékeit segíti érvényesülni.

Elismerés | Az év oroszdolgozata

BÁRDONICSEK DOMINIKA, az Interdiszciplináris Doktoriskola „Európa és a magyarság 18-20. században” történettudományi doktori programjának 3. éves doktorandusza az ELTE Ruszisztikai Intézete és a *RussianStudies.hu* nemzetközi szakfolyóirat által kiírt, „Az év oroszdolgozata” pályázaton országos első díjat ért el *Női sorsok a Gulág táboraiiban (1934-1953)* című pályamunkájával. Dolgozatát a bírálók maximális pontszámra értékelték és nemzetközi publikálását ajánlották fel. Témavezetői Bebesi György egyetemi docens és Kolontári Attila, a NEB tudományos főmunkatársa.

Eddigi tudományos munkájának köszönhetően és elismerésképpen a Gulág és Gupvikutatók Nemzetközi Társasága és a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára által alapított MNL Gulág- és Gupvikutató Intézet teljes állású munkatársa lett.

Elismerés | Digitális Oktatás- és Tanulástámogató Központ

Büszkék vagyunk arra, hogy a PTE-n újonnan alakult Digitális Oktatás- és Tanulástámogató Központ munkacsoportjában Karunk oktatói is jelentős szerepet töltenek be. A Központ vezetője **VÖRÖS ZOLTÁN**, a Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszék adjunktusa. Munkáját Karunkról **DOMBI JUDIT**, **EGERVÁRI DÓRA**, **FODORNÉ TÓTH KRISZTINA** és **SIMON KRISZTIÁN** segítik.

Siker | HVG felsőoktatási rangsor

Büszkék vagyunk arra, hogy a hazai bölcsészkarok mezőnyében a HVG mértékadó diploma rangsorának élére az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kara, valamint a Pécsi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara került.

A tudományos fokozattal rendelkező oktatók aránya Karunkon meghaladja a 90%-ot.

Szívből gratulálunk valamennyi díjazottnak! Pályájukon további sok sikert kívánunk!

Összeállította: Szélpál Livia

FELHÍVÁS | HÍREK, ESEMÉNYEK KÖZZÉTÉTELE

Tisztelettel kérjük oktatóinkat, adminisztratív kollégáinkat, hogy intézetük/tanszékük híreit, eseményeit, aktualitásait küldjék el a btinfo@pte.hu e-mail címre, hogy megoszthassuk azokat a kar honlapján, Facebook oldalán.

Köszönettel: a BTK Kommunikációs és Marketing Iroda munkatársai

Programok

NYILVÁNOS ELŐADÁS | FÓKUSZBAN AZ AMERIKAI KULTÚRA ÉS DIPLOMÁCIA

A PTE BTK Anglisztika Intézet Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszéke és pécsi *American Corner* szervezésében Pécsre látogatott az USA Nagykövetsége Sajtó és Kulturális Osztályáról **Shawn A. Kobb** kultúrattasé. *Fókuszban az amerikai kultúra és diplomácia* című előadása Szélpál Livia adjunktus *History of the United States* című kurzusának keretén belül valósult meg 2022. február 10-én. A vendégeket az Anglisztika Intézet részéről Lehmann Magdolna intézetvezető asszony és Sári B. László docens, a jövő szeptemberben induló Amerikanisztika MA program vezetője köszöntötte.

Fotó: Csontos Szabolcs, UnivPécs

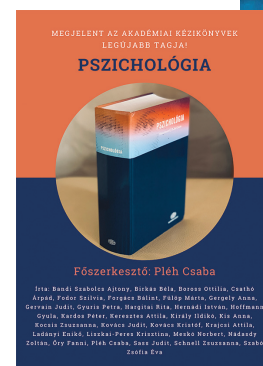
Tudományos hírek

KÖNYVBEMUTATÓ | PSZICHOLÓGIA

Megjelent az Akadémiai Kézikönyvek legújabb kiadványaként a *Pszichológia* című kézikönyv, amely a maga nevében egyedülálló vállalkozás.

A pécsi könyvbemutató helyszíne: Vargha-Damján Konferenciaterem. Időpont: 2022. május 10. 15:00 óra

A könyvbemutatón a főszerkesztő, Pléh Csaba akadémikus és a kötet pécsi szerzői voltak jelen (BTK: Bandi Szabolcs, Gyuris Petra, Meskó Norbert, Óry Fanni; TTK: Hernádi István, Hoffmann Gyula; ÁOK: Bir-kás Béla, Csathó Árpád; KPVK: Schnell Zsuzsanna).

ELŐADÁS | LECTIO MAGISTRALIS, LUIGI TASSONI EGYETEMI TANÁR

Luigi Tassoni egyetemi tanár, az Olasz Tanszék volt vezetője 2022. május 12-én 10-13 óráig tartotta *Il mio Diario di lettura e di letteratura* (Irodalmi és olvasónaplóm) című előadását a Kari Tanács teremben.

A Kar nevében Láng András dékánhelyettes, Bene Krisztián dékánhelyettes és Domingo Lilón, a PTE BTK Romanisztika Intézetének igazgatója mondtak köszöntőt. Gabriele La Posta, a Budapesti Olasz Kultúrintézet vezetője olasz nyelven üdvözölte a megjelenteket. Laudatot mondott Gian Mario Anselmi, *Università di Bologna*, és Monica Fekete, *Università Babeş-Bolyai di Cluj*.

KÍSÉRLETI FILM | A TITOKZATOS STYLESI ESET

Lichter Péter, a Filmtudományi és Vizuális Tanulmányok Tanszék tanszékvezetője Avantgárd krimit rendezett Agatha Christie regénye alapján, melynek bemutatója 2022. május 31-én lesz.

Narrátor: Mácsai Pál, rendezte-vágta: Lichter Péter, írta: Kránicz Bence, producer: Hegyesi Fanni, sound design: Kovács-Vajda Bence

Felhívások**CONFERENCE | BREAKING STEREOTYPES IN AMERICAN POPULAR CULTURE**

Croatian Association for American Studies (CAAS), Centre for Popular Culture, and Centre for North American Studies (CNAS) announce a Call for Papers for the 10th annual workshop *Breaking Stereotypes in American Popular Culture*.

The conference organizers plan for an on-site conference. The workshop fee is 150 HRK (20 Euros). Selected papers will be published in a peer-reviewed, open access publication.

Date/Place: The 2022 workshop will be hosted by the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek, in Osijek, Croatia, 9-10 September 2022.

The deadline to submit titles and abstracts of no longer than 250 words for 15-minute presentations, accompanied by one-paragraph CV, is **1 June 2022**.

Please send your abstract to the following e-mail addresses: Valentina Markasović, tina.markasovic@gmail.com and Jelena Pataki, jpataki@ffos.hr.

PUBLIKÁCIÓS FELHÍVÁS | TUDÁSMENEDZSMENT

A *Tudásmenedzsment* folyóirat 2022-ben angol-német nyelvű tematikus különszámot jelentet meg az alábbi témában/ címmel: *The Future of Learning - Trends in Learning in Cultural Institutions and Organizations / Die Zukunft des Lernens - Trends in kulturellen Institutionen und Organisationen*.

A témakörbe illeszkedő angol vagy német nyelvű kéziratok benyújtásának határideje: **2022. május 31.**

A publikációs követelmények, valamint a tanulmányok elkészítéséhez használandó angol és német nyelvű sablon (QR).

A *Tudásmenedzsment* saját honlapja mellett megjelenik az *Open Journal Systems* (OJS) rendszerben is.

Kérjük leendő szerzőinket, hogy írásaikat a folyóirat honlapján feltüntetett formai követelmények, valamint a honlapról letölthető publikációs sablon alapján készítsék el.

A *Tudásmenedzsment* folyóirat dupla vak lektorálást követően publikál írásokat.

FELHÍVÁS | PUBLIKÁLÁSI LEHETŐSÉG

A Külügyi Műhely Alapítvány *Gyorselemzés* című sorozata folyamatosan várja a kéziratokat nemzetközi kapcsolatokkal, biztonságpolitikával, globális és harmadik országokban végbemenő folyamatokkal és változásokkal kapcsolatban.

Dolgozatokat nem csupán oktatók-kutatók, de alap- és mesterszakos, valamint PhD-hallgatók is küldhetnek.

Részletek és feltételek (lásd:QR).

FELHÍVÁS | PÉCSI BÖLCSESZ KREATÁBOR

A PTE BTK idén 13. alkalommal szervezi meg egyhetes nyári táborát a középiskolás korosztály számára.

A délelőtti előadásokon és a délutáni szabadidős programokon kívül tanulásmódszertani tréninggel is várjuk a résztvevőket.

A tábor időpontja: 2022. július 4-8.

XIII. Pécsi Bölcsész

KREATÁBOR

2022. július 4-8.

PTE | BTK

Összeállította: Szélpál Livia

„A SZAKMA SZERETETE ÁLTALÁBAN MEGHOZZA GYÜMÖLCSÉT”

Interjú Kurdi Máriával

Kurdi Mária irodalomtörténész, az MTA doktora. Több mint négy évtizedig oktatott a Pécsi Tudományegyetem Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszékén (illetve annak elődein), melynek tanszékvezetője is volt. 2017-ben vonult nyugdíjba, de professor emeritaként továbbra is jelen van a tanszék életében: az Irlandisztika Kutatóközpont vezetője, valamint a *Focus: Papers in English Literary and Cultural Studies* tudományos folyóirat főszerkesztője. Kutatási szakterülete a modern angol nyelvű dráma fejlődése és elmélete, az angol nyelvű ír irodalom és kulturális háttere, valamint az ír színház és drámairodalom. Hét saját szerzőségű könyvvel, számos szerkesztett kötetrel és számtalan tanulmánnyal gazdagította a szakirodalmat. 2021-ben jelent meg a *John Millington Synge. Az ír modernség* drámaírója című monográfiája a Kronosz Kiadó gondozásában a SziTu – Színházstudományi Kiskönyvtár könyvsorozatban, valamint 2022-ben társszerkesztőként publikálta az „*I love craft, I love the word*”: *The Theatre of Deirdre Kinahan* című kötetét a Peter Lang kiadónál. Ezen kötetek megjelenése adta beszélgetésünk apropóját.

Professzor Asszony, hogyan kerültél a PTE BTK-ra?

1970-ben diplomáztam a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen magyar-angol szakon. Ugyanazon év szeptemberében kezdtem pályámat a pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban, ahol két évig tanítottam, majd egy évig gyesen voltam. 1973-ban meghívással kerültem intézményünk akkori elődjére, a Pécsi Tanárképző Főiskolára, s az Angol Tanszéken főiskolai tanársegéd beosztásban kezdtem dolgozni. Kis tanszék voltunk, a diákok négy évfolyamon tanultak. Kezdetben nyelvgya-

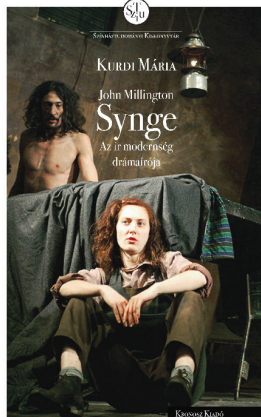
korlati órákat és irodalmi szemináriumokat tartottam, majd teljes óraszámban az irodalom, főként az amerikai irodalom oktatásával bízott meg a tanszék. 1982-től egyetemi szintű képzés kezdődött az intézményben, többek között az angol szakon is. Egyetemi adjunktusi, majd úgy tíz év múlva (a kandidátusi fokozat megszerzése után) docensi beosztást kaptam a Janus Pannonius Tudományegyetem Angol Tanszékén. Akkor ezt a szép nevet viselte az egyetem 2000-ig, amikor is megtörtént a többi pécsi felsőoktatási intézménnyel való integráció, és a név a maira változott: Pécsi Tudományegyetem. 1998-ban tanszékünk három részre osztdódott, én az Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszéken folytattam a munkámat. Némi büszkeséggel mondom, hogy ezt a nevet az én javaslatomra adták a tanszéknek. 2002-ben kaptam egyetemi tanári kinevezést. 2017-ben, hetven éves koromban mentem nyugdíjba, tehát tulajdonképpen 1973 és 2017 között, negyvennégy évig ugyanabban az intézményben dolgoztam, melynek neve az idők során többször változott. Nyugdíjazásom után professor emerita címre érdemesítettek, így az egyetemmel továbbra is kapcsolatban vagyok.

Melyek voltak a tudomány- és oktatásszervezési munkád legfontosabb állomásai, fordulópontjai?

Az oktatásszervezési munkával kezdeném. 1985-től 1988-ig tanszékvezető helyettesi megbízásom volt; akkori tanszékvezetőnk egyre több intézménylét bízott rám, mert észlelte, hogy lelkiismeretesen próbálok mindenféle munkát elvégezni. 1988 és 1989 között megbízott tanszékvezetőként működtem, majd 1990-től néhány évig az orosz-tanári átképzés tanszéki koordinálójának feladatát láttam el. Ismeretes, hogy a rendszerváltással az orosz nyelv megszűnt kötelezően oktatott tantárgy lenni, s a tanárok egy része állami támogatással

angol vagy más nyugati nyelvszakos átképzésben részesült. Tulajdonképpen jó volt velük együtt dolgozni ebben a programban, hiszen felnőttként felelősségteljesen álltak hozzá a folyamathoz, s igyekeztek jól megfelelni a követelményeknek. 1994-től 1997-ig tanszékvezetői kinevezést kaptam az akkor még egységes Angol Tanszék élére. Az oktatói gárda külföldi vendégtanárokkal egészült ki és több száz diákot oktattunk, így elég bonyolult feladat volt minden problémára odafigyelni, és a nehéz helyzeteket is megoldani. 2004-2014 között ismét tanszékvezető lettem, most már az Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszékén. Soha nem aspiráltam vezetői posztra, ám az élet mégis úgy hozta, hogy nem tudtam az ilyen megbízások elől kitérni. A lineáris képzés országos bevezetéséhez csatlakozva intézményünk pályázatot nyújtott be az anglisztika BA program indítására, a program szakfelelőse én voltam, néhány év múlva pedig az anglisztika MA program szakfelelősi teendőit is rám bízta. Ennyi mindent nem lehet kisebb-nagyobb konfliktusok nélkül csinálni, általában próbáltam egyensúlyt teremteni a különböző érdekek között. A két szakfelelősséget a nyugdíjazáshoz közeledve adtam át kollégáimnak.

A tudományszervezés területén először is azt említtem meg, hogy 1998-ban megalapítottam a *FOCUS: Papers in English Literary and Cultural Studies* című kétévenként megjelenő periodikát, amely ma is működik (éppen megújulás előtt áll), és az MTA I. Bizottsága hivatalosan tudományos kiadványnak ismeri el. Az egyes számokat általában más-más kollégák szerkesztik, akiket igyekszem a szerkesztési munka rejtelseibe beavatni, úgy érzem, többnyire sikerrel. Számos belföldi és külföldi kolléga publikált a periodikában, s nem egy számról recenzió jelent meg. Az 1990-es évek végétől több mint egy évtizeden át a Pécsi Akadémiai Bizottság Anglisztikai Munkabizottságának elnöki tisztét töltöttem be. Érdekes feladat volt: előadások, konferenciák szervezését jelentette elsősorban. 2001. januárban igen nagy megtiszteltetés ért, a Magyar Anglisztikai Társaság elnökévé választottak. Két cikluson át voltam elnök, 2005. januárig. Ennek a megbízatásnak a legszebb pillanatai azok voltak, amikor a konferenciákon bejelentettem a bizottság döntését és átadtam az abban az évben esedékes Országgh László-díjakat; örültem

a díjazottakkal együtt, ünnepeltük tudományterületünk kiválóságait. 2007-ben megalapítottam az Írlandisztika Kutatóközpontot, melynek tagjai az írlandisztikához (is) kötődő tudományos munkát végeznek és publikálnak a területen. A 2021-es év eseményeiről és eredményeiről a *Nexus* jelen számában található összefoglalóm. 2012-ben *Inquiries into English and American Studies* címmel egy nyelvész kollégával társszerkesztésben intézeti könyvsorozatot alapítottam, melyben eddig hat kötet jelent meg.

Nemrégiben jelent meg önálló köteted *John Millington Synge. Az ír modernség drámaírója* címmel, valamint társszerkesztője vagy a Peter Lang kiadónál megjelent *“I Love Craft. I Love the Word”: The Theatre of Deirdre Kinahan* című könyvnek, melyek az ír irodalom- és színháztörténetet gazdagítják.

Miről szólnak a könyvek, és kiknek ajánlod ezeket?

A Synge-ről szóló könyv monográfia, s mint ilyen, az első Magyarországon. Synge műveket gyakran játszanak magyar színházak, ennek megfelelően monográfiám célja, hogy Synge-et és kulturális beágyazottságát a gyarmati közegben születő és sajátosan fejlődő ír modernizmus főbb vonásaival együtt alaposabban megismertessem az érdeklődőkkel. Ajánlom tehát mind a színháztudomány kutatóinak, mind a tanároknak és diákoknak a képzési struktúra különböző szintjein, továbbá a színházi világ képviselőinek, rendezőknek és színészeknek, valamint a drámákat szívesen olvasó és néző közönségnek. A Kinahanról szóló könyvvel más a helyzet; mivel angol nyelvű, és a szerzőt nem ismerik a magyar színházlátogatók, bár remélem, hogy ez hamarosan változni fog, tekintve az író, Deirdre Kinahan növekvő nemzetközi hírnevét. Így ez a tanulmánykötet jelenleg még elsősorban külföldi érdeklődésre számít: Írországból, az Egyesült Királyságból és az Egyesült Államokból lesz valószínűleg közönsége és remélhetőleg sikere. Mindenesetre ajánlom az angolul olvasó magyar szakmabelieknek is.

Mik a további terveid, milyen témával szeretnél foglalkozni a jövőben?

Erre az évre már be vagyok „táblázva”, hogy úgy mondjam. Mostanában fejezem be egy angol nyelvű tanulmánykötet szerkesztését a debreceni HJEAS könyvsorozata számára. Témája az életkor, az öregedés és az öregség, öregek sztereotipizálása a kortárs angol nyelvű irodalomban és színházban. Talán a társadalmak elöregedése miatt újabban sokan foglalkoznak ezzel a kérdéskörrel, fiatal és középkorú szakmabeliek is, nem csak idősek. A kötet a HJEAS folyóiratban 2020 során megjelent, szerkesztett tematikus blokkom eredetileg öt tanulmányán alapszik, ezek mellé bevettem hét másik írást is. A kötet bevezetőjét hamarosan esedékes tető alá hoznom. Ezenkívül két tanulmány megírását ígértem folyóiratoknak, és négy recenzió elkészítése is vár rám. Szeretném továbbá lefordítani az amerikai színháztudós, Marvin Carlson *The Haunted Stage: The Theatre as Memory Machine* című könyvét, melynek egy fejezetét már korábban lefordítottam, s a magyar nyelvű, válogatott Carlson-kötetben meg is jelent. Ez a munka alighanem áthúzódik a következő évre, miként az is, hogy a Palgrave Macmillan londoni kiadóhoz könyvtervezetet kívánok benyújtani szintén az ír színház téma-

körében. Szóval bőven vannak feladataim és terveim a tudományos munka területén, arról nem is beszélve, hogy magyar és nemzetközi felkérések valami megírására, lektorálására, bírálatára váratlanul is jönnek. Ezt egyáltalán nem panaszképpen mondom, hálás vagyok, hogy számotartanak az irodalom- és színháztudományi szakma világában.

Mivel töltöd mostanában legszívesebben a szabadidődet?

Külföldi útjaim mindig hatalmas élményt jelentettek számomra. Ötször jártam az Egyesült Államokban, s összeszámolni sem tudom, hányszor Írországból és Nagy Britanniából, de ezeken kívül is eljutottam még jó néhány országba. Ha igaz, hogy véget ért a világjárvány (?), szeretnék még utazni, elsősorban ír városokba.

A kérdéshez visszatérve azt kell mondanom, hogy nincs jól meghatározható szabadidős tevékenységem. Kikapcsolódásra azonban időnként szükségem van, mint mindenkinek, ilyenkor sétálok, szobabiciklizem, zenét hallgatok vagy verseket olvasok. Szeretek természetfilmekbe belenézni: elképesztő, micsoda színes és gyönyörködtető élővilág van (még) a szárazföldön és a tengerek mélyén egyaránt. Néhány éve hangyák jelentek meg a konyhámban és az előszobában, mondhatom nem nagy öröömre. Az interneten sürgősen utánaolvastam, kikkel is állok szemben. Megdöbbsenem, micsoda szervezett és fegyelmezett „társadalomban” élnek a hangyák, s például hogyan, mintegy ősi recept alapján készítik el és tárolják az élelmüket. Ösztöneik vezérlik őket, persze, de akkor is hihetetlen, mire képesek. Mindennek ellenére bevallom, igyekeztem megszabadulni tőlük.

Mit tanácsolnál a bölcsészkar fiatal oktatóinak?

Érezzék át, milyen szép és kreatív munka a miénk, egyetemi oktatóké! Mennyi értékkel gazdagodunk az évek során, hiszen állandóan tanulunk, képezzük magunkat, sok emberrel találkozunk és számos intellektuális és érzelmi hatás ér minket. Amikor a fiatal kollégák lesújtónak látszó kritikát kapnak, vagy kudarcot élnek át, ne csüggedjenek, inkább vértéződjenek fel a gondolattal, hogy ilyen bárkivel, bármikor előfordulhat, és ha kell, újra vágjanak neki a feladatnak. A szakma szeretete általában meghozza gyümölcsét.

Az interjút készítette: Szélpál Livia
Fotó: Mánfai György

„A TITOK A HALLGATÁSBAN REJLIK”

Interjú Luigi Tassonival

Luigi Tassoni 1994-2021 között volt az Olasz Tanszék tanszékvezetője, és ezzel párhuzamosan 2017-ig a Romanisztika Intézet igazgatója. Az MTA doktora, az olasz irodalom és szemiotika nemzetközileg elismert szakértője. 1998-ban Fulbright vendégprofesszor volt az Amerikai Egyesült Államokban. Tassoni professzor 45 könyv és több mint 400 – különböző nyelven megjelent – publikáció szerzője. Ezúttal *A csend retorikája* (Fakultás Könyvkiadó) című kötet kapcsán mesél a Pécsi Tudományegyetemen szerzett tapasztalatairól. A kötetet két egykori tanítványa, ma már kollégája, Rónaky Eszter és Tombi Beáta szerkesztette, és tanár úr legkedvesebb kutatási témáit tárja az olvasó elé.

Mielőtt azonban az említett kötetről kérdeznénk, kíváncsiak vagyunk arra is, hogy annak idején – közel 28 éve – hogyan fogadta Önt az egyetem és a város. Hogyan tudta, illetve hogyan tudja ma egy külföldi oktatási és kutatási tapasztalatokkal rendelkező olasz tudós a terveit Magyarországon megvalósítani?

1994 szeptemberében érkeztem Pécsre, megpróbáltam röviden összefoglalni az akkori helyzetet. Akkoriban mindannyiunk, de különösen az európai italianisztika művelői számára két lehetséges választás kínálkozott: vagy kiléptünk abból az elszigeteltségből, amelybe a történelmi helyzet folytán a bölcsészeti tanulmányok, az idegen nyelvek és kultúrák tanítása szorult, vagy végleg eltűnünk a süllyesztőben. Azt hiszem, nagyrészt megnyertük a csatát. Egyre szorosabb nemzetközi, elsősorban olasz-magyar kapcsolatokat építettünk ki, és képzési programjainkat úgy alakítottuk, hogy eredményesen készíthessük fel a magyar fiatalokat a gyorsuló világ komplex kihívásaira a kommunikáció, a tudás és a személyes célok megvalósítása szempontjából is. Kollégáimmal együtt, a tanszéken, illetve az egész karon egyfajta, úgy

mondanám „tudatos és tudományos humanizmust” alakítottunk ki. Az egyetem továbbra is a kutatás, a képzés és a kultúra központja maradt. Az idegen nyelvek és kultúrák tanszékeit a nyelviskolák szintjére visszaszorítani akaró törekvések ellenében megmutattuk, hogy a modern társadalomban betöltött szerepünk sokkal hasznosabb, összetettebb és szükségesebb mint gondolták. Ez így volt, és ma is így van. Az eredmények ma is láthatók.

Munkánk egyik eredménye például a Nemzetközi Interdiszciplináris Szemináriumok sorozat. Ezek az évente egyszer, ill. most már évente akár többször is megszervezett alkalmak lehetővé teszik a fiatal italianisták számára, hogy személyesen találkozzanak írókkal, költőkkel, filozófusokkal, újságírókkal, filmrendezőkkal. A találkozások mindig tematikus alapokon szerveződnek, kihasználjuk az új technológiák adta lehetőségeket is.

Egy másik fontos eredmény olyan kollégák munkájának köszönhető, mint Orbán Jolán professzor asszony, aki a nagy érdeklődéssel kísért Derrida-előadások kurátoraként rendszeresen vezető kortárs filozófusokat hív meg.

Mindkét említett formában találkozhattunk például Olaszország egyik meghatározó filozófusával, Maurizio Ferrarisszel, akinek egyetemünk éppen az én javaslatomra *Doctor Honoris Causa* címet is adományozott. Pécs remek munkahely minden szempontból, és minden évszakban barátságos és kedves város.

Most beszéljünk *A csend retorikája*-ról! A könyv az Ön kedvenc témái mellett olyan szerzők szövegeivel is foglalkozik, akik közvetve vagy közvetlenül fontosak voltak az Ön számára. Mire utal a cím?

A filozófiában, az irodalomban és a szemiotikában is sokáig alábecsülték a csend funkcionális szerepét, szuggesztív és érinthetetlen mítosznak tekintették. Mindig is foglalkoztatott a csend kér-

dése. A csendnek nagyon fontos, aktív szerepe van a nyelvben. Ez a középkori (különösen Szent Ágoston és Dante) és a kortárs írók (Valéry, Ungaretti) esetében is megfigyelhető. De személyes találkozásaim is megerősítettek ebben. Derridával és Habermasszal Pécsett kerülhetett sor erre (ezúton is szeretném kifejezni hálás köszönetemet Orbán Jolánnak és Boros Jánosnak), Todorovval pedig az USA-ban. A mai nagy európai költészetben keresztül is igyekeztem bemutatni, hogy a hallgatás, illetve a csend aktívan befolyásolja a diskurzust.

A kötetben egész fejezeteket szentel az említett szerzőknek, ugyanakkor olyan szerzők szövegeivel is foglalkozik, akikhez különösen erős kötélek, szoros barátság fűzi Önt.

Igen, elsősorban Hubay Miklós és Eszterházy Péter esetében. Hubay Miklóst az egyik legnagyobb kortárs európai drámaírónak tartom. Józsa Judit, egykori kedves kolléganőm segítségével közreműködünk néhány műve olasz nyelvű kiadásában. Az Eszterházy Péter *Harmonia caelestis*éről szóló hosszú tanulmány külön fejezetet alkot ebben a könyvben. A cikk olasz nyelvű kiadása az *Il gatto pardo* (A párduc) című regény szerzőjének, Giuseppe Tomasi di Lampedusának szentelt egyik kötet második felében olvasható. Hubay és Szondi Péter

olvasása révén is (amit pedig Kelemen János barátomnak köszönhetek), sokat foglalkoztam a tragikum kérdéskörével, amely nekünk, kortársaknak tényleg nagyon fontos. Mostanában is foglalkoztat ez a téma, az idén 700. éve elhunyt Dante Alighieri művei kapcsán.

Ön a firenzei egyetemen tanult, sokan a nagy költő és irodalomkritikus, Piero Bigongiari kedvenc tanítványaként tartják számon.

A firenzei évek a szenvedélyes tanulóéveket jelentették számomra. Lehetőségem nyílt rá, hogy közvetlen kapcsolatot építsek ki a Bigongiari-nemzedékhez tartozó költőkkel és írókkal, akikkel szinte naponta találkoztam, és állandó párbeszédet is folytathattam. Olyan hírességek voltak köztük mint Luzi, Sinisgalli, természetesen maga Bigongiari és Oreste Macrì (a generációs módszer feltalálója), továbbá Bilenchi, Landolfi, Pratolini, Gianfranco Contini. Utóbbival éppen abban a házban találkoztam, amely egykor Guicciardinié volt. Ezek a nevek ma is fontosak a pécsi Olasz Tanszéken zajló kutatás és oktatás számára, hiszen íróként és kritikusként is hozzájárultak az irodalmi tanulmányok modernizálásához, a klasszikusok olvasásának (Dantétól Leopardiig) aktualizálásához.

Hubay Miklóssal | Fotó: Mily Curcio

Az Ön írásaiban és munkáiban nagy szerepet kap a képek és a festészet tanulmányozása.

Igen, szigorúan szemiotikai megközelítésben. Ezt a látásmódot a hallgatóim, a hallgatóink is elsajátították már. Olyannyira, hogy amikor a kilencvenes évek végén sok diákunk Erasmusszal Bolognában tanult (Umberto Eco szemiotikája vonzotta őket) mindannyian rendkívül jó jegyeket szereztek, gyakran *cum laude* minősítést kaptak. Ezt a korántsem mellékes részletet maga Eco is megerősítette nekem egyik személyes találkozásunk alkalmával. A képek megfoghatatlanok, meg kell tanulnunk „hallgatni” őket, türelemmel, odafigyeléssel, nyugalommal. Foglalkoztam Caravaggióval, a 17. század nagy mestereivel, különösen Mattia Pretivel, akit – azt hiszem – tényleg nagyon jól ismerek, de érdekel a kortárs festészet is.

Szavaiból egy olyan kultúra képe bontakozik ki, amelyben az alkotóelemek kölcsönhatásba lépnek egymással, a tudásterületek összefonódnak.

Igen, ez az újszerű szemlélet jellemzi a pécsi itálistákat, ez vezérli az együttműködéseket: az oktatott és kutatott diszciplínák gyakran találkoznak és összekapcsolódnak, ennek eredményeként közös projektek születnek, a történelemtől a nyelvészetten át az irodalomig. Mindezt nemzetközi online konferenciákon is bemutattuk és bizonyítottuk.

A világjárvány szomorú évében a mi kapcsolatrendszerünk csak erősödött: fiatalok és tudósok, kutatók beszélgettek egymással Magyarországtól Máltáig, Norvégiától Olaszorszáig. Ugyanakkor arra a rendkívüli magyarországi kapcsolati hálóra is büszke vagyok, amelyet az olasz nyelv és kultúra itteni tanáraival alakítottunk ki: a magyarországi olasztanárok követnek minket, jól összeszokott csapatot alkotnak. Ez természetesen a budapesti Olasz Kultúrintézet számára is öröm. Velük és más olasz egyetemekkel is számos olyan közös kezdeményezésünk van, amelyekbe gimnáziumok is bekapcsolódnak. Ma tehát, ha egy fiatal olasz szakra iratkozik be az egyetemen, korántsem pusztán nyelvet tanul, elsajátítja, hogy hogyan ismerje meg a világot, amelybe éppen belépni készül. Olyan hasznos eszközrendszer és ismeretek birtokába kerül, amelyek az élet és a munka világának legkülönbözőbb szintjein is segítségére lehetnek. Bízom benne, hogy a felsoroltakból egyértelmű, hogy a beszélgetésünk elején említett elszigetelődés veszélyét elkerültük, és remélem, véglegesen legyőztük. Kölcsönös kulturális sajátosságaink megismerése révén jobban megértjük a bennünket körülvevő világot, és tiszteljük egymást.

Az interjút fordította: *Wallendums Tünde*
Olasz Tanszék

Eszterházy Péterrel | Fotó: Mily Curcio

„A NYELVTANULÁS TRANSZFORMATÍV DÖNTÉS”

Interjú Dombi Judittal

Dombi Judit nyelvész, egyetemi docens, az Anglisztika Intézet Nyelvészeti Tanszék tanszékvezetője. Fiatalkorú, közkezdelt oktató. A PTE Digitális Oktatás- és Tanulástámogató Központ egyik alapító tagja. 2021. november 5-én PAB tudományos díjban részesült a fiatal kutatói kategóriában a Magyar Tudományos Akadémia Pécsi Akadémiai Bizottságának a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából tartott ünnepi ülésén. 2021-ben jelent meg *Intercultural Communicative Competence and Individual Differences. A Model for Advanced EFL Learners* című könyve Cambridge Scholars Publishing kiadónál. Ez adta beszélgetésünk apropóját.

Mióta tanítasz a PTE BTK-n? Mi a szakterületed?

2015 óta tanítok a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészeti és Társadalomtudományi Karán. 2013-ban doktoráltam, majd egy rövid időszakot óraadó oktatóként dolgoztam, gyese voltam a nagyobbik lányommal, majd egy tanévet a Károli Gáspár Református Egyetemen tanítottam. 2015 szeptember óta tanítok főállásban a BTK-n. Pécsen születtem és tanultam.

Ami szakterületem illeti, a szövegnyelvészet és a kommunikáció elméleti és alkalmazott aspektusai egyaránt nagyon érdekelnek. Egyrészt interkulturális és *lingua franca* kommunikációval, valamint ezek pragmatikai vetületével foglalkozom, tehát alapvetően elméleti nyelvészeti kérdéseken szeretek gondolkodni. Ám mégis a legtöbb kutatásom alkalmazott nyelvészet, hiszen szinte kizárólag csak empirikus vizsgálataim vannak, mindig tényleges megnyilvánulásokat elemzek, legyen szó nyelvtanulói, anyanyelvi, vagy akár számítógépekhez intézett humán interakciókról. Kimondottan szeretek olyan interakciós helyzeteket elemezni, amelyekben különböző nyelvek

és kultúrák vannak érintve. A doktori disszertációm *A Mixed-Method Study on English Majors' Intercultural Communicative Competence* címmel interkulturális kommunikáció témakörben írtam, amely téma közel áll a tavaly megjelent monográfiámhoz is. Dióhéjban, az interkulturális kommunikatív kompetencia azt mutatja, hogy milyen készségek mennyire szükségesek ahhoz, hogy egy másodiknyelv-használó sikeresen kommunikáljon.

Miről szól az *Intercultural Communicative Competence and Individual Differences* című könyved?

Ez a könyv egy hosszú, közel hat szemesztert átívelő kutatást foglal magába, amely a pécsi angol szakos egyetemisták nyelvhasználatára fókuszál. A vizsgálatom tárgya az, hogy egy idegennyelvi kontextusban milyen tényezők befolyásolják azt, hogy valaki mennyire sikeresen és hatékonyan használja az angolt *lingua franca*ként. Emellett arra is keresem a választ, hogy mindezt, amit itt felvázoltam, milyen más tényezők befolyásolják. Dörnyei Zoltán, Csizér Kata, Tóth Zsuzsa és Nikolov Marianne révén nagyon komoly hagyományai vannak Magyarországon a nyelvtanulói egyéni különbségek kutatásának, az ő nyomdokain haladok tovább, hiszen az említett kutatásban vizsgáltam több tényezőt is, mint például a motivációt, a kommunikációs hajlandóságot, a nyelvhasználathoz köthető szorongást; mindezek egymásra hatása határozza meg az egyén nyelvhasználatát.

A monográfia az interkulturális kommunikatív kompetencia és az idegennyelvű kommunikáció esetében megfigyelhető egyéni különbségek kapcsolatát vizsgálja interkulturális interakciós kontextusokban. Általánosan elmondható, hogy a könyv egy összefoglaló kritikai áttekintést nyújt az interkulturális kommunikatív kompetencia és

egyéni különbségek szakirodalmáról, valamint bemutatja az egyetemünk angol szakos hallgatóit vizsgáló longitudinális kutatás eredményeit.

Intercultural Communicative Competence and Individual Differences

A Model for Advanced EFL Learners

Judit Dombi

Miért időszerű a kutatásod?

Azt gondolom, hogy több szempontból is időszerű. Egyrészt a nemzetköziesítési tendenciák miatt. Világszerte minden egyetem kiemelt célja a nemzetköziesítés. A megváltozó nyelvi közeg egy teljesen új, esetenként többnyelvű campust teremt. Az egyetemen belül kialakul egyfajta *lingua franca* nyelvhasználati kontextus – a beszélők között nincsen közös nyelv, tehát közelítő nyelvként használják az angolt. Ez a *lingua franca* nyelvhasználat meghatározó az egyetemi campusokon világszerte, a miénken is. A sok külföldi hallgató hozza magával a saját kulturális hátterét, a sajátos angol nyelvhasználatát, de ugyanúgy a saját egyéni különbségét, amelyek egyén-specifikusak, mint például a kommunikációs hajlandóságuk, a kommunikációs helyzetekhez köthető szorongásaik – mindezek nagyon változatos mintákat mutat-

nak. Az, hogy velünk, oktatókkal hogyan tudnak kommunikálni a hallgatók, az olyan szempontból is fontos és meghatározó az egyetemnek is, hogy milyen szinergiák, milyen kapcsolatok születnek.

Másrészt, azért is időszerű a téma, mert az utóbbi egy-két évtizedben másként tekintünk a nyelvtanulásra. Egy társadalmilag, kulturálisan beágyazott nyelvet sajátítunk el, ismerünk meg annyira, hogy funkcionálisan tudjuk használni. A nyelvtanulás kulturális és társadalmi dimenziójának nagyon fontos szerepe van, előtérbe került. *A nyelvtanulás transzformatív döntés.* Egy nyelv és kultúra megismerése, elsajátítása hatással van a személyiségre, alakítja, formálja az embert. Én szeretném azt gondolni, hogy az ember szélesebb látókörűvé, nyitottabbá válik. Ez a társadalmi fordulat (*social turn*) a nyelvtanulás vizsgálatában az elmúlt húsz évre tehető, és egybeesik Európában a kompetencia alapú tanulás hangsúlyossá válásával. Most már általánosan elfogadott, hogy nem ismereteket adunk át, hanem az élethosszig tartó tanuláshoz elengedhetetlen kulcskompetenciákat fejlesztjük. A nyelvtanulás kontextusára alkalmazva: nem nyelvtant, szavakat, tanítunk, hanem képességeket, készségeket fejlesztünk. A kompetencia alapú megközelítés nyelvtanulás és a nyelvek kulturális beágyazottságának felismerése együttesen eredményezte azt a konstruktumot, amelyről végül is a könyvem szól, az interkulturális kommunikatív kompetenciát. Mindez gyakorlatilag azon készségek együttese, amelyek szükségesek ahhoz, hogy valaki hatékonyan és sikeresen vegyen részt interkulturális élethelyzetekben.

Mi a következő lépés a kutatásodban?

Szervesen kapcsolódik a könyvem témájához, talán picit jobban kibővíti a kérdéskört és talán jobban elméleti irányba mentem. Engem továbbra is nagyon érdekel a *lingua franca* angol, az interkulturális kommunikáció, vagyis minden érdekel, ami a valódi, életszerű nyelvhasználathoz, interakciós helyzetekhez, kommunikációhoz köthető. Mindig ez a két dolog érdekelt: hogyan tanulnak az emberek nyelveket és hogyan használják azokat. Nagyon érdekes kommunikációs helyzetek vannak körülöttünk, például itt, az egyetemen is, és ezekben a külföldi diákjaink nagyon markáns szerepet játszanak. Egy teljesen más kommunikációs kultúrát honosítanak meg. A könyvem megjelenése után az első kutatásom a külföldi hallgatók e-mailjeit elemezte pragmatikai szempontból, úgymint az udvariassági szokásaikat, kommuniká-

ciós stratégiáikat, identitáskifejező módjaikat, diskurzusjelölőiket vizsgáltam meg, és nagyon érdekesek azok a transzferek, amelyeket a saját nyelvükből, a saját kultúrájukból átemelnek az írott *lingua franca* angoljukba. Nagyon gyakori megszólítás, például a “Dr. Livia,” – bizonyára te is találkoztál már ezzel. A kedvenc e-mailem, amit valaha kaptam az úgy kezdődik, hogy “Good luck to you, Dr. Judit.”, ez lett egyébként a címe ennek a tanulmánynak is, tehát ez az egyik irány, a campusunkon megfigyelhető *lingua franca* angol kommunikáció jellemzői. Egy másik, számomra különösen kedves és izgalmas iránya a kutatásaimnak egy újabb, szintén aszimmetrikus kommunikációs helyzetet vizsgál, az intelligens asszisztensekhez (*Siri, Alexa, Google Assistant*) intézett emberi beszéd interakciós sajátosságait próbálja feltárni.

Fiatal oktatóként hogyan alakul a kapcsolatot a hallgatókkal?

Én nagyon szeretem a hallgatókat. Van nagy előadásom, ott viszonylag sok hallgatóval találkozom. Az előadások komoly színterei a hallgatókkal való kapcsolatomnak, mert ott igazán ki tudok teljesedni. Az MA programban is tanítok. Van egy kutatómódszertan szemináriumom, amit most tartok először, a 2021 őszi félévben, és imádom! Egy áttörésnek tekintem a szakmai életemben, mert azt érzem, hogy kimondottan elégedettek a hallgatók. Azt hiszem, hogy a sok segítségtől lesznek a hallgatók elégedettek, el-

képesztően hálásak tudnak lenni a hallgatók azért a segítségért, amit ők maguk relevánsnak tartanak. Nagyon fontosnak tartom, hogy figyeljük, mire van igazán szükségük, mert márkánsan más ez a generáció, mint akár csak az én generációm volt.

Mit szeretsz jobban? Oktatás, kutatás, adminisztráció?

Én mindig azt mondtam magamról, hogy én tanár vagyok. Tanár génjeim vannak, a tanárság számomra a legfontosabb a világon. De amikor éppen azt kutatom, ami nagyon érdekel, akkor az is be tud szippantani, a legutóbbi, dialógusrendszerekkel folytatott humán kommunikációs kutatásom több, mint egy évig gyakorlatilag napról napra, folyamatosan a fejemben volt. Úgyhogy már inkább azt mondom, hogy vannak korszakaim. Vannak időszakok, amikor nagyon szeretek tanítani, és nem is értem, hogy miért kellene most bármit is elemeznem, és vannak olyan periódusaim, amikor teljesen elmerülök a kutatásban. A bölcsészkarunk pont ennek a diverzitásnak a helye és példája. Borzasztóan élvezem, hogy tanítás közben kutatást is tudok végezni, vagyis meg tudom figyelni a hallgatóimat tanulás közben. Hálás vagyok a hallgatóimnak, mert tőlük tanulom a legtöbbet, arról, hogy az emberek hogyan tanulnak nyelveket és hogyan használják az elsajátított nyelvtudást.

Az interjút készítette: Szélpál Livia

Fotó: Mánfai György

TANULÁSMÓDSZERTANI TANÁCSADÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

Az élethosszig tartó tanulás egyre elterjedtebbé és szükségesebbé válásával, a munkaerőpiac gyors változásával egyre inkább a tanulás képessége válik az alkalmazkodás és sikeresség zálogává. Ez a tanulás felfogásában és segítésében egy olyan változást eredményez, ahol a hangsúly a tartalmi elemekről (hard skills; megtanulni valamit) egyre inkább a folyamatelemekre (soft skills; pl. megtanulni tanulni) tevődik át. Ezzel párhuzamosan a tanulással kapcsolatos pszichológiai és pedagógiai elméletek és gyakorlatok is változnak.

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik járatosak a tanulás biopszichoszociális természetében és ebből a tudásukból fakadóan képesek hatékony, egyéni tanulási stratégiák és hálózatos gondolkodás kialakításában támogatni klienseiket. Élményszerű, önismereti tudás birtokában képesek átformálni a tanulással kapcsolatos attitűdöt és képesek tudományosan megalapozott, hatékony eszközökkel támogatni a tanulást.

Részletek és jelentkezés itt:

Folyóirat | *Afrika Tanulmányok*

Főszerkesztők: Búr Gábor (ELTE), Tarrósy István (PTE)

Az Afrika Tanulmányok 2007 óta folyamatosan megjelenő interdiszciplináris afrikanisztikai folyóirat. 2018-tól minden évfolyamban önálló angol nyelvű szám is terepet kínál a minőségi tudományos munkáknak, illetve terepbe-számolóknak. Az 15. évfolyam 4. számában Mohamed Salih, Sipos Xénia Zsuzsanna, Ahmed Abduletif Abdulkadr, Neszmélyi György Iván és Godó Judit tanulmányait olvashatjuk.

Publikon Kiadó és PTE Afrika Kutatóközpont / *Afrika Tanulmányok*, 2021

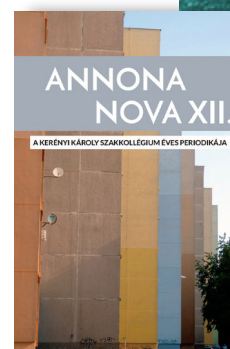

Folyóirat | *Annona Nova*

Szerkesztő: Ónya Balázs

Az *Annona Nova* a Kerényi Károly Szakkollégium évente megjelenő periodikája, amelyben a szakkollégisták publikálják tanulmányaikat. A kötetben az olvasó főleg a bölcsészet- és társadalomtudományok területeihez kötődő szövegekkel találkozhat. A tanulmánykötet egyrészt a szakkollégium szellemi munkájának anyagi lenyomata, másrészt a tudományos életbe való belépés egyik feltételét hivatott megteremteni a szakkollégisták számára.

PTE BTK Kerényi Károly Szakkollégium, 2021.

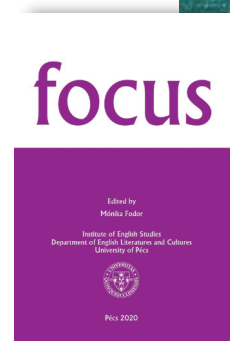

Folyóirat | *FOCUS: Papers in English Literary and Cultural Studies XII. évfolyam*

Szerkesztő: Fodor Mónika

A periodikát az Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszék két évente jelenti meg, melynek főszerkesztője Kurdi Mária. A jelen szám vegyes tartalmú: négy angol, ír és skót irodalommal, valamint négy amerikai irodalommal és kultúrával foglalkozó tanulmányt, egy amerikai-magyar tárgyú esszét és két recenziót közöl. Szerzői magyar, amerikai, görög, ír és spanyol nemzetiségűek.

PTE BTK Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszéke, Pécs, 2020.

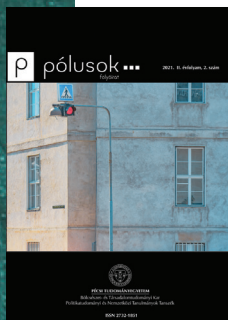
Folyóirat | „G. B. Shaw 165, J. M. Synge 150” *Filológiai Közlöny* 2021/3.

Szerkesztő: Kurdi Mária

Az évfordulók ihlette tematikus folyóiratszámában hat tanulmány kapott helyet Kurdi Mária vendégszerkesztésében. A szerzők közül három kötődik az Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszékhez. Csikai Zsuzsa John Millington Synge magyar fordításairól értekezik, Kurdi Mária az Ír Irodalmi Megújulás, Synge és az autentikusság kérdéseivel foglalkozik, Kvéder Bence Gábor Paul de Man elméletei felől közelít egy Shaw drámához.

Gondolat Kiadó, Pécs, 2021.

Folyóirat | Pólusok

Szerkesztő: Kákai László

A PTE BTK Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszék gondozásában jelenik meg a *Pólusok* című online folyóirat. A második évfolyam második számában „A magyar önkormányzati rendszer megújulásának irányairól”, a „Közép-és Dél-Amerika országainak határvitái a 21. században”, a „Politikai ellenségképzés a COVID-19 járvány tükrében”, valamint „Az új nemzetközi jogi szabályozása, különös tekintettel az úrbányászatra” című tanulmányokat olvashatjuk.

PTE BTK Nemzetközi Tanulmányok Tanszék;
Pólusok Társadalomtudományi Egyesület, 2021.

Folyóirat | Szociális Szemle

Főszerkesztő: B. Erdős Márta

Kötetszerkesztők: Madácsy József, B. Erdős Márta és Mucsi Georgina

A lap a szociális munka tudomány- és szakterületéhez, illetve a társtudományokhoz és társszaktárhöz kapcsolódó elméleti és empirikus tanulmányokat, esettanulmányokat és szakmai reflexiókat, interjúkat, beszámolókat, konferenciacykkek és recenziókat közöl magyar vagy angol nyelven. A tizennegyedik évfolyam második száma az identitás szociokulturális vonatkozásaira fókuszál.

PTE BTK Közösségi és Szociális Tanulmányok Tanszék, 2021.

Könyv | Milbacher Róbert: Tátiti Tibike, a világ utolsó táviratkihordója gondol egy merészet

A PTE BTK Klasszikus Irodalom Tanszék oktatója, Milbacher Róbert nem csak tanulmányok szerzőjeként vált ismertté. Írt regényt, novellákat, s most gyerekirodalmi kötete is megjelent. Szeretettel ajánljuk a *Tátiti Tibike, a világ utolsó táviratkihordója gondol egy merészet* című regényét, amely a világ utolsó táviratkihordójának meséli el a történetet.

Csimota Kiadó, 2021.

Könyv | Bene Krisztián: A francia antibolsevik légő a keleti hadszíntéren

A MOSZT könyvek sorozatának 21. köteteként jelent meg Karunk dékánhelyettesének és a PTE BTK Francia Tanszék vezetőjének, Bene Krisztiánnak *A Francia Antibolsevik Légő a keleti hadszíntéren* című munkája. A kötet újra megjelenése hiánypótló, mivel sajnálatosan maga a franciatörténetírás sem szentelt a témának eddig különösebb figyelmet.

A kötet online formátumban letölthető (lásd: QR).

MOSZT Könyvek, 2021.

Tanulmánykötet | *A Magyar Királyság a késő középkorban*

Szerkesztők: Gózszy Zoltán és Varga Szabolcs

A PTE TTI és az Irodalomtudományi Intézet közös sorozata az Árkádia Kiskönyvtár, amelynek legújabb kötete *A Magyar Királyság a késő középkorban* címmel jelent meg. A kiadványban az Olvasó végigkövetheti a magyar történelmet Luxemburgi Zsigmondtól egészen a mohácsi csatáig. Az elmúlt évtizedek történeti kutatásai alapvetően változtatták meg a korábban kialakult karakteres képet a magyar késő középkorról. Erről az új, a korábbinál mindenképp eltérő értelmezésről szól a kötetben olvasható hat tanulmány.

Pécs, Kronosz Könyvkiadó, 2022.

Tanulmánykötet | *A nyelvújítás kora*

Szerkesztő: Tóth Orsolya

A kötet a Kronosz Könyvkiadó Árkádia Kiskönyvtár-sorozatában jelent meg a PTE BTK Klasszikus Irodalom Tanszék oktatójának, Tóth Orsolyának a szerkesztésében. A tanulmányok azt a kérdéskört írják körül, hogy miként is értelmezhető a magyar nyelvújítás fogalma az elmúlt 10-15 esztendő irodalomtörténeti szakirodalmára alapján. A tanulmányok szerzői között karunk oktatói is szerepelnek.

Pécs, Kronosz Könyvkiadó, 2022.

Könyv | *'I love craft. I love the word'. The Theatre of Deirdre Kinahan*

Szerkesztők: Lisa Fitzpatrick és Kurdi Mária

A kötet Deirdre Kinahan ír drámaíróról darabjairól nemzetközi téren az első könyv. Kinahan jól ismert az angol nyelvű világban, műveit számos ír, angol és amerikai színház játssza, s emellett más európai országokba is eljutott. Drámái aktuális témákat dolgoznak fel, s általában nehéz helyzetekbe kényszerült, félrecsúszott életű karakterekre fókuszálnak.

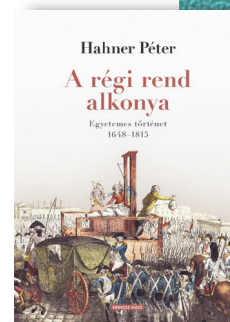
Oxford, Peter Lang, 2022.

Könyv | Hahner Péter: *A régi rend alkonya. Egyetemes történet 1648–1815*

A PTE BTK egyetemi docense arra törekedett, hogy a szakirodalom legmodernebb eredményei alapján mutasson be olvasóinak olyan gyakran emlegetett, de nem eléggé ismert világtörténelmi folyamatokat, mint az abszolút monarchia megszilárdulása, valamint az angol, az amerikai és a francia forradalom kirobbanása. Egyetemi és főiskolai hallgatók mellett a korszak iránt érdeklődő olvasók számára is ajánlható.

Pécs, Kronosz Könyvkiadó, 2021.

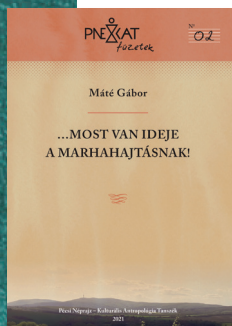

Könyv | Guld Ádám: *Sztárok, celebek, influencerek – A médiában megszerezhető ismertség és hírnév természete*

Az ismertség, a sztárság természetét vizsgálja társadalomtudományos szempontból Guld Ádám *Sztárok, celebek, influencerek – A médiában megszerezhető ismertség és hírnév természete* című könyve. A kötet esettanulmányokon keresztül mutatja be a „sztár” jelenséget és a mögöttes folyamatokat. A könyv a téma iránt érdeklődők számára érdekes és tájékoztató jellegű olvasmány lehet.

Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2021.

Könyv | Máté Gábor: *...most van ideje a marhahajtásnak! A Dél-Dunántúl pusztulása 1683–1685-ben*

A PTE BTK Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék oktatójának, Máté Gábornak a legújabb könyve a L'Harmattan Kiadó gondozásában jelent meg. Az értekezés egy egyedi tanúkihallgatási jegyzőkönyv elemzésén keresztül kalauzolja el olvasóját a török kor végnapjaiba. A makrotörténeti megközelítés helyett a lokalitás kerül a feldolgozás fókuszába.

L'Harmattan Kiadó, 2021.

Könyv | Nagy Zoltán: *Medvék, vadászok, történetek - A medve és az ember a Vaszjugán mentén*

A könyv L'Harmattan Kiadó és a PTE BTK Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék együttes gondozásában jelent meg.

A szerző több évtized tapasztalatait, ezen belül közel kétvényi szibériai néprajzi, antropológiai terepmunka élményeit, ismereteit sűríti könyvébe, hogy sajátos tárgyáról szigorúan tudományos, ám egyben nagyon is személyes hangú kötetet írjon.

L'Harmattan Kiadó, 2021.

Könyv | Nagy Zoltán: *Az egy folyó több élete. Hantik és oroszok a nyugat-szibériai Vaszjugán mentén.*

A L'Harmattan Kiadó Kultúrák keresztútján sorozatában jelent meg a PTE BTK Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék vezetőjének, Nagy Zoltán könyve. A kötet egy folyó, a Vaszjugán mellett kisebbségben élő őslakos hantik és a mellettük többséget alkotó oroszok közös életének dinamikáját mutatja be. Egy folyó áll a központban, mégis különböző életek, történetek táruznak fel.

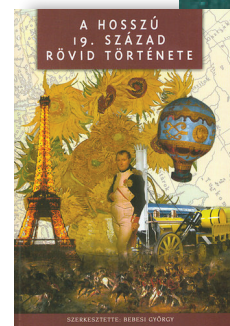
L'Harmattan Kiadó, 2021.

Könyv | *A hosszú 19. század rövid története*

Szerkesztő: Bebesi György

A kötet a 2005-ben jelent meg először. Azóta egyetemi hallgatók, érettségire készülő középiskolások, gyakorló történelemtanárok és a történelem iránt érdeklődő olvasóközönség körében is közkedve vált. A negyedik, átdolgozott és bővített kiadás szerkesztői és szerzői többségében a Pécsi Tudományegyetem Történettudományi Intézete Új-, illetve Modernkori Történeti Tanszékének oktatói.

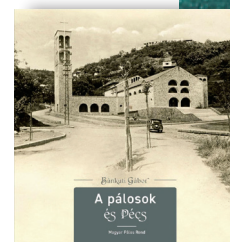
PTE BTK Történettudományi Intézet, 2022.

Könyv | Bánkuti Gábor: *A pálosok és Pécs*

A Modernkori Történeti Tanszék egyetemi docense a pálos rend és Pécs kapcsolatát mutatja be legújabb, tudományos-ismeretterjesztő kötetében. Az első pálos kolostor Pécsen található, és napjainkban is Pécs a magyar pálosok központja. „A kötet a szerzetesi közösség és a város kapcsolatának bemutatásával a Pálos rend történetének sajátos metszetét adja, miközben a lokális fókusz olykor a történeti múlt összefüggéseit is új megvilágításba helyezi.”

Magyar Pálos Rend, 2022.

Könyv | *Befogadó Egyetem - Itt és Most*

Szerkesztő: Vitéz Kitti

A kötet a PTE Befogadó Egyetem Program 2018-2021 közötti időszakát mutatja be 3 tematikus egységben. Az első fejezet egy összegyűjtött szintű helyzetfeltáró kutatás eredményeire, valamint a hallgatói ösztöndíjrendszer felépítésére és a PTE nemzetköziesítési mutatóira fókuszál – esélyegyenlőségi megközelítésben. A második fejezet a PTE tíz karán a mindennapokban aktívan működő és a befogadást segítő, erősítő szolgáltatásokat veszi górcső alá. A 3. fejezetben az inklúzió és diverzitás témakörét szélesebb aspektusban értelmező írásokat olvashatunk.

PTE BTK Neveléstudományi Intézet, Inkluzív Kiválóság Kutatócsoport, Pécs, 2021.

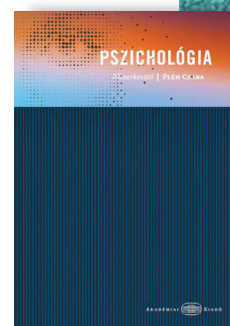
Kézikönyv | *Pszichológia*

Főszerkesztő: Pléh Csaba

Témaszerkesztő: Pléh Csaba, Sass Judit, Gervain Judit, Meskó Norbert

A kézikönyv a pszichológia különböző területeit újfajta szemléletben és elrendezésben mutatja be. Kötetük szervezőelve négy megközelítési mód: a társadalom, a neurobiológiai aspektusok, a fejlődés és az evolúció. Könyvük egyszerre szól az érdeklő nagyközönségnek, akik számára kiinduló fogódzó a pszichológiához, és szól a szakmaibb közönséghez, pszichológusokhoz, pedagógusokhoz, orvosokhoz, szociológusokhoz is, akik számára elgondolkasztató szintézisjavaslat kíván lenni.

Akadémiai Kiadó, 2022.

Könyv | Kende-Kirchknopfné Farkis Tímea: *Az olasz nyelv és irodalom tanításának koncepciója a 17-18. századi főúri családok nevelésében*

Az olasz nyelven kiadott könyvek, amelyek a főúri magánygyűjteményekben szép számmal találhatók, arra engednek következtetni, hogy a latin mellett az olasz nyelv is jelen volt évszázadokon keresztül a magyar főúri körökben. A kötet szerző-jét idézve: „Meggyőződésem, hogy egy könyv az értő olvasás pillanatában alakul át tulajdonképpen tankönyvvé, hiszen a tudást, amelyet az olvasás során magunkévá teszünk, a tanulmányainkban való előrehaladás közben beépítjük életünkbe.”

Kőszeg, Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete, 2021.

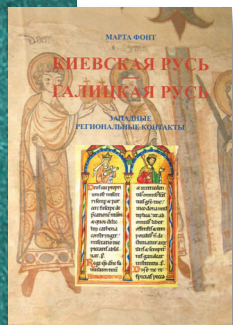

Könyv | Font Márta: *Galics v szisztemi ruszko-ugorszkih vidnoszin XI-XIII szt. Zbirnik naukovih prac*

(Galics. Szerija 2, vyp. 7., izd. i pereklad Voloscsuk, Miroslav)

Az Ivano-Frankivszki Egyetem a *Halics* című könyvsorozatát a terület történetére vonatkozó írásközvetítésére alapította. A jelen kötetben szereplő tanulmányok a Halicsi Fejedelemségről magyar nyelven megjelent írásközvetítések ukrán nyelvű közzététele, amely az ukrán egyetem Középkortudományi Intézete és a Kijevi Magyar Nagykövetség projektjének köszönhetően látott napvilágot. A fordító, Miroslav Voloscsuk, az Ivano-Frankivszki Egyetem középkori magyar történelmet oktató professzora.

Ivano-Frankivszk: Lileja, 2021.

Könyv | Font Márta: *Kijevszkaja Rusz - Galickaja Rusz: Zapadnije regionalnije kontakti*

(red. Petrova, Maja Sz.)

Jelen kötet az Orosz Tudományos Akadémia Egyetemes Történeti Intézete egyik könyvsorozatában (*Humán tudományok a kutatásban és fordításokban*) 14.-ként jelent meg. A sorozat szerkesztője Maja Petrova. A kötet három fejezetből áll, az első a *Források és módszerek*, a második a *Királyok, fejedelmek, szentek*, a harmadik pedig a *Rusz és nyugati szomszédai* címet viseli. A három nagyobb téma alá rendezett alfejezetek mindegyike a régió komparatív vizsgálatára fókuszál.

Moszkva: Akvilon, 2021.

Könyv | Font Márta: *Ukrajna története: régiók, identitás, államiság*

(társszerzők: Fedinec Csilla, Szakál Imre, Varga Beáta)

A kötet négy, különböző intézményben oktató-kutató szerző munkájának eredménye, akik saját szakterületüket összefésülve alkották meg a jelen monográfiát. Hiánypótló, hiszen szomszédunk történetéről összefoglaló munka eddig nem létezett, a tankönyvként szolgáló korábbi kötet nem teljes. Napjaink tragikus eseményei jelzik, hogy mennyire szükséges a múlt ismerete, ha érteni akarjuk, mi történik körülöttünk.

Budapest: ELKH Társadalomtudományi Intézet – Gondolat, 2021.

Összeállította: Szélpál Livia

DOKTORI ÉS HABILITÁCIÓS ÜGYEK

A Bölcsész- és Társadalomtudományi Doktori Tanács a 2021/2022. tanév őszi félévében 14 fokozatszerzési eljárás zárására tett javaslatot a Pécsi Tudományegyetem Doktori Tanácsának. Közülük az EDT döntése alapján 2022. február 1-ig PhD fokozatot szerzett 9 fő:

- ÁCS-BÍRÓ ADRIENN („Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola, neveléstudományok, summa cum laude, EDT: 2022.02.01.)
- ÁRVAI TAMÁS KRISTÓF (Interdiszciplináris Doktori Iskola, történelemtudományok, summa cum laude, EDT: 2022.02.01.)
- KASZÁS BEÁTA (Pszichológia Doktori Iskola, pszichológiai tudományok, summa cum laude, EDT: 2022.02.01.)
- DUNAI TAMÁS (Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, irodalom- és kultúratudományok, summa cum laude, EDT: 2021.11.30.)
- FRITZ JÁNOS ÁDÁM (Interdiszciplináris Doktori Iskola, történelemtudományok, summa cum laude, EDT: 2021.11.30.)
- JAGODICS BALÁZS (Pszichológia Doktori Iskola, pszichológiai tudományok, cum laude, EDT: 2022.02.01.)
- SAMU-KONCSOS KINGA (Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, irodalom- és kultúratudományok, summa cum laude, EDT: 2021.11.30.)
- SCHWARCZWÖLDER ÁDÁM (Interdiszciplináris Doktori Iskola, történelemtudományok, summa cum laude, EDT: 2021.11.30.)
- SZŐKE NOÉMI (Interdiszciplináris Doktori Iskola, néprajz-kulturális antropológiai tudományok, summa cum laude, EDT: 2022.02.01.)

Az EDT 2022. április 5-én dönt a javaslatként már beterjesztett következő 5 fő fokozatszerzésről:

- GALÁNTAI LÁSZLÓ („Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola, summa cum laude)
- KROMMER ZOLTÁN (Nyelvtudományi Doktori Iskola, summa cum laude)
- MOLNÁR EMESE (Pszichológia Doktori Iskola, cum laude)
- RAJNAI RICHÁRD (Nyelvtudományi Doktori Iskola, summa cum laude)
- SÜTŐ ÉVA („Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola, cum laude)

A Bölcsész- és Társadalomtudományi Doktori Tanács a 2021/2022. tanév őszi félévében 4 habilitációs eljárás zárására tett javaslatot a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Habilitációs és Habitusvizsgáló Bizottságának. A PTE (2022. március 7-i üléséig tartó időszakban) habilitált doktori címet ítélte oda a következőknek:

- DEÁK ANITA (Pszichológia Doktori Iskola)
- DRAGON ZOLTÁN (Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola)
- KŐRIZS IMRE (Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola)
- TÓTH TAMÁS (Interdiszciplináris Doktori Iskola, történelemtudományok)

Sikeresen megtartott előadásokkal és BTDT 2022. március 23-i habilitált doktori cím javaslattételi döntéssel még folyamatban van az eljárás zárása (PTE EHKB döntéshozatal 2022. április 25-én):

- KOCSOR FERENC (Pszichológia Doktori Iskola)
- DEZSŐ RENÁTA ANNA („Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola)

2022. március 29-én sikeresen megtartott előadásokkal még folyamatban van a habilitációs eljárás zárása:

- GYURIS PETRA (Pszichológia Doktori Iskola)

Folyamatban lévő habilitációs eljárás sikeres habituszvizsgálattal, az előadások megtartásának engedélyezéséről szóló döntéssel és meghirdetett előadásokkal:

- TÓTHNÉ JANCZÓ KATALIN (Interdiszciplináris Doktori Iskola, történelemtudományok, előadások: 2022. április 6.)
- MÁTÉ GÁBOR (Interdiszciplináris Doktori Iskola, néprajz-kulturális antropológiai tudományok, előadások: 2022. április 12.)

Változások a tudományterületi doktori tanácshoz tartozó doktori programok és programvezetők körében:

A Tanács a Demográfia és Szociológia Doktori Iskola Tanácsának 2021. szeptember 21-i határozata alapján egyhangúlag támogatta Füzesi Zsuzsanna egyetemi tanár kinevezését az Adiktológia és Egészségmagatartás Program vezetésére.

A Tanács a Demográfia és Szociológia Doktori Iskola Tanácsának határozata alapján egyhangúlag támogatta Szijártó Zsolt egyetemi tanár kinevezését az újonnan létrehozott Kommunikáció, Média, Kultúra Program vezetésére.

A Tanács az Interdiszciplináris Doktor Iskola Tanácsának határozata alapján véglegesítette a korábban megbízott Bánkuti Gábor programvezetői kinevezését („Európa és a magyarság a 18-20. században” Program).

A Tanács az Interdiszciplináris Doktor Iskola Tanácsának korábbi – program létesítésével egyidejű – határozata alapján megerősítette Tarrósy István egyetemi tanár programvezetői kinevezését (*Doctoral Program in International Politics*).

Horváth Judit
Doktori Iroda

Nyugdíjba vonuló oktató kollégák

2022. január 6-tól

- KÁLLAI JÁNOS tudományos főmunkatárs, Pszichológia Intézet Személyiség- és Egészségpszichológia Tanszék

2022. február 28-tól

- REDER ANNA egyetemi docens, Germanisztika Intézet Német Nyelvészeti Tanszék

2022. február 28-tól

- SZÖLLŐSI GÁBOR egyetemi docens, Társadalmi Kapcsolatok Intézete Közösségi és Szociális Tanulmányok Tanszék

2022. május 16-tól

- LUIGI TASSONI egyetemi tanár, Romanisztika Intézet Olasz Tanszék

2022. május 22-től

- VARGYAS GÁBOR egyetemi tanár, Társadalmi Kapcsolatok Intézete Néprajz-Kulturális Antropológia Tanszék

2022. június 30-tól

- HÉJJ ANDREAS egyetemi tanár, Humán Fejlesztési és Művelődéstudományi Intézet Felnőttképzési és Képességfejlesztési Tanszék

A PTE BTK kötelékébe belépő új oktatók 2022. február 1-jétől

- RUMANN GÁBOR tanársegéd gyakornok, Filozófia, Művészetelméleti és Klasszikus Tanulmányok Intézete Filmtudományi és Vizuális Tanulmányok Tanszék
- ROZGONYI RÓBERT tanársegéd gyakornok, Társadalmi Kapcsolatok Intézete Közösségi és Szociális Tanulmányok Tanszék
- WÜNSCH-NAGY NÓRA tanársegéd, Anglisztika Intézet Angol Nyelvészeti Tanszék
- VIDA DORINA tanársegéd, Pszichológia Intézet Alkalmazott Pszichológia Tanszék
- PETKOVA INGRID adjunktus, Romanisztika Intézet Olasz Tanszék

Oktatói előmenetel 2022. február 1-jétől

Egyetemi docensi kinevezések

- BIGAZZI SÁRA egyetemi docens, Pszichológia Intézet Szociál- és Szervezetpszichológia Tanszék
- GLIED VIKTOR egyetemi docens, Társadalmi Kapcsolatok Intézete Politikatudományok és Nemzetközi Tanulmányok Tanszéke
- GULD ÁDÁM egyetemi docens, Társadalom- és Médiatudományi Intézet Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék
- HESZ ÁGNES egyetemi docens, Társadalmi Kapcsolatok Intézete Néprajz-Kulturális Antropológia Tanszék
- MACZELKA CSABA egyetemi docens, Anglisztika Intézet Angol nyelvű Irodalmak Tanszék
- PÓLYA TAMÁS egyetemi docens, Társadalom- és Médiatudományi Intézet Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék

Adjunktusi kinevezések

- ALBERT NOÉMI adjunktus, Anglisztika Intézet Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszéke
- BÉCSI ZSÓFIA adjunktus, Filozófia, Művészetelméleti és Klasszikus Tanulmányok Intézete Filozófia Tanszék
- FARKAS KORNÉL adjunktus, Anglisztika Intézet Angol Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék
- JÁVOR REBEKA adjunktus, Társadalmi Kapcsolatok Intézete Közösségi és Szociális Tanulmányok Tanszék
- MÁRKUS BEÁTA adjunktus, Történettudományi Intézet Német Történelem és Kultúra Délkelet-Közép-Európában Alapítványi Tanszék

Címzetes egyetemi tanár**2022. február 1-jétől**

- HEGEDÜS IRÉN címzetes egyetemi tanár, Anglisztika Intézet Angol Nyelvészeti Tanszék
- GYŐRI GÁBOR címzetes egyetemi tanár, Anglisztika Intézet Angol Nyelvészeti Tanszék

Professor Emeritus**2022. május 23-tól**

- VARGYAS GÁBOR egyetemi tanár, Néprajz - Kulturális Antropológia Tanszék

Gyász hírek**CSIZMADIA SÁNDOR (1947-2021)**

nyugalmazott egyetemi tanár, Politikai Tanulmányok Tanszék (korábbi elnevezés)

KABDEBÓ LÓRÁNT (1936-2022)

Bécsy Tamás meghívására érkezett a Janus Pannonius Tudományegyetemre 1989-ben a Petőfi Irodalmi Múzeumból, amelynek 1970-ben főmunkatársa, 1972-től 89-ig osztályvezetője, 1989-1991 között pedig tudományos tanácsadója volt. 1989-1993 között tanított Pécsen, ahol az Irodalomtörténeti Tanszék tanszékvezetője volt, itt nevezték ki egyetemi tanárrá 1991-ben. Ez az időszak a pécsi Bölcsészkar életének is meghatározó időszaka volt, amelyben kiemelt szerepet játszottak a magyar irodalom és nyelvészet tanszékek oktatói és hallgatói.

Forrás: btk.pte.hu

*Nyugodjanak békében!
Őszinte részvétünk a gyászoló családoknak!*

*Kovács Éva
Kari Hivatal*

IN MEMORIAM CSIZMADIA SÁNDOR

1987-ben ismeretlen hang szólalt meg a telefonban és invitált Pécsre, tanársegédnek. Tüstént utaztam, Budapestről, s a felkínált állást is elfogadtam, noha az akkori intézetvezető bátorítóan figyelmeztetett, előbb-utóbb be kell lépnem a pártba; megígértem, ha eléggé fejlettnék érzem magam, akkor majd megteszem – erre aztán soha nem került sor.

Az időket és embereket sodorja a szél. Most éppen a telefonban ismeretlenül csengő, később baráttá vált hang némult el örökre. Csizmadia Sándoré. Jean-Paul Belmondoval egy napon, mikor Bretagne fölött áthúzott egy fényes meteor.

Csizmadia Sándor, aki filozófia-francia szakon végzett, ezer szálon kötődött a francia (és olasz) kultúrához, különösen pedig Raymond Aronhoz, akit mesterének érzett. 1984-ben interjút közölt Aronról (*Filozófiai Figyelő*, 1984/4) majd előszót írt a *Tanulmány a szabadságjogokról* című pécsi, azóta megszűnt Tanulmány Kiadónál megjelent könyvhöz, az általa alapított Raymond Aron Társaság nevében is (1994).

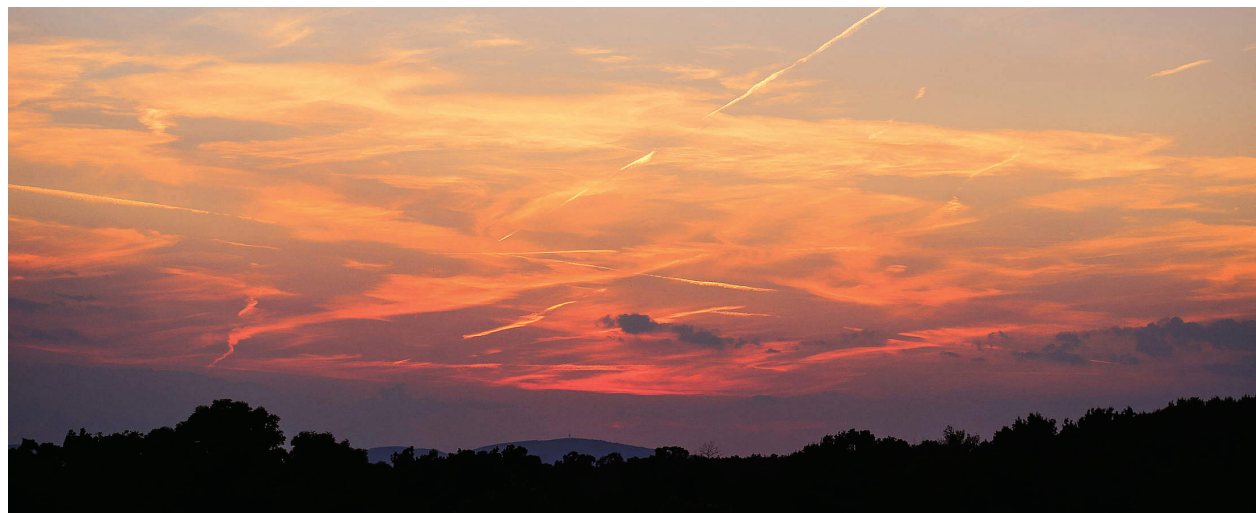
Azonban nagyon kevés volna csak azt mondani, hogy Csizmadia Sándor a pécsi és általában a magyar szellemi élet kiválósága volt, hiszen nála nélkül sem egyetemünk és tanszékünk sem egészen az lenne, amilyennek ma látjuk, tapasztaljuk.

A '89-ben és a kilencvenes évek elején, a változások igen hamar megtalálták az örökmozgó és ezért örökifjú Sándort, aki az 1968-as fiatalság szabadságszerető, harcos örökségét haláláig magában hordozta. Immár intézetvezetőként, előbb a Marxizmus-Leninizmus intézetet robbantotta szét, majd pedig kezdeményezte a Filozófia és a Politikai Tanulmányok tanszékek (utóbbi a Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszék elődje) létrehozását. Engem, s több fiatal kollégát, akiket ő invitált Pécsre, meggyőzött, hogy igen, most már valóban érdemes politikát tanítani, elemezni, hiszen szabadság van. Később részt vett a nemzetközi szak előkészítésében és maga is mindinkább geopolitikával foglalkozott, tankönyve, könyvei jelentek meg e tárgyban.

2012-ben, 65. életének betöltése alkalmából tanszékünk könyvet adott ki tisztelegve munkássága előtt. A kötet címe, *Az elkötelezett tanító*, részint utalás Raymond Aron önjellemzésére – „elkötelezett szemlélő” – részint arra, hogy Sándornál figyelmesebb, segítőkészebb tanárt nehéz volna találni.

Csizmadia Sándor 75. életében eltávozott. Sándor szelleme mint a meteor fénye, velünk maradt.

*A Politikatudományi és
Nemzetközi Tanulmányok Tanszék nevében
Bretter Zoltán*

Fotó: pexels.com

A PSZICHOLOGIA INTÉZET ÚJ MUNKATÁRSA: MATUZ-BUDAI TÍMEA EGYETEMI TANÁRSEGÉD

2012-ben kezdtem meg tanulmányaimat a PTE pszichológia szakon. Az alap- és a mesterdiplomát is itt szereztem, majd 2017-ben felvételt nyertem a Pszichológia Doktori Iskola Evolúciós- és Kognitív Pszichológia Doktori Programjába. 2021 februárja óta dolgozom tanársegédként a Fejlődés- és Klinikai Pszichológia Tanszéken.

Mindig is széleskörű volt az érdeklődésem a pszichológián belül, így több területen is kipróbáltam magam. A próbálgatásoknak köszönhetően sikerült megtalálnom a fő témámat, melyet BA harmadéves korom óta kutatok, és amely végül a doktorim témájává nőtte ki magát. A PhD kutatásomban hallássérültek mentalizációs képességét vizsgálom a nyelv, a végrehajtó funkciók

és különböző környezeti faktorok tükrében. Elsősorban óvodás és kisiskolás gyermekekkel foglalkozom, de a kutatásom egy része felnőttekre is fókuszál. Fontosnak tartom, hogy a munkámnak gyakorlati haszna is legyen, így a vizsgálatok tervezésénél elsődleges szempont, hogy reflektálni tudjunk a gyakorlatban felmerülő problémákra. Eredményeink gyakorlatba való átültetésének céljából hoztuk létre két kollégámmal a Fülesbagoly Fejlesztő Foglalkozások Egyesületet, melynek jelenlegi elnöke vagyok.

A doktori kutatásom mellett a krónikus betegségek pszichológiájával, pszichológiai tartalmú szövegek elemzésével és irodalomterápiával is szívesen foglalkozom. 2021 szeptembere óta vezetem a *Social Cognition and Disabilities* elnevezésű kutatócsoportot, melyben jelenleg tizenegy hallgatóval dolgozunk együtt.

Az oktatásba doktoranduszként csatlakoztam be, az elmúlt években többnyire a fejlődés- és kognitív pszichológiához kapcsolódó gyakorlati tárgyakat oktattam a magyar és az angol képzésben egyaránt, valamint számos hallgatónak voltam témavezetője a kutatási gyakorlatok során. A Pszichológia Intézet életében is igyekszem aktívan részt venni. Hallgatóként öt évig voltam a Pécsi Pszichológus Napok szervezője, kétszer főszervezője. A kari nyílt napokon is szoktam segíteni, de voltam már a Kutatás- és Tanítási Bizottság titkára is. 2021 óta pedig a *Mind the Book PszichoKönyvklubot* vezetem Arató Nikolett és Inhóf Orsolya kollégáimmal. Nemcsak a szakmai identitásom alapköveit köszönhetem az Intézetnek, hanem itt ismertem meg a férjemet is, aki – bár a pszichológia egy merőben más területén dolgozik – az egyik legnagyobb támaszom a hivatásomban is.

Matuz-Budai Tímea
Fejlődés és Klinikai Pszichológia Tanszék
Fotó: Mánfai György

AZ IRLANDISZTIKA KUTATÓKÖZPONT TEVÉKENYSÉGE 2021-BEN

2021-ben, a pandémia második évében a központ saját programot nem rendezett. Több kutatónk azonban irlandisztika tárgyú előadásokkal szerepelt online konferenciákon, illetve publikálta kutatásai eredményeit magyar és külföldi fórumokon. A 2022-es év az ír függetlenség visszanyerésének centenáriuma, ez alkalomból programokat tervezünk megvalósítani, illetve programokon részt venni az év folyamán.

Előadások konferenciákon

HARTVIG GABRIELLA: „Gabriel Shandy Looks Me Deeply in the Eye’: Early Sterne Adaptations and the Formation of the Novel in Hungary.” Konferencia címe: *Form, Media, Digitisation. Adaptation in Sterne, Sterneana, and Beyond*. 2021. július 20., University of Cambridge (online).

HARTVIG GABRIELLA: „Better than Tristram’: Coriat Junior’s Grand Tour.” Konferencia címe: *The Fourth International Laurence Sterne Foundation Conference. Sterne and the Grand Tour: Places, Postures, Portraits*. 2021. október 28-30., University of Naples.

P. MÜLLER PÉTER: „Beckett és a technológiák.” Előadás a *Színház és technológia* című konferencián (ELTE BTK), 2021. szeptember 24-25. (online)

KVÉDER BENCE GÁBOR: „Fegyver és jármű. A korabeli technológia újításai G. B. Shaw színházában.” Előadás a *Színház és technológia* című konferencián (ELTE BTK), 2021. szeptember 24-25. (online)

KVÉDER BENCE GÁBOR: „Discursive Identities: Performing the Self through Words in G. B. Shaw’s Plays.” Előadás a *Magyar Anglisztikai Társaság* konferenciáján. 2022. január 27-29. (online)

Részvétel kerekasztal-beszélgetésekben és egyéb programokban

Csikai Zsuzsa részt vett a „Tom Murphy in Translation” című online megrendezésre került kerekasztal-beszélgetésben, az IASIL (*International Association for the Study of Irish Literatures*) konferencián (University of Łódź, 2021. július 19-23.). Valamint jelen volt „Az ír színház Magyarországon” címmel rendezett kerekasztal beszélgetésen, amely az ELTE EURODRAM (Európai színházi fordítói hálózat) rendezvénye volt 2021. szeptember 28-án, ahol fordítói díjakat is átadtak. Mindemellett Csikai Zsuzsa, Hartvig Gabriella és Kurdi Mária az Ír Követség felkérésére az irlandisztika területén folytatott tevékenységükről összefoglalót írtak a *Hungarian Directory of Irish Scholars and Translators* című, 2022. áprilisban megjelenő kiadvány részére.

Kurdi Mária a John Millington Synge-ről szóló monográfiáját a Kronosz Kiadó sátrában dedikálta a 2021. évi könyvnapokon Budapesten, szeptember 2-án.

Publikációk

CSIKAI ZSUZSA

- „Bajnok, hős, császár – John Millington Synge *The Playboy of the Western World* című színdarabjának magyar fordításai.” *Filológiai Közöny* 2021/3. 72-93.
- „Sirályok Írorszáiban – Csehov Sirályának műfordításairól és színpadi adaptációiról az ír politikai és kulturális helyzet alakulásának függvényében.” Gulyás Adrienn, Mudriczki Judit, Seps Enikő, Horváth Géza (szerk.): *Klasszikus művek újrafordítása*. Budapest: L'Harmattan, 2021. 123-135.
- „Kiváltságos párbeszéd” – kortárs Csehov-újraírások Írorszáiban. Regéczi, Ildikó (szerk.) *Kultúrák és médiumok párbeszéde*. Anton Pavlovics Csehov. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, Didakt, 2021. 61-81.
- „Brian Friel: Jalta-játék (Yalta Game), drámafordítás.” Regéczi, Ildikó (szerk.) *Kultúrák és médiumok párbeszéde*. Anton Pavlovics Csehov. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, Didakt, 2021. 82-79.

KURDI MÁRIA

John Millington Synge. Az ír modernség drámaírója. Pécs: Kronosz Kiadó, 2021.

- „Világszínházi ünnep: 150 évvel ezelőtt született John Millington Synge.” *Jelenkor* 64:6 (2021): 703-709.
- „Metadrámai stratégiák és effektusok a 20. századi ír színházban.” Kérchy Vera, Tóth Ákos (szerk.): *“Let Us Compare Mythologies”: Írások Kürtösi Katalin születésnapjára*. Szeged: Szegedi Tudományegyetem BTK Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék (2021): 147-162.
- “Really All Danger’: An Interview with Sebastian Barry.” *New Hibernia Review* 25 (2021): 90-102. (Utánközlés felkérésre)
- “Family Dysfunction and Character Dynamics: Nancy Harris’s *Our New Girl* (2012) in Conversation with Marina Carr’s *Portia Coughlan* (1996) and Martin Crimp’s *The Country* (2000).” David Clare, Fiona McDonagh, Justine Nakase (szerk.) *The Golden Thread: Irish Women Playwrights II*. Liverpool: Liverpool University Press, 2021, 181-193.
- “G. B. Shaw 165, J. M. Synge 150” tematikus folyóirat szám szerkesztése. *Filológiai Közöny* 2021/3. 145 p.
- „Az Ír Irodalmi Megújulás, J. M. Synge drámáinak fogadtatása és az autentikusság kérdései.” *Filológiai Közöny* 2021/3. 54-71.
- Lisa Fitzpatrick and Mária Kurdi (eds.): *‘I love craft. I love the word’. The Theatre of Deirdre Kinahan*. Oxford: Peter Lang, 2022.
- “An Act of Love? Filicide and Child-killing in Marina Carr’s *By the Bog of Cats* and Deirdre

Fotó: Mánfai György

Kinahan's *Spinning*." Lisa Fitzpatrick and Mária Kurdi (eds.): *'I love craft. I love the word'.* *The Theatre of Deirdre Kinahan*. Oxford: Peter Lang, 2022, 183-204.

- "An Interview with Richard Pine about Brian Friel's Theatre." Jennifer Stock (ed.): *Drama Criticism*. Vol. 66. Gale, A Cengage Company. Layman Poupard Publishing, 2021, 16-25. (Utánközlés felkérésre)

P. MÜLLER PÉTER

„Bővülő technológiák – szűkülő fókusz: Auditív és vizuális eszközök és műfajok szerepe Samuel Beckett performatív műveiben.” *Jelenkor* 65/1 (2022): 104-110.

KVÉDER BENCE GÁBOR

„Színpadai önarckép Paul de Mannal olvasva: John Tanner mint művész karakter G. B. Shaw *Ember és felsőbbrendű ember* című drámájában.” *Filológiai Közöny* 2021/3. 120-141.

Összeállította: Kurdi Mária professor emerita
Az Irlandisztikai Kutatóközpont vezetője

HUMÁN KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KUTATÓCSOPORT

Mikor alakult a kutatócsoport?

Kutatócsoportunk 2020 őszén kezdett el formálódni. Ekkor tartottuk a PTE Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszékén a *Környezet és gazdálkodás szimbiózisa a 21. században a néprajztudomány szemszögéből* című konferenciánkat, amit igen sok érdeklődő követett online, és felvetette a lehetőséget egy formálisabb szerveződés kialakítására. Ezt követően 2021 tavaszán léptünk a hivatalos csoporttá alakulás útjára, ami 2021 májusában vált véglegessé.

Mit takar a csoport neve?

A Humán Környezettudományi Kutatócsoport az angol *Environmental Humanities* magyarosított változata. Feltett szándékunk, hogy olyan humántudományi kutatásokat végezzünk, amelyek a környezet kérdését helyezik előtérbe, de a bölcsészettudományok megfontoltságával, elméleti felkészültségével, forráshasználatával, kritikai viszonyulásával vizsgálják azokat. Gondolok itt olyan kérdésekre, mint a vízhasználat, az erdők történeti szerepének a változása, társadalmi mozgalmak szerepe és hatása, a különféle erőforrások kihasználásának vitatott kérdései, a természetet érintő beruházások, fejlesztések társadalmi és környezeti hatásainak vizsgálata. Szeretnénk minél sokoldalúbb, sokféle szempontot ötvöző kutatási gyakorlatoknak helyet adni és ösztönözni a közös gondolkodást.

Kik a tagjai a csoportnak?

A csoportnak oktatók és PhD hallgatók a tagjai. A BTK más kutatócsoportjaihoz viszonyítva igen nagy létszámmal alakultunk, ami szintén azt fejezi ki, hogy nem egy szűkebb, néhány kutató által művelt speciális területről van szó, hanem tudományokon átívelő, és sokakat meg-

szólítani kívánó és integráló modellről. A tagság bázisát a Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék adja: Balatonyi Judit, Balogh Pál Géza, Bartók Zoltán, Farkas Judit, Kurucz Réka, Máté Gábor, Nagy Zoltán, Varga Anna, Vargyas Gábor. A szociális munkáról Borda Viktória, a szociológiáról Ragadics Tamás, a politológiáról Glied Viktor, a történészek közül Végh Ferenc tagja a csoportnak. A tudományos spektrum azonban ennél is szélesebb, köztünk többen más szakterületen is jártasak, úgymint a botanika, a földrajz, a régészet, és a közgazdaságtan területén.

Milyen jellegű együttműködést valósít meg a csoport?

A csoport egy közös fórumként működik, ahol a környezet-ember relációt kutató oktatók műhelymunka keretében megvitathatják aktuális kutatásaikat. Nyitott intézményként működünk, bármikor szívesen látunk előadóként a témához kapcsolódó kutatókat. Igen szerencsésnek bizonyult a megalakulás időzítése, hiszen néhány hónappal előtte vált biztossá, hogy a PTE-n újrászerveződik a Fenntartható Fejlődésért Szakkollégium, ami a környezeti kérdések iránt érdeklődő hallgatóknak jelent szellemi háttérországot. Természetesen a két intézmény szoros kapcsolatban áll, közös rendezvényeink vannak, és személyileg is nagy az összefonódás. Meg kell említenem a PTE Zöld Egyetem programját is, ami máris több tevékenységünket támogatja, és a jövőben is szeretnénk velük szoros együttműködésben dolgozni.

Hol találkozhatunk a programjaitokkal, milyen rendezvényeket szerveztek?

Március elején a Szakkollégiumot és a HKK tagságát is erősítő PhD hallgatók tartottak előadásokat. Kurucz Réka a kisüzemi szőlőtermesztés fenntarthatósági kérdéséről, Bartók Zoltán pedig a kutya-ember viszonyrendszerről beszélt pécsi állatmenhelyeken zajló kutatásai alap-

Tájseb | Fotó: Máté Gábor

ján. Rendkívül gondolatébresztő előadások voltak! Idén április 7-én vendégül látjuk Európa egyik legismertebb környezettörténészét, Christof Mauch professzort a müncheni Rachel Carson Center igazgatóját, aki a Humán Környezettudományok szerepéről és jövőjéről fog előadást tartani. Erre egyfajta „beharangozó” előadásként is tekintünk, ami számunkra is segít pozicionálni a kutatócsoport humán erőforrásait. Másnap, április 8-án pedig tanulmányi kirándulásra megyünk a Kelet-Mecsekbe. Nemcsak a humántudományok és természettudományok között szeretnénk átjárást biztosítani, de a természethez való közelséget, terepszerű és élményszerű megtapasztalást is igen fontosnak tartjuk. Ehhez illeszkedik a madárbarát egyetem akciónk is, amelynek keretén belül a Mecsekerdő Zrt-vel együttműködve most tavasszal madárodúkat helyezünk el a Rókus épület udvarán.

Tevékenységünket szeretnénk rendszeressé tenni. Vendégelőadók meghívásában és kirándulások szervezésében gondolkodunk továbbá konferencia-szervezésben. Célunk ugyanakkor a nemzetközi kapcsolatépítés is, amit e hónap végén Brnoban a Masaryk Egyetem Környezeti Tanulmányok Tanszékén kezdünk. Az ő meghívásukra Farkas Judit kollégánónk tart előadást, Varga Anna kollégánómmal pedig bemutatjuk a Humán Környezettudományi Kutatócsoport kutatási profilját, és a magyarországi környezettörténet helyzetét. Formálódik egy nyári interdiszciplináris kutatás is, ahol a Pázmány Régészeti Intézetével közösen egy középkori település klasszikus régészeti kutatását és környezettörténeti, etnoarcheológiai vizsgálatát kezdjük el. Szóval tervekben nincs hiány.

Máté Gábor

Néprajz - Kulturális Antropológia Tanszék

DIGITÁLIS TRANSZFORMÁCIÓ A PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEMEN

APTE Oktatás- és Tanulástámogató Központja egy éves előkészítő munka után 2022. január 1-jén jött létre azzal a céllal, hogy segítse a digitális transzformációt az egyetemen. A Központnak több BTK-n oktató kollégája is van, és kiemelkedően sokan pályáznak képzéseinkre is a karról.

A Központ azzal a céllal jött létre, hogy támogassa az egyetem oktatóit a digitális módszertanok használatában. Az úgynevezett digitális transzformáció az állandóan fejlődő technológiák mentén zajlik ugyan, véleményünk szerint ugyanakkor a középpontban az ember (ez esetben az oktató, a hallgató és az adminisztratív munkatárs) és a szemléletformálás kell, hogy álljon. A Központban olyan kollégák dolgoznak, akik egy-egy digitális oktatáshoz kötődő szakterület kapcsán módszertani segítséget tudnak nyújtani: úgy szoktunk fogalmazni, hogy valójában keretet, keretrendszerrel biztosítunk, mely megtölthető számtalan digitális megoldással, módszerrel, eszközzel, platformmal – a fő cél, hogy elérjük a kitűzött oktatási céljainkat. A járvány egyik hatásaként szembesültünk a digitális technológiák nyújtotta lehetőségekkel, és noha azóta visszatérhettünk a tantermekbe, a digitalizációt már nem törölhetjük ki az életünkéből. A képzéseink a kar és az egyetem versenyképességének záloga, mennyit tudunk és vagyunk hajlandóak ebből a tényből elfogadni. Egy, a hallgatók körében végzett, 2999 fő által kitöltött felmérés is a rendelkezésünkre áll, ebből kiderül, hogy a hallgatók a digitális oktatás minden tényezőjét (pl. online próbavizsga, tanóra visszanézése, tananyag online elérhetősége, stb.) magasra (4,4 feletti) értékelték. Az adatok alapján a hallgatóknak kiemelten fontos a digitális eszközök, módszerek használata.

A Központ által támogatott és segített irány az úgynevezett *blended learning*, azaz egy olyan forma, mely vegyíti a digitális megoldásokat a hagyományos oktatással. Akár úgy is fogalmazhatunk, hogy megtartja a hagyományos oktatás előnyeit, és elkezdi használni azokat a technológiákat és eszközöket, melyek még sikeresebbé teszik a tudásanyag elsajátítását.

Elsősorban rövid- és hosszú távú képzéseken keresztül, valamint egy honlap segítségével igyekszünk a módszertani támogatást biztosítani. A hosszú távú képzés egy 3 elemből álló módszertani modul, melynek teljesítésére a 2021/2022-es félév tavaszi félévében már negyedszer írtunk ki pályázatot, és a három hónapos képzés mellé pénzügyi támogatást is tudunk ajánlani. A képzés a további félévekben is meghirdetésre fog kerülni, így akik egyelőre lemaradtak, készülhetnek az őszi jelentkezésre. A rövid távú képzéseink úgynevezett mesterkurzusok lesznek, egy-egy módszertani kérdésre vagy eszközre, platformra fókuszálva. 2022 tavaszán *pilot* jelleggel kerül megtartásra az első ilyen jellegű esemény, hogy aztán ősztől kezdődően több ilyen eseményt is megtarthassunk. Az új tartalmakkal folyamatosan bővülő honlap pedig nem csupán kiegészíti

a képzéseket, de azon oktatók számára is segítséget nyújt, akik önálló módon akarnak megismerkedni az új lehetőségekkel, ill. akik jártasak az új technológiákban, de kérdéseik vannak azok oktatásban való alkalmazhatóságát illetően. A honlapot egy olyan központi eszköznek tervezzük, mely minden oktató kollégát segíthet – akár a képzésünket már elvégző kollégák jó gyakorlatain keresztül. Hamarosan itt válik mindenki számára elérhetővé az ún. Fehér Könyv, mely további segítséget tud majd nyújtani az érdeklődő oktatóknak.

A Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar szerepe örömteli módon kiemelt a Központ életében, a képzéseinkre is nagy számban jelentkeznek kari oktatók, és a kollégák közül Fodorné Tóth Krisztina, Dombi Judit, Egervári Dóra, Simon Krisztián is a kar oktatója. Ők azok a szakemberek, akik rendelkeznek azzal a módszertani tudással és szakértelemmel, mely segítheti a Pécsi Tudományegyetemet a digitalizáció útján, akik összeállítják a képzéseket, konzultációkat folytatnak, és követve a legújabb digitális megoldásokat, tudásukat frissen tartva segítenek az egyetem kollégáinak.

A jövőt illetően, a Központ nevéhez hűen, a hallgatók digitális kompetenciafejlesztésére is szeretnénk odafigyelni, az elmúlt két évben rengeteg szó volt az oktatás módszertani különbségeiről hagyományos és online keretek között, de fontos, hogy a hallgatók is rendelkezzenek a digitális magabiztossággal és tudatossággal, így hamarosan a tanulástámogató *láb* is komolyabb szerepet fog kapni.

Vörös Zoltán
a PTE DOT megbízott vezetője

BESZÁMOLÓ A HÁBORÚS TUDOMÁNYOK MULTIDISZCIPLINÁRIS KUTATÓCSOPORT ELSŐ ÉVÉRŐL

A Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar hagyományosan széles választékot kínál a különböző tudományterületek iránt érdeklődő kutatóknak és a velük együtt dolgozó hallgatóknak magas színvonalú kutatócsoportokból és szakkollégiumokból. Mindazonáltal a tudományos élet folyamatosan újabb és újabb megközelítésekből vizsgálja a minket körülvevő világot, ezért ezekre a változásokra a lehetőségek szabta kereteken belül reagálni kell, hogy minél több ponton bekapcsolódhassunk a nemzetközi tudományos vérkeringésbe. Ebből a megfontolásból került sor 2020 végén a Háborús Tudományok Multidiszciplináris Kutatócsoport létrehozására is, amely céljául tűzte ki, hogy egy olyan tudományos fórumot hozzon létre, amely a különböző tudományágak képviselőit bevonva a kor kihívásainak megfelelően multidiszciplináris módon tanulmányozza a háborús konfliktusokat. A Kutatócsoportban ennek megfelelően már megalakulásakor helyet kapott történész, politológus, régész, pszichológus, neveléstudós, irodalmár és biológus is, ugyanakkor reményeink szerint ez a lista a jövőben még tovább fog bővülni, hogy a lehető legszélesebb megközelítésben tanulmányozhassa a fegyveres konfliktusokat.

A Kutatócsoport nem csupán tudományterületileg – vagyis horizontálisan – nyitott, hanem a tudományos pályán való előrehaladás szempontjából – tehát vertikálisan – is, mivel a soraiban az egyetemi oktató-kutatók mellett doktoranduszok és graduális hallgatók is helyet kaptak. Ez a tudományos utánpótlásnevelés szempontjából is fontos és hasznos együttműködést jelent, ugyanakkor az elmúlt időszak tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a dinamikus fiatalok friss gondolatai a tudományos munka során egyaránt komoly segítséget jelentenek.

A 2020 szeptemberben tartott alakuló ülést követően a Kutatócsoport november folyamán workshopot és kerekasztal-beszélgetést is tartott a különböző tudományágak közös gondolkodásba való bevonásának lehetőségeinek felmérése és kidolgozása érdekében. *A stratégia és a taktika kérdései a globális viszonyoktól a mikro(ba)szintig* címmel rendezett eseményen szinte az egész kutatócsoport bemutatkozhatott. Az online rendezvényen sikerült megalapoznunk azokat a kutatási irányokat, melyek most is jellemzik csoportunkat.

A nem múltó múlt. A 100 éve velünk élő trianoni trauma

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői:
Bene Krisztián, Vincze Orsolya,
Vörös Zoltán és Z. Varga Zoltán

Fotó: Magyar Olivér, Szenes Klub

Az ezeken a fórumokon elhangzottakra alapozva került sor 2021 márciusában *A katonai emlékezet alakulása Európában a 20. század első felében* című kerekasztal-beszélgetésre, amelyen neveléstudós, történész és geopolitikus résztvevők járták körbe a címben jelzett témát. Májusban a Nemzeti Közszerződési Egyetem Puskás Tivadar Műszaki Szakkollégiumával közösen tartottuk meg *A BRICS országok geopolitikai kihívásai és geostratégiai ambíciói* című online konferenciát, amelyen összesen közel egytucat előadás hangzott el kutatók, doktoranduszok és hallgatók tol-

mácsolásában. Június folyamán *A háborúról másképp(p)en* címmel poszterversenyt hirdettünk a témakörhöz kapcsolódva releváns kutatásokat folytató doktoranduszok és hallgatók számára, amelyre végül 26 pályamunka érkezett be. Ezek közül 6 érdemelt ki helyezést, illetve különdíjat. A posztereket tartalmazó, azonos című online kiadvány szeptember folyamán jelent meg, ennek köszönhetően a pályamunkák a nagyközönség számára is elérhetővé váltak, a megmérettetésben résztvevő fiatal kutatók pedig egy-egy publikációval is gazdagodtak. A programok sorában meg kell említeni *A nem múltó múlt. A 100 éve velünk élő trianoni trauma* elnevezésű kerekasztal-beszélgetést is, amelyre a 14. Ördögkatlan fesztiválon nagyszámú érdeklődő jelenlétében került sor augusztus elején a Kutatócsoport pszichológus, politológus és irodalmár tagjainak közreműködésével. Ebbe a sorba illeszkedik *A háború ábrázolása a 19. századi realista irodalomban* című kerekasztal-beszélgetés is, valamint a *Konfliktusok tegnap és ma* elnevezésű országos tudományos konferencia összesen 27 előadással, amelyeket december elején tartottunk meg több tudományág képviselőinek részvételével.

Ördögkatlan Fesztivál, Nagyarsány
– Pécsi Bölcsész Udvar – Ősi Pincészet -
2021. augusztus 4.

Fotó: Magyar Olivér, Szenes Klub

A közelmúltban a szomszédunkban kirobbant háborús konfliktushoz kapcsolódva a *House of European Affairs and Diplomacy*-vel és a Magyar Hadtudományi Társaság Dél-dunántúli Tagozatával közösen rendeztük meg 2022 márciusában a *Future of Europe* rendezvénysorozat keretében az *Erő-egyensúlyi átrendeződés az Európai Unión belül* című kerekasztal-beszélgetést, amely szélesebb kontextusban próbált választ találni számos, a megváltozott geopolitikai helyzetben felmerült kérdésre.

A kutatói pálya elején járó fiatalok teljesítménye kapcsán pedig büszkén számolunk be a Kutatócsoport hallgatói tagjainak sikereiről, mivel Palócz Márk a 2021. évi Országos Tudományos Diákköri Konferencia Humán Tudományi Szekciójában harmadik helyezést ért el, Bába Viktória pedig a Tanításmódszertani-Tudástechnológiai Szekcióban kapott különdíjat.

A közelmúltban elindult a Kutatócsoport honlapja is, ahova folyamatosan kerülnek fel az információk, így a háborús tanulmányok iránt érdeklődőknek érdemes ellátogatni ide.

Bene Krisztián

A Háborús Tudományok Multidiszciplináris Kutatócsoport vezetője

Dergez Ildikó

Doktori hallgató, Oktatás és Társadalom Neveléstudományi Doktori Iskola, Oktatástörténet Doktori Program

BESZÁMOLÓ A MODERNKORI OROSZORSZÁG ÉS SZOVJETUNIO TÖRTÉNETI KUTATÓCSOPORT (MOSZT) TEVÉKENYSÉGÉRŐL

MOSZT Kutatócsoport – kiadványok, könyvbemutatók:

2021 nyarán közvetlenül a szemeszter megkezdése előtt jelent meg Bebesi György és Vámos Eszter közös kötete a MOSZT Könyvek sorozatban *Az orosz cári hadsereg intervenciós csapatainak szerepe az 1848-1849-es szabadságharc leverésében* címmel a széria 19. köteteként. A munka négy tanulmányt tartalmaz: Vámos Eszter *1849 orosz szemmel. Múló dicsőség, a katasztrófa előszele* című írását; Bebesi Györgynek Paszkievics hercegről, az orosz hadsereg főparancsnokáról írt életrajzát; valamint egy mikrohistoriográfiai forrást, a hadjáratban részt vevő Fatyajev kapitány magyarokkal rokonszenvező visszaemlékezését az eseményekről, a világosi fegyverletételről; ez utóbbihoz Bebesi György írt az olvasó eligazodását segítő bevezetőt. A kötetet Kolontári Attila értő, tanulmány értékű, új tudományos eredményeket közlő bevezetője teszi teljessé. A kiadvány végén a szerzők rövid szakmai életrajza olvasható, valamint a MOSZT Kutatócsoport eddigi kiadványainak listája. A munka bemutatójára 2021. október 27-én, a Grand Hotel Palatinus Bartók Termében került sor a Polgári Esték rendezvénysorozat keretében több mint 60 fő előtt. A kötetet a szerzők, a kutatócsoport más kiadványait pedig Kolontári Attila, Bene Krisztián és Bárdonicsek Dominika mutatták be.

Szintén 2021 nyarának végén jelent meg a MOSZT 20., egyben a Kelet-Európa és Balkán Tanulmányok 6. kötete, 3 műhely közös kiadványa, amelyben a MOSZT Kutatócsoport mellett a Kelet-Európa és a Balkán Története és Kultúrája munkacsoport, valamint az MTA PAB Kelet- és Közép-Európa Története Munkabizottság is részt vett. *Pécsi Történeti Ruszisztika* című kötet Font Márta, Bebesi György és Bene Krisztián szerkesztésében született meg. A kötet koncepciója az volt, hogy a Pécsi Egyetemen oktató, vagy ahhoz kötődő, ruszisztikával, szovjetológiával foglalkozó szerzők egy közös kötettel jelentkezzenek, mintegy reprezentálva a pécsi oroszsgátörténeti kutatásokat. Hat szerző – Font Márta, Bótor Tímea, Sashalmi Endre, Bebesi György, Kolontári Attila és Bene Krisztián 12 dolgozata kapott helyet ily módon a könyvben. A szerkesztési elv az volt, hogy mindenki egy régebbi tudományos munkásságát reprezentáló írást, valamint egy mostani kutatásait bemutató, maximum egy íves tanulmányt küld a kötetbe. Az impozáns megjelenésű 370 oldalas munka ünnepélyes bemutatójára 2021. október 5-én került sor a PAB székházban Lénárd László akadémikusnak, a PAB elnökének részvételével. A kötet szakmai bemutatását a történettudomány két „nagy öregje” az ELTE professzor emeritusai vállalták magukra: Majoros István és Szvák Gyula. Ami azért volt különösen jelentős, mert demonstrálta a ruszista szakma különböző műhelyei közötti kitűnő emberi és szakmai kapcsolatokat. A telt ház előtt zajló, jó hangulatú bemutató végén a szerzők, illetve a három résztvevő műhely vezetői mondtak néhány gondolatot a kötetről.

2021 őszen jelent meg Bene Krisztián tanszékvezető egyetemi docensnek, a MOSZT Kutatócsoport alelnökének, egyben a BTK dékánhelyettesének tollából a MOSZT 21-es kötete, *A Francia antibolsevik légio a keleti hadszíntéren* címmel Bárdonicsek Dominika szerkesztésében. A kuriózumszámba menő témát feldolgozó könyv egy régebbi, kispéldányszámú kiadás bővített, javított, átdolgozott, felfrissített változata, új borítóval és előszóval, Ferwagner Péter Ákos szakmai ajánlásával. Szakmai bemutatóját a kutatócsoport a tavasz folyamán tervezi.

Bebesi György
a MOSZT Kutatócsoport vezetője

A NÉPRAJZ – KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA TANSZÉK AKTUÁLIS HÍREI

**Dmitrij Anatoljevics Funk tiszteletbeli doktorrá avatása,
2021. november 4.**

2021. november 4-én avatta a Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék és a Kar felterjesztése alapján Dmitrij Anatoljevics Funkot tiszteletbeli doktorrá (*Doctor Honoris Causa*) a Pécsi Tudományegyetem.

Dmitrij Anatoljevics Funk (szül. 1962., Kemerovó, Oroszország) néprajzkutató, kulturális antropológus jelenleg az Orosz Tudományos Akadémia Antropológiai és Néprajztudományi Intézetének igazgatója. Az oroszországi néprajztudományi élet kiemelkedő tekintélyű, meghatározó személyisége, aki mind tudományos, mind intézményvezetői karrierje révén motorja volt az oroszországi kutatások megújításnak, a nemzetközi kutatások fő sodrába vonásának.

Érdeklődésének fókuszában mindenkor az úgynevezett szibériai kislélekszámú őslakos népek kultúrájának vizsgálata állt. Kandidátusi disszertációját a teleutok 19-20. századi kultúrájának leírásával, akadémiai doktori címét pedig a *Nyugat-Szibéria déli részén élő töröknyelvű népek samanizmusa és epikus hagyománya* című disszertációjával szerezte meg. Ez a téma (területileg Délnyugat-Szibéria, tematikusan az epikus folklór) egész karrierje során megmaradt központi érdeklődésének. Műveiben érzékenyen elemezte – elsősorban a Szovjetunió keretei között – a modern kor kihívásainak hatására végbemenő változásokat a tradicionális kultúrában, illetve külön figyelemmel volt a nemzetiségi elit tudatos kultúraalakító hatására, etnopolitikájára is. Emellett a szibériai élet számtalan olyan területét vizsgálta, amelyek a hagyományos orosz néprajztudomány felfogása szerint nem számítottak klasszikus kutatási témának, ezáltal jelentős szerepet játszott az oroszországi kutatások modernizálásában. Így úttörő kutatásokat végzett a posztsovjeti Oroszország társadalmi és gazdasági változásainak

Dmitrij Anatoljevics Funk pécsi előadása, 2015. november 25.

területén, ahol különös figyelemmel volt a szibériai mindennapokat meghatározó kőolaj- és szénbányászat működésére és kapcsolatrendszerére, az úgynevezett „erőforrás-átok” helyi mechanizmusaira. A társadalomszerkezet és az etnicitás különböző módozatai mellett az elsők között tette központi kutatási témává a szibériai városi lakosságot, illetve a város és a vidék (tajga, tundra) kapcsolatrendszerét is, amivel gyökeresen megváltoztatta az addig szinte csak vidék- és őslakos-központú oroszországi Szibéria-kutatásokat. Ebben a témakörben maradvá fontos kutatásai voltak a munkamigráció, az úgynevezett „szibériai olvasztótégely” működésére vonatkozóan.

Dmitrij Anatoljevics Funk professzornak kiemelkedő szerepe van az oroszországi Szibéria-kutatások, illetve mára már általában a néprajztudomány, a kulturális antropológiai intézményi életének megreformálásában. Az Orosz Tudományos Akadémia Antropológiai és Néprajztudományi Osztályának vezetője volt 1995 és 2003 között, ám az intézménnyel ezután is szoros kapcsolatban maradt, amit az is bizonyít, hogy 2019-ben az egész Antropológiai és Néprajztudományi Intézet vezetőjévé is kinevezték. Az oktatásban is aktív szerepet játszik:

2013 és 2020 között a Moszkvai Lomonoszov Állami Egyetem Néprajztudományi Tanszékét vezette. Számos nemzetközileg magasán jegyzett orosz, illetve angol nyelvű folyóirat alapítója, főszerkesztője, szerkesztőbizottsági tagja, nemzetközi konferenciák és konferenciasorozatok alapítója és szervezője. Oroszországi és nemzetközi pályázatok nyertese, vezetője, melyek közül kiemelkedik az *Ember a változó világban. Az identitás és a társadalmi adaptáció problémái a múltban és a jelenben* című úgynevezett megaprojektje, amelynek tudományos célja mellett az a gyakorlati eredménye is megvolt, hogy a nemzetközi gyakorlatok ismeretében, a hazai humánerőforrásra támaszkodva Oroszországban először alapítson kulturális antropológiai tanszékét. A projekt központja Tomszk volt, ahol Funk professzor vezetésével 2015-ben akkreditálták az „antropológia és etnológia” BA és MA szakot, 2017-ben pedig a „szociálanropológia” és a „migrációkutatás” MA szakokat, illetve 2017-ben megalapították az Antropológia és Etnológia Tanszékét.

Dmitrij Anatoljevics Funk professzor évtizedek óta szoros kapcsolatot ápol a magyarországi tudományos élettel. Már az Orosz Tudományos Akadémia Antropológiai és Néprajztudomá-

nyi Osztályának vezetőjeként sokat tett azért, hogy magyarországi Szibéria-kutatók kutatási lehetőséget, engedélyt kapjanak. A PTE BTK Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszékével különösen gyümölcsözők a kapcsolatai. 2009 tavaszán részt vett a tanszék Marie Curie pályázatában (*From Hungarian Ethnography to European Ethnology and Cultural Anthropology*), amelynek keretében 2 kurzust is tartott: *Dél-Szibéria őslakos népei: etnohistoria, kultúra és a változások dinamikája*, illetve *Bevezetés a török epikus tradícióba*. Ezután 2015. november 25-én tartott előadást (*Institutions, Names, and Research Trends in Contemporary Anthropology of Siberia: Is There Anything New?*) a *Fondation de la Maison des Sciences de l'Homme*, Párizs és a PTE BTK Interdiszciplináris Doktori Iskola Néprajz - Kulturális Antropológia Doktori Programja közös szervezésében rendezett *Main currents and influential approaches in anthropology today* című előadássorozatban. Dmitrij Anatoljevics Funk híd szerepet tölt be a hazai, azon belül is a pécsi és az oroszországi néprajztudomány között: rendszeresen jelenik meg kiadványokban magyarul, illetve jelentet meg magyar publikációkat oroszul.

Nagy Zoltán

Néprajz - Kulturális Antropológia Tanszék

A TÖRTÉNETTUDOMÁNYI INTÉZET BESZÁMOLÓJA

Események:

2021. szeptember 24-én Bebesi György egyetemi docens, az Újkortörténeti Tanszék helyettes vezetője nagyszámú érdeklődő előtt tartott előadást a *Kutatók Éjszakája* programsorozat keretében az 1848/49-es szabadságharc leverésében játszott orosz katonai és politikai szerepről.

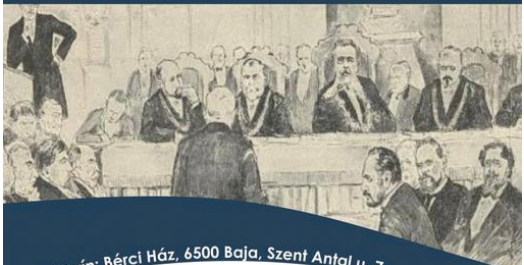
2021. október 20-án Magyarország bécsi nagykövetségén mutatták be a *Die Bischöfe der Donaumonarchie, 1804-1918. Ein amtsbiographisches Lexikon* című kötetet, amelyben intézetünk oktatói közül Bánkuti Gábor, Csibi Norbert, Forgó András és Gözsy Zoltán publikáltak szócikkeket. Az eseményen intézetünket a szer-

kesztőbizottság tagjaként Forgó András képviselte.

2021. november 5-én került sor Budapesten a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetében az *Egyházi társadalom Magyarországon* című könyvsorozat bemutatójára. Az eddig megjelent négy kötet szerkesztésében ugyancsak Bánkuti Gábor, Csibi Norbert, Forgó András és Gözsy Zoltán vett részt, akik az eseményen is képviselték intézetünket.

2021. november 24-én Végh Ferenc a szekszárdi Wosinsky Mór Megyei Múzeumban az *Erődök, várostromok* sorozatban *Eger várának 1552. évi sikertelen ostromáról* tartott előadást.

Az orosz vérvádper, a Bejlisz ügy

Helyszín: Bérci Ház, 6500 Baja, Szent Antal u. 7.
A program ingyenesen látogatható!
Időpont: 2022.március 18. (péntek), 17:00

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!
A rendezvénytől bővebben tájékozódhat az alábbi elérhetőségeken, amelyeken jelezheti részvételi szándékát is:
E-mail: csendegyesulet@gmail.com, Mobil: 70/328-8803

Szervező: Csend Kulturális Egyesület

Maszk viselése kötelező! Vigyázzunk egymással!

A program támogatói: Miniszterelnökség, Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., Nemzeti Együttműködési Alap.

Dr. habil. Bebesi György PhD
Kortársportvezető egyetemi docens
(Párhuzamosan: Kultúrák és Társadalmak Intézet, Történettudományi Intézet)

Pályázat címe: Csend-élet V.
Pályázati azonosító: NEAO-KP-1-2021/2-000449

Plakát Bebesi György bajai előadásáról. A posztert készítette: Albert Iván, a bajai Csend Kulturális Egyesület elnöke

2022. március 18-án Baján a Csend Kulturális Egyesület szervezésében Bebesi György mint a Történettudományi Intézet Modernkori Oroszország és Szovjetunió Történeti Kutatócsoportjának vezetője az orosz vérvád peréről, a Bejlisz-ügyről tartott előadást.

2022. március 30-án Bebesi György a szekszárdi Wosinsky Mór Megyei Múzeumban az Erődök, várostromok sorozatban *Szevasztopol ostromáról és a krími háborúról* tartott előadást.

Eredmények:

2021. őszén Bárdonicsek Dominika az Interdiszciplináris Doktori Iskola harmadéves történész doktorandusz hallgatója az ELTE Ruszisztikai Intézete/Kutatási Központja és a *RussianStudies.hu* nemzetközi szakfolyóirat által kiírt *Az év oroszdolgozata* pályázaton országos első díjat ért el *Női sorsok a Gulág táborában (1934-1953)* című pályamunkájával, amelyet a szakfolyóirat közlésre átvett. Téma-vezetői Bebesi György és Kolontári Attila egyetemi docensek.

Védések:

2021. november 24-én Árvai Tamás, az Interdiszciplináris Doktori Iskola Ókortörténeti Doktori Programjának hallgatója sikeresen védte meg doktori (PhD) értekezését.

2022. március 22-én Fedeles Tamás, egyetemi tanár a Középkori és Koraújkori Történeti Tanszék vezetője sikeresen védte meg akadémiai doktori értekezését.

Előmenetel:

Márkus Beáta, a Német Történelem és Kultúra Délkelet-Közép-Európában Alapítványi Tanszék munkatársa 2022. február elsején adjunktussá lépett elő.

Végh Ferenc

Történettudományi Intézet
Középkori és Koraújkori Történeti Tanszék

(NEVELÉS)TUDOMÁNYOS TAVASZ

2022 tavaszán a PTE BTK Neveléstudományi Intézete az elkötelezett szakmai fejlődés és fejlesztés jegyében a tudományos tevékenységek erősítését, illetve az aktuális kutatási megközelítések és eredmények népszerűsítését tűzte ki céljául. Ennek egyik kiváló lehetőségét az MTA PAB Pedagógiai Munkabizottsága és az Intézet közös szervezésében meghirdetett rendezvény, a *Tudományos Tavasz – bepillantás kutatók műhelyeibe* című programsorozat biztosítja.

A nyilvános bizottsági üléseken kutatók számolnak be aktuális kutatásaikról, azok illeszkedéséről tudományos munkásságukba. Az előadásokat tudományos diszkusszió követi. Az eseményhez a Pécsi Akadémiai Bizottság Székháza nyújt méltó helyszínt. A Tudományos Tavasz időpontjai és előadásai:

- 2022. február 23. szerda, 14.00-16.00: Bereményi Ábel (kutató, *Democracy Institute, CEU*): *Roma fiatalok átlépése az iskolából a*

munkába. Rendszerhibák, helyi válaszok. Boros Julianna (adjunktus, PTE BTK) – Bogdán Péter (kutató, MTA KKI) – Durst Judit (kutató, MTA KKI): *Az elsőgenerációs diplomások mobilitása és annak ára*

- 2022. március 9. szerda, 14.00-16.00: Trendl Fanni, Tószegi Zsófia, Szabados Péter, Csovcsics Erika, Vitéz Kitti (PTE BTK „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola doktoranduszai) – Horváth Gergely (tanárjelölt hallgató, PTE BTK) – Varga Aranka (docens, PTE BTK): *Az inklúzió nemzetközi megközelítése napjainkban*
- 2022. március 23. szerda, 14.00-16.00: Maisch Patrícia (tanársegéd, PTE BTK): *A második olvasási forradalom helye a nőnevelés-történeti diskurzusban*
- 2022. április 6. szerda, 14.00-16.00: Beck Zoltán (adjunktus, PTE BTK): *A megszólalás üres helye - az önelbeszélés változatai*
- 2022. április 27. szerda, 14.00-16.00: Steklács János (egyetemi tanár, PTE BTK): *Szemkamerás vizsgálatok a neveléstudományi kutatásokban*
- 2022. május 25. szerda, 14.00-16.00: Nagy Imre (MTA doktora, professor emeritus, PTE), Dr. Ács Marianna (adjunktus, PTE BTK): *Tüskés Anna és Tüskés Gábor (szerk., 2021): „Drága Tanárnő!” Irodalom- és művelődéstörténeti források Tüskés Tiborné hagyatékából (1949-1997). Emlékezések (2019, 2021). című kötet bemutatója (E tudományos ülés a PAB Pedagógiai Munkabizottság és a PAB Neveléstörténeti Munkabizottság közös szervezése.)*

A Neveléstudományi Intézet a 2021/22. tanév tavaszi szemeszterében *Digitális módszertani képzést* valósít meg az EFOP-3.4.3-16-2016-00005. számú *Korszerű egyetem a modern városban: Értékközpontúság, nyitottság és befogadó szemlélet egy 21. századi felsőoktatási modellben* című projekt keretében. A képzésen a Neveléstudományi Intézet munkatársai vesznek részt. A képzés célja a résztvevők di-

gitális kompetenciáinak fejlesztése, digitális oktatásmódszertani ismereteik bővítése, gyakorlati jártasságuk elmélyítése. A képzési alkalmak során 10 digitális témakör és hozzá kapcsolódó módszertan kerül interaktív megismerésre.

2022. április 8-án zajlott a *Tanárjelöltek Szakkollégiuma* (TJSZ) házikonferenciája, melynek keretében a TJSZ három munkacsoportjában, a 2021/22. tanévben végzett kutatói és közösségi munka, annak eredményei kerültek bemutatásra. A TJSZ a Neveléstudományi Intézet szakmailag önálló, önszerveződésre épülő tehetséggondozó közössége, mely a PTE-n tanuló, a tanárképzésben részt vevő hallgatók, és az őket támogató egyetemi oktatók, valamint PhD hallgatók szakmai-tudományos közösségeként működik. A jelenlegi 18 tag tudományos munkáját a Neveléstudományi Intézet Nevelés- és Oktatásméleti Tanszékének három oktatója tutorként támogatja.

2022. május 5-6-án kerül sor a *Romológus napok* megrendezésére, amelynek keretében az Ifjúság úti aulában Szentandrassy István festőművész kiállítása nyílik meg a Wlislöcki Henrik Szakkollégium diákjainak interaktív tárlatvezetései és a hozzá kapcsolódó városi „Szentandrassy-sétákkal”. A szakkollégium hallgatói megtartják Terasznyitó rendezvényüket a D épület 3. emeletének teraszán. A Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, az „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola és a Freiburgi Pedagógiai Főiskola Jean Monnet Európai Oktatási Tanszéke közös szervezésében sor kerül a *Hátányos helyzetű tanulók oktatása/Education for Disadvantaged Learning Groups* című nemzetközi online konferenciára. A Romológus napok programját a szakkollégisták, tanárjelölt és neveléstudományt tanuló hallgatók mini konferenciái és Romológus szakest is gazdagítja.

A Neveléstudományi Intézet munkatársainak anyagai alapján összeállította:

Molnár-Kovács Zsófia

NEMESNAGYÁGNES100 – SENSUS-MŰHELYSZEMINÁRIUM

„Nemes Nagy a látásunkat változtatta meg” – írja Schein Gábor a száz évvel ezelőtt született Nemes Nagy Ágnesről. Miben áll ez a változás? – tesszük fel a kérdést a PTE BTK Irodalomelméleti és Irodalomtörténeti Tanszékén működő Sensus-műhelyszeminárium keretében indított előadás-sorozaton, amelyre olyan irodalmárokat hívtunk meg, akik az elmúlt években a kortárs irodalomelméleti és irodalomtörténeti kutatások által kínált szempontok alapján Nemes Nagy Ágnes költészetének új megközelítését adták. Az előadások nyilvánosak, minden érdeklődőt szeretettel várunk az E542-es teremben vagy az Ms Teamsben.

A tavaszi félév programja:

2022. április 5.: Flach Georgina (Leőwey Klára Gimnázium –PTE IKDI): Nemes Nagy Ágnes és a tárgyiasság

2022. április 12.: Berszán István (Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár): Nemes Nagy expedíciók a rajtunk kívülibe

2022. április 26.: Horváth Kornélia (PPKE): Költészet és forma. (N.N.Á. esszéi és versei alapján)

2022. május 03.: Osztrólczyk Sarolta (PPKE): « Lehet-e, hogy valaki inkább már táj. » Ember és táj találkozásai (Nemes Nagy Ágnes, Győrffy Ákos)

2022. május 10.: Pataky Adrienn (Irodalmi Magazin): Az Irodalmi Magazin Nemes Nagy Ágnes-számának bemutatása.

Orbán Jolán

Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék

INTERKULTURÁLIS TALÁLKOZÁSOK: INTERAKTÍV KULTURÁLIS KIÁLLÍTÁS ÉS INTERKULTURÁLIS ESEMÉNY

AZ indonéz, az ukrán, a magyar, a spanyol és a bosnyák kultúrákat bemutató interkulturális estre 2021. november 21-én került sor az Anglisztika Intézetben. Az ötletgazda, a szervező és az esemény egyik résztvevője Fekete Adrienn, az Angol Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék oktatója volt. A kiállítás képeit indonéz, ukrán, magyar, spanyol és bosnyák hallgatók készítették,

akik az Interkulturális Kommunikáció elnevezésű kurzusra jártak a 2021/2022-es tanév őszi félévében.

A hivatalos köszöntők után a hallgatók és a kurzust vezető oktató kulturális műsort adott elő. Magyar népdalokkal, illetve tradicionális székely, ukrán és indonéz táncokkal szórakoztatták a közönséget. Az előadásokat prezentációk követték, amely során a hallgatók röviden

Fotó: Pálvölgyi Csaba

bemutatták alkotásaikat. Az interkulturális eseményen a különböző kultúrák a kiállítótér más-más szegletében helyezkedtek el, ahol a hallgatók kulturális nagykövetségként az általuk készített nemzeti ételekkel és italokkal kínálták a vendégeket. Miközben a vendégek körbejárták a kiállítóteret és megtekintették a képeket, megkóstolhatták az ételeket, italokat, és kérdezhettek a kulturális nagykövektől. A háttérben indonéz, magyar, spanyol, ukrán és bosnyák zene szólt.

Az esemény nyelve az angol volt, amely *lingua franca*-ként lehetővé tette a különböző kultúrákból érkező hallgatók és oktatók között az interkulturális kommunikációt egy autentikus multikulturális környezetben. A vendégek visszajelzése nagyon pozitív volt, amit az is mutat, hogy egy remek hangulatú, négy órás esemény kerekedett belőle mintegy száz vendég részvételével. A környezetbartát életmód nevében minden étel vegetáriánus volt. A kulturális kiállítás képei állandó kiállításaként megtekinthetők az Anglisztika Intézetben.

Fekete Adrienn
Angol Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék

AZ ANGOL ALKALMAZOTT NYELVÉSZETI TANSZÉK HÍREI

Tudományos élet

Könyvfordítás: 2022 márciusában jelent meg Urbán Erika fordításában és az Európa Kiadó gondozásában Jeremy Dronfield és Ian Sayer történelmi könyve *Hitler utolsó dobása* címmel.

Nemzetközi Kollaboráció

Angol alkalmazott nyelvészeti látogatás Kárpátalján

Tavaly decemberben az Angol Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék két kollégája Beregszászra látogatott. A Makovecz Oktatói Ösztöndíjprogram résztvevőiként tartottak előadásokat a II. Rákóczi Ferenc Magyar Főiskola hallgatóinak és oktatóinak. Lehmann Magdolna a szókinccs-tanulás- és tanítás tematikáját járta körül két előadásában. Horváth József az íráspedagógiához kötődő előadásokat tartott. A Beregszász-

Pécs kapcsolatnak több éves hagyománya van, és bízunk abban is, hogy folytatható lesz hamarosan a háborús fenyegetettség elmúltával.

Live Free Talk – English Academic Skills online előadások

Az iráni Sharif University of Technology Kish-szigeti kampusza nyelvi központjának felkérésére hét alkalomból álló online előadás-sorozatot és workshopot tart *Live Free Talk – English Academic Skills* címmel Horváth József. Az első találkozó márciusban zajlott negyven iráni hallgató és kolléga részvételével. A programban többek között olyan témák szerepelnek, mint a podcastek alkalmazása, kreatív írás és szókinccsfeljesztés.

Fekete Adrienn

Angol Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék

AZ ANGOL NYELVŰ IRODALMAK ÉS KULTÚRÁK TANSZÉKÉNEK BESZÁMOLÓJA

A 2022-es évet az Anglisztika Intézet oktatóinak többsége a HUSSE (*Hungarian Society for the Study of English* / Magyar Anglisztikai Társaság) kétévente megrendezésre kerülő konferenciájával nyitotta. A pandémia következtében ezúttal online került megrendezésre a konferencia, amelynek eredetileg az eseményt szervező Károli Gáspár Református Egyetem adott volna otthont. A konferenciára 2022. január 27-29. között került sor, és tanszéki oktatóink (név szerint: Albert Noémi, Gyuris Norbert, Kvéder Bence, Maczelka Csaba, Sári B. László, Szélpál Livia és Vöő Gabriella) örömmel osztották meg egymással és az ország anglistáival új kutatásaik eredményeit, jelenlegi munkájukat, illetve új érdeklődéseiket.

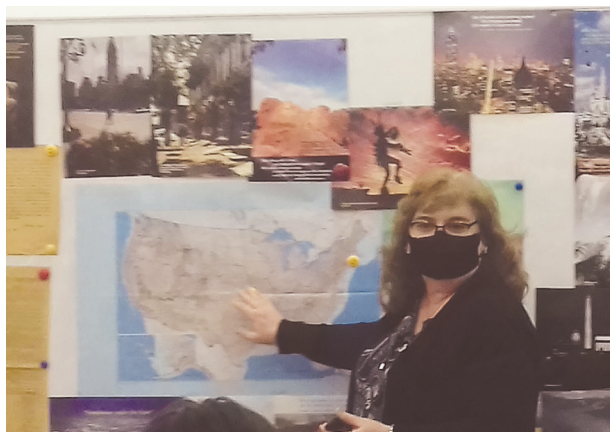
Az Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszéke szívből gratulál Sári B. László egyetemi docensének, aki az MTA BTK Irodalomtudományi Intézet Modern Magyar Irodalmi Osztályán 2015-ben alapított Erdődy Edit-díjat nyerte el *Mi jön a posztmodernre? Változatok a posztmodern utáni amerikai fikciós prózára* című könyvéért (Balassi Kiadó, Budapest, 2021).

Albert Noémi, tanszékünk adjunktusa a PTE Utazó Nagyköveteként vett részt a spanyolországi Zaragozában megtartott nemzetközi konferencián. Ezen konferencia a kortárs irodalom nagy kérdéseit vizsgálta, annak lehetséges limitációit hivatott feltérképezni, átlépni, amint azt címe is mutatja: *Transmodern Literatures of(f) the Limit*.

Andrew C. Rouse, az Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák tanszék nyugalmazott oktatójának az angol balladairódmát célzó kutatásának eredményeként egy tanulmánya jelent meg a lengyel *Transfer. Reception Studies* című folyóiratban „The Words ‘Laughter’ and ‘Laugh’ in a selection of The English and Scottish Popular Ballads” (2021) címmel. Mindemellett fáradhatatlanul dolgozik a SPECHEL angol-magyar kulturális egyesület elnökeként és a *Simply English* nevű zenekarával. Számos koncertet, konferenciát, tanulmányi versenyt, kiállítást szervez, valamint kiadványt szerkeszt az angol kultúra és irodalom népszerűsítése céljából felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt.

Albert Noéminek januárban jelent meg tanulmánya „‘Like People in a Book’: Jack and a Modern-Day Captivity Narrative” címmel. A *Diversity and Narration in Writing: The Novel* című tanulmánykötet, amelyet Mudriczki Judit, Osztrólucki Sarolta és Horváth Kornélia szerkesztett, a Cambridge Scholars Publishing kiadónál jelent meg 2022 januárjában. A kötetben többek között olyan irodalmárok taglalják a regényirodalom kulcskérdéseit, mint Mieke Bal, Bókay Antal, Séllei Nóra, Kulcsár-Szabó Zoltán, Yuliia Terentjeva, Kappanyos András és sokan mások.

Jadranka Zlomislić (J.J. Strossmayer University of Osijek) vendégoktató nyilvános előadást tartott "American Literature and Culture in the European Context: Cody McLain Brown's *Chasing a Croatian Girl: A Survivor's Tale*" címmel

Fotó: Szélpál Livia

Szélpál Livia adjunktus *Explorations in American History* című kurzusán 2022. február 24-én. Jadranka Zlomislić és Szélpál Livia egy közös kutatásban vesznek részt *American Literature & Culture in the European Context* címmel az észéki székhelyű Center for North American Studies (CNAS) kutatóközpont keretén belül, amely kutatás a J.J. Strossmayer University of Osijek és a Pécsi Tudományegyetem közötti kapcsolatot is erősíti. A kutatás kezdeti eredményét egy közös prezentációban fogják előadni a 2022. szeptember 9-10-én megrendezésre kerülő *Breaking Stereotypes in American Popular Culture* című konferencián a Croatian Association for American Studies (CAAS), Centre for Popular Culture, and Center for North American Studies (CNAS) szervezésében.

Albert Noémi
Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszéke

GYÖRGY-TELEP, PÉCS MARGÓJA

Beszámoló a szociológia BA I. évfolyam tereplátogatásáról

2022. február 21-én a PTE BTK szociológia alapképzés I. évfolyamos hallgatói csoportja tereplátogatásra érkezett a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Hősök terei *Jelenlét* programját működtető szociális munkásokhoz, hogy a Terepkutatás kurzus keretében megismerjük a telep történetét, és az ott zajló szociális munkát. A *Jelenlét* programot a Magyar Máltai Szeretetszolgálat hozta létre válaszul az egyes régiók és városi

kerületek leszakadására. A munkaprogram a társadalom peremére szorult, elmaradott településeken élő emberekért indult. Az elmúlt tíz év során már az ország számos területén indult *Jelenlét* program, melyet a 2019-ben indult *Felzárkózó települések* program keretében mintegy 300 hátrányos helyzetű településre terjesztenek ki. Az egyik első helyszín volt a pécsi György-telep ahová az évfolyamunk látogatott, de más

Pécs György-telep. | Fotó: Hajdú D. András

városokban, többek között Esztergomban, Miskolcon, Veszprémben, illetve az ország számos kisebb településén is működik a program. Alapját az intenzív terepi szociális munka képezi, melyet a települések lakosainak segítségével felállított diagnózisok szerint folytatnak az MMSZ munkatársai.

Pécs keleti városrészében, György-telepen 2007 óta van jelen a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. A vendéglátó szociális munkások: Baricz Kata, Szendrődi Brigitta, és Orsós Anita beszámolója alapján az egykori bányásztelepülésen végzett felmérések után először gyermekfoglalkozásokkal és adománygyűjtéssel segítettek a munkatársak a rászorulókon. 2008-ban a lakhatási helyzet rendezésére került a hangsúly, mivel a lakosok 90%-ának nem volt bejelentett jogcíme, így ezek rendezése vált az elsődleges feladattá. Ennek következő lépcsőjeként 2013-ban benyújtottak egy lakhatási pályázatot, ezen felül az első lakásfelújítások is elkezdődtek a TIOP (Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program), később a Dél-Dunántúli Operatív Program pályázati forrásai segítségével. A felújított bérházakba egy feltételrendszernek megfelelően (pl. adósságkezelési programban való részvétel) lehetett beköltözni. Emellett pedig a TÁMOP (Társadalmi Megújulás Operatív Program) keretein belül olyan képzéseket indítottak, ami segítette a lakók munkaerőpiacra való integrálódását.

A szociális munkások tapasztalatai szerint a lakókörnyezet megváltozása átalakulást hozott a családok életében: az akut lakhatási problémák háttérbe szorulásával felbukkantak a családi élettel, párkapcsolattal kapcsolatos problémák, amelyek korrigálása sokkal nehezebbnek, és lassúbbnak bizonyult. Ennek kezelésére szintén egy hosszútávú projekt lett volna alkalmas, de sajnos 2016-ban a MMSZ csapata elkerült a területről. A szociális munkások távozása családottságot és kiábrándulást hozott, a korábban rendszeres közösségi események és munkacsoport-találkozók elmaradoztak. Ezt súlyosbította a pár évvel később felbukkant COVID-19 járványhelyzet, ami még inkább szétzilálta az éppen csak összekovácsolódó közösséget. A nemrég újrakezdett szociális munka jelenleg a fenti problémákat igyekszik kezelni, miközben további lakások felújítása várható.

Nekünk, elsőéves szociológia szakos hallgatóknak részben sokkoló volt testközelből találkozni egy rideg valósággal, amely szeparáltan bújik meg a város szélén; másrészt lenyűgöző volt látni, hogy milyen odaadással és elhivatottsággal dolgoznak a szociális munkások ebben az emberpróbáló környezetben, ahol a végtelen energia és türelem segítségével kicsiny és törekény közösséget sikerült kialakítani, ami nélkülük, a folyamatos jelenlét nélkül a semmibe foszlana.

*Novák Noémi és Fekete Kornél
Szociológia BA I. évfolyamos hallgatók*

A PSZICHOLOGIA INTÉZET AKTUÁLIS HÍREI

A Pszichológia Intézet elmúlt hónapjai igazán eseménydúsak voltak mind az oktatás, mind a tudományos tevékenységek terén.

Sikerült bővíteni a képzési kínálatunkat egy új szakiránnyal. Az intézet munkatársai hosszú hónapok óta dolgoztak a kora gyermekkori intervenciós tanácsadás mesterképzési szak tantervének összeállításán, és nagy örömről számolhatunk a munkájukat siker koronázta, ugyanis az Emberi Erőforrások Minisztériuma jóváhagyta a szakindítást. A szak egyedülálló, más egyetemeken képzési kínálatában nem szerepel, és a következő tanévtől kezdve várjuk a jelentkezőket.

Az utóbbi hetek a tudományos minősítések vonatkozásában is jelentősebbek voltak. Deák Anita kolléganőnk őszi habilitációját követően másik két kollégánk szakmai pályafutása is ahhoz a fontos mérföldkőhöz érkezett, hogy megkezdhetik a habilitációs folyamatot. Március 8-án Kocsor Ferenc kollégánk, március 29-én pedig Gyuris Petra kolléganőnk előadásaira gyűlt össze a Pszichológia Intézet apraja-nagyja a családtagokkal és a barátokkal kiegészülve. Izgalmas és elgondolkodtató előadásaik nem csak a hallgatóságot mozgatták meg, hanem a bíráló bizottság tetszését is maximálisan elnyerték, melyet a 100%-os értékelésük kiválóan tükröz. Szeretettel gratulálunk mindkét kollégánknak és kívánjuk, hogy a több tucatnyi tudományos eredményüket még nagyon sok kövesse!

Intézetünk oktatói a publikálás terén is jeleskedtek, és az elmúlt időszakban számos tudományos írásmű született a tollukból. Az ősszel megjelent *A lélek sötét oldala – machiavellizmus, pszichopátia, nárcizmus* című kötetet – melyben kollégáink szerkesztőként és szerzőként egyaránt tevékenyen részt vettek – most egy újabb könyv követte. A pszichológiát kedvelő olvasók körében minden bizonnyal nagy népszerűségnek örvend majd az Akadémiai

kézikönyvek sorozatban a napokban megjelent és *Pszichológia* címet viselő kötet, melyben több olyan fejezetet is találunk, melyeket kollégáink neve fémjelez. Szeretettel hívunk és várunk mindenkit a május 10-én megrendezendő könyvbemutatóra (helyszín a Vargha Damján Konferenciaterem).

Március 23-án egy online előadás keretében a vendégünk volt prof. Mauro Sarrica és Valentina Rizzoli. Mindketten a *Sapienza University of Rome* oktatói, és az előadásukban arra hívták fel a figyelmet, hogy számtalan, egymással összefüggő kockázatnak vagyunk kitéve (pl. klímaválság, járvány stb.), amelyekre az emberek általában csekély figyelmet fordítanak és kevéssé próbálnak tenni ellenük. A jelenség magyarázata mellett kitértek arra is, hogy milyen kommunikációs módszerekkel lehetne az embereket aktivizálni és cselekvésre mozgósítani a fenti témák kapcsán.

Szerencsére az idei tavasz sem múlt el Pszichológia konferencia nélkül. A március 10. és 12. között megtartott hallgatói konferenciára a Civil Közösségek Házában került sor. A pszichológia hallgatók ebben az évben is nagyon érdekes és színes programot állítottak össze. A háromnapos konferencia alatt számos témába kaphattunk bepillantást előadások és workshopok formájában. Volt itt többek között *mindfulness*, mese- és művészetterápiás műhely, az előadásokon pedig szó esett például a veszteségek feldolgozásáról, Szondi Lipót munkásságáról, a nárcizmusról és az addikciókról.

Az összefoglalót készítette:
a Pszichológia Intézet Marketing Csoport nevében

Csókási Krisztina
Személyiség- és Egészségpszichológia Tanszék

A hallássérülés „viszonylag tág biológiai és orvosi fogalom. Ide sorolandók a hallószerv bármely részének veleszületett vagy szerzett sérülései, esetleg fejlődési rendellenességei, melyek eredményeképpen a hallásteljesítmény az éptől eltér” (Pataki 2000).

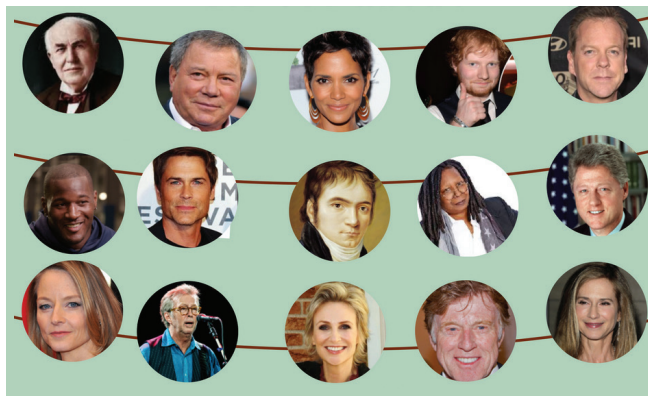

Az elmúlt évtizedekben egyre nagyobb hangsúlyt kapott az esélyegyenlőség kérdése. A kifejezés hallatán a legtöbb embernek először a fizikai akadálymentesítéshez kapcsolódó tennivalók jutnak eszébe, ugyanakkor többet hallhatunk a kulturális, illetve információs akadálymentesítésről is. Az is bizonyos, hogy mást jelent ez a fogalom a testileg ép embernek, mint a testileg fogyatékosnak, de mást jelent az üzletembernek, az anyának, a politikusnak, a péknek vagy épp a sarki fűszeresnek. Az esélyegyenlőség eddig még sehol a világon nem valósult meg teljesen, így tehát ma is a fejlődésének történetét éljük. Azonban az is igaz, hogy maga az esélyegyenlőség, nem egy elérni kívánt végső cél, valamilyen folyamatot záró állapot, hiszen mindig lehet és kell is javítani a fogyatékkal élő embertársaink helyzetén. Nem mondhatjuk, hogy az esélyegyenlőség megvalósult, a fizikai akadálymentesítéssel még nem érünk el mindent, ahogyan a jogszabályok sem adnak mindig garanciát. Annál sokkal több kell.

felsőoktatásban az intézmények nem tudják maradéktalanul biztosítani az ehhez szükséges lehetőségeket, hozzáférést. Tény, hogy számos esetben biztos pénzhiányról beszélhetünk, de nem szabad feledni az ember

Tudom, a felsőoktatási intézmények tantermi adottságain általában kevés változtatást lehet alkalmazni, mégis vannak olyan praktikus teendők, melyek kedvezőbb feltételeket biztosítanak. A tanterem megvilágítása és akusztikai feltételei fontos tényezők a hallássérültek beszédértése szempontjából. Az adó-vevőt nem viselő személy számára a hallás szempontjából fontos körülmény a kívülről beszűrődő zajok, hangok mennyisége. Az utcafronton elhelyezkedő tanterem helyett jobbak a hallási feltételek egy csendesebb teremben. Azon hallássérültek számára, akik hallásmaradványukra támaszkodnak a beszédmegértés során, a szónyeggel és függönnyel felszerelt tantermek alkalmasabbak a tanulásra, mivel visszhangos-

ságuk kisebb. A szájról olvasás miatt a tanterem megvilágítása is figyelmet érdemel. Könnyebb a beszédmegértés a hallássérült számára, ha mindenki arca jól látható, illetve az előadó nem áll szemben az ablakkal vagy a fényforrással, mert ebben az esetben a szája árnyékba kerül. Hallgatóink elmondásából tudom, hogy bizony van (volt) olyan tanár, akinél csak foszlányokat lehetett megérteni. Rossz fénykörülmények között halkan beszélt, és nem használt semmilyen fajta kihangosító eszközt sem.

Nem elhanyagolható az a tényező sem, hogy az adott oktatónak jól kell artikulálnia. A természetes ritmusú (nem a lassúbb) beszéd a legkönnyebben érthető a hallássérült számára. Mivel a beszédmegértésben a hallássérültek többsége a szájról olvasásra is nagyban támaszkodik, így a felé forduló közlését tudja a legkönnyebben megérteni. Kisebb létszámú vitakörök, szemináriumok esetében tanácsos a félkör alakú elhelyezkedés, amikor valamennyi beszélőt jól láthatja a hallássérült személy. Gátolja a szájról olvasást, ha a beszélő kezével vagy más tárggyal (pl. könyvvel) eltakarja a száját, illetve elfordul. (Azt talán írnom sem kell, hogy a lehető legrosszabb megoldás, ha háttal a csoportnak tartja az előadást.)

Nagy segítség, ha az oktató a kurzus anyagát elektronikus formában is hozzáférhetővé teszi hallgatói számára. Egyetemünkön volt arra példa, hogy az oktató a csoportnak nem, de a hallássérült fiatalnak odaadta a tananyagot. Olykor előnyös lehet, amennyiben az oktató ebbe beleegyezik, ha az előadást a hallgató diktáfonon vagy videón rögzíti, hiszen ez lehetővé teszi, hogy a hallássérült személy valakinek a segítségével az elhangzottakat ismételtelen feldolgozhassa. Szeminárium alkalmával a hal-

Ha az utca emberétől megkérdeznénk, ki volt Ludwig van Beethoven, Thomas Alva Edison, vagy ki Halle Berry, Bill Clinton, valószínű, hogy pár mondat erejéig a többség tudna róluk beszélni. De ha azt kérdeznénk, mi a közös Ludwig van Beethovenban, Thomas Alva Edisonban, Halle Berryben és Bill Clintonban, valószínű, kevesen tudnák, hogy mindannyian hallássérültek.

Beethoven 25 évesen tapasztalta magán a halláscsökkenés első jeleit, ami fülszűréssel indult és elsősorban a bal fülén. Az évek előrehaladtával egyre rosszabb és súlyosabb lett, és 1814-re teljesen megsüketült. Siketségének okáról a mai napig folynak viták, a legtöbben ólommérgezésre és a maga ébren tartására használt hideg vizes fürdőkre gyanakodnak. Thomas A. Edison, a villanykörte feltalálója gyermekkori skarlátja és a sorozatos kezeltlen középfül-fertőzései miatt vált siketté. Halle Berry színésznőt a 90-es években akkori barátja (nevét mai napig titkolja) rendszeresen verte, melynek következtében bal fülének hallóképességét 80 %-ban elvesztette. Bill Clinton születésétől fogva hallássérült, amivel viszont évekig nem foglalkoztak, így mire szakemberhez fordult vele, az orvosok már egy nagyobb mértékű halláskárosodást diagnosztizáltak nála. Második elnökségi szakasza alatt, 1997-ben kapta első hallókészülékét.

Hazánk is bővelkedik tehetséges és híressé vált hallássérültekben. Siketl olimpiai bajnokaink: Biatovszki Míra sportlövő, Vasák Iván vizilabdázó, Máthé Gábor teniszező. Napjainkban a politikai életben a fogyatékosügy fő képviselői siketként dr. Tapolczai Gergely (aki egyébként a Janus Pannonius Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán végzett jogászként 1999-ben) és dr. Kósa Ádám, EP-képviselő.

lássérült hallgató számára nehezebb lehet a csoportos megbeszélés, az adott párbeszéd követése. Nehéz figyelnie arra, hogy éppen ki beszél, s hogy ki felé forduljon. A csoporttársak úgy tudnak segíteni, ha mondjuk, kézfeltartással jelzik, hogy éppen ki beszél.

És talán a legfontosabb: a kérdezés. Nem veszítünk tekintélyünkéből, ha az első órán megkérdezzük a hallássérült hallgatótól, hogy hogyan tudjuk segíteni őt abban, hogy hallható, érthető és végig követhető legyen az adott kurzus.

Helen Keller siket és vak amerikai író volt az első, aki egyetemi bölcsészdiplomát szerzett (1904). Ő mondta egyszer, hogy „A vakság elválasztja az embert a tárgytól, a siketség azonban az emberektől szakít el.” Tennünk kell azért, hogy hallhatóbb világban éljünk.

HIVATKOZÁS:

Pataki, László. „Hallássérülés-hallási fogyatékoság.” In: *Gyógypedagógiai alapismeretek*. Szerk.: dr. Illyés Sándor, ELTE BGGYFK, Budapest (2000).

KSH oldala (lásd: QR) utolsó letöltés 2022. február 23.

Zoboki-Gergely Nikolett
Támogató Szolgálat

ÚJRAINDUL A BALKÁN-TANULMÁNYOK MESTERKÉPZÉSI SZAK

Olyan hallgatók jelentkezését várjuk, akik nyitottak a nyelvtanulásra, és a diploma birtokában szeretnék a térség szakértőjévé válni.

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik ismerik a balkáni és a tágabb délkelet-európai régió történetét, mai helyzetét és Magyarországgal való kapcsolatrendszerét, ezért képesek a térséggel kapcsolatos önálló kutató- és oktatómunka megkezdésére. Gyakorlatias szakértői ismereteket szereznek, amelyek birtokában képesek elhelyezkedni a köz- és a versenyszférában, megállva helyüket a régióval kapcsolatos jól hasznosítható tudásuknak köszönhetően. Képesek arra, hogy ne csak a világnyelvek (elsősorban az angol) segítségével tudjanak kommunikálni a térségben, hanem a régió legalább két nyelvén. Felkészültek tanulmányaik doktori képzésben történő folytatására.

Részletek itt:

KÁDÁR-KORSZAK ÉS INSTAGRAM

2021 októberében a BTK adott helyet annak a Kommunikáció- és Médiatudomány Tanszék által rendezett *Kádár Insta, avagy #Divatos #Mindennapok a hetvenes évek Magyarországn* című kiállításnak, mely egészen rendhagyó és alternatív módon reprezentálja a Kádár-korszak uniformista életvitelét. A diktatórikus rendszer megannyi félresiklása közül miért éppen az uniformista jelzőt emelem ki? Mert a kiállítás szervezői a 70-es 80-as évek viseletét és divatját jól ábrázoló fotókon keresztül igyekeztek átadni a kor hangulatát, mely képeket Instagram-környezetbe adaptáltak.

A három kurátor, Egri Petra, a PTE BTK Irodalom és Kultúratudományi Doktori Iskolájának hallgatója, Domoszlai-Lantner Doris New York-i divattörténész és levéltáros, valamint Bernát Sára Emília szociológus és *branding* stratégia ötleteléséből született meg a *Kádár Insta* koncepciója. Ehhez Doboviczki Attila, a Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék adjunktusa szolgáltatta a kiállított képeket a tanszék Médialaborjának archív gyűjteményéből.

A Kádár-korszak ikonikus kifejezései és jellegzetes elfoglaltságai köré épült fel a kiállítás. Az első *hashtag* így lett a „legvidámabb barakk”, amely a szocialista blokk kirakat politikájának szolgáló Magyarországot reprezentálja hétköznapi emberek pillanatképein keresztül. Nem volt olyan jó, mint Nyugaton, de nem olyan rossz, mint Keleten. Valami ilyesmi atmoszférába csöppent a látogató elnézve a negyven-ötven éves fényképeket. Emberek, akik nem farmerban, de azért trapéz nadrágban pukkanzták a konzervatív kommunista „állampolgárokat”.

Tekintve, hogy az Instagram használata napjainkban is és (már az applikáció megjelenésekor) tíz évvel ezelőtt is a hétköznapi élet és az átlag felhasználó közeli környezetének dokumentálására szolgált, így tűpontos a második *hashtag* alatt felhasznált képek összeállítása. Az „együtt a szocializmusért” cím alatt a társasági élet önfeledt pillanatait csodálhatja meg a látogató, ahol a legalapvetőbb tevékenységek baráti, családi körökben jelennek meg. Természetesen

a közösségi élet fontosságának hangsúlyozása alapvető szükséglet, hiszen ennek hiányában nem lehetnének működőképesek az egyébként nagyon is sikeres marxista-leninista eszmék.

Fotó: Kovács Gréta

A korabeli viszonyokban az '56-os forradalom miatt is kényes kérdésnek számító, örké lázadó ifjúságot is reprezentálják a kiállítás képei. Az ifjúság mindig is a lázadás gócpontja maradt, akiket megfosztottak ennek minden eszköztől, a divattól. Amennyire az információ és az áruk áramlása megengedte, a nyugatias öltözködésen keresztül igyekeztek kommunikálni önmagukat és a rendszerellenes szemléletüket.

Fotó: Kovács Gréta

Mi a dolga a „jó szocialista nőnek”? Leginkább minden. Ötvöződött az évezredek alatt kialakult konzervatív felfogás, miszerint a nőnek a konyhában a helye, a szocializmus mindenre kiterjesztett eszméjével, miszerint mindenkinek egyformán részt kell vennie a szocializmus építésében azzal, hogy dolgozik. A női viselet ekkor egy elég kevert divatban mutatkozott meg, hiszen a nyugati és a rendszer által szűk keretek között megengedett és elfogadott ruházat vált mindennapivá. Persze már akkor is kimondott vagy kimondatlan elvárásként irányult a nők felé, hogy „legyenek szépek” hiszen végül is, ez is a dolguk.

Az előbbi nehéz témák után a néző is megérdemli a pihenést és megtekintheti a Magyarország tengerének partján készült önfeledt pihenést ábrázoló fotókat. A „balatoni nyár” hashtag alatt a Kádár-korszak kikapcsolódásra alkalmas helyszínét, a KISZ táborok paradicsomát tárja a látogató szeme elé a kiállítás, amely a korlátozott külföldi utazások miatt népszerű nyaralási célponttá vált. Külföldről azonban megengedett volt a beutazás, így itt találkozhat-

tak a magyarok évente egyszer más kultúrákkal, ami természetesen az öltözködési stílust is befolyásolta.

A Kádár Insta merész interpretáció a nyomasztó és irreálisan beszabályozott múlt néhány évtizedéről a szociális média gyakorlatilag végtelen lehetőségében. A képek ezen a kiállításon többé nem csak a szocialista rendszer lenyomatai, hanem *hashtagekkel*, kitalált, szarkasztikus képaláírásokkal és korabeli dalszövegrészletekkel megfűszerezett újragondolásai ezek felhasználásának. A látogató szeme elé tárja, hogy a korszakban élő emberek vajon miként használnák a mai közösségi média egyik legnépszerűbb platformját.

Kuglics Sarolta

a Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék
hallgatója

SZERKESZTŐI KIEGÉSZÍTÉS: A beszámoló elkészülése óta egy újabb kiállítás született *@Kádár_Insta*, avagy *#Divatos #mindennapok a legvidámabb barakkban* címmel 2022. március 11-én. A rendezvény a *PTE International Seasons* ünnepélyes évadnyitója és egyben a kozármislenyi Nők Hete záróprogramja volt.

Felhívás | Tanulmányi lehetőség

Jelentkezés

A Pécsi Tudományegyetem többi karához hasonlóan a Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar is fogadja képzésein azokat az Ukrajnából menekülőket, akik folytatni szeretnék a tanulmányaikat.

Részletek

Felhívás | PTE Utazó Nagykövete

A PTE Nemzetközi Igazgatósága a 2022. évre meghirdeti „A PTE Utazó Nagykövete” elnevezésű pályázatot.

Részletek

Az „Utazó Nagykövet” elnevezéssel olyan elsődlegesen külföldön megrendezésre kerülő nemzetközi konferencián/workshopen, művészeti vagy sporteseményen való részvételt elősegítő pályázatot hirdetünk, amelyre a PTE valamennyi főállású és részmunkaidős oktatója és kutatója pályázhat.

A pályázatok beadása folyamatos az év során a pályázat meghirdetésétől kezdve.

Felhívás | Osztrák–Magyar ONLINE Nyári Egyetem

A Pécsi Egyetem Európai és Összehasonlító Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetének Finnugor Tanszéke és az ELTE szombathelyi Savaria Egyetemi Központja közös nyári egyetemet szervez osztrák, illetve magyar egyetemi és főiskolai hallgatók számára, akik magyar/német nyelvtudásukat szeretnék fejleszteni.

Részletek

Az idén 30 éves nyári egyetemen a magyar és az osztrák diákok a virtuális térben találkozhatnak egymással.

Jelentkezési határidő: 2022. május 30.

Időpont: 2022. július 10–23.

Felhívás | Proof of Concept 2022 (belső pályázat)

A PTE kiemelt fontosságot tulajdonít az egyetemen létrejövő szellemi termékek gazdasági hasznosításának. Ehhez kapcsolódóan kívánja létrehozni a szellemi termékek piacra juttatását, hasznosítását megkönnyítő PTE *Proof of Concept* (PoC) Alapot. Az alap elsődleges célja a termékvalidáció és termékfejlesztés támogatása.

Részletek

Idén is két típusú pályázatot lehet benyújtani: PoC projekt támogatás (max. 7 millió Ft); PoC IDEA fejlesztési támogatás (max. 4 millió Ft).

Idén a teljes keretösszeg 40 millió Ft, a benyújtás folyamatos.

Felhívás | Fulbright ösztöndíjak

Részletek

A Fulbright Bizottság az idén az alábbi kategóriákban hirdet ösztöndíjakat a 2023-2024-es tanévre az Egyesült Államokba.

Végzős hallgatók, doktoranduszok számára:

Fotó: pexels.com

Részletek

Szakmai továbbképzés a közszolgálat iránt elhivatott szakemberek számára.

Magyar mint idegen nyelv oktatók számára.

Részletek

Egyetemi oktatók számára.

Egyetemi / ELKH kutatók számára.

Részletek

Kutatók / oktatók számára EU-USA témakörben.

Amerikai szakember meghívására.

Részletek

Amerikai oktató meghívására.

Részletek

Részletek

Részletek

Felhívás | Hallgatói ösztöndíj

Meghirdetésre kerültek az Európán kívüli tandíjmentes tanulmányi lehetőségek. A jelenleg megpályázható lehetőségeket alábbi weboldalon tekinthetők meg:

Hat partner esetében (West Florida, Sungkyunkwan, Chung Ang, Monterrey, Curtin, San Diego) elérhetőek Erasmus KA131 ösztöndíjak, az erről szóló kiírás külön letölthető pdf verzióban!

Részletek

Pályázatok

Pályázat | Aranybulla 800

Részletek

II. András 1222-ben bocsátotta ki az Aranybullát, amely megteremtette az egységes nemesi rend alapjait biztosító nemesi jogokat, és egyben rögzítette a király kötelességeit, megszabva ezáltal a királyi hatalom korlátait a nemzettel szemben. Az országgyűlés elnöke alábbi pályázat kiírásával kíván hozzájárulni az évforduló méltó megünnepléséhez. Beadási határidő: 2022. december 22.

Felhívás | MTA Nőtörténeti Munkabizottság

A Magyar Tudományos Akadémia Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottsága második alkalommal is pályázatot hirdet a magyar nők tudományban elért eredményeit elsődleges forrásokon alapuló, korszerű elméleti és módszertani keretben bemutató tanulmányok, rövid életrajzok írására.

Részletek

A pályamunkák beérkezési határideje: 2022. szeptember 1.

Részletek

Összeállította: Szélpál Livia

„A MI MUNKÁNK A HÁTTÉRBE ZAJLIK, A CÉL AZ OKTATÁS KISZOLGÁLÁSA.”

REKTORI DICSÉRET A BTK-N

Interjú Novákné Végső Zsuzsával

Egyetemünk és a bölcsészkar mindennapi életében nélkülözhetetlenül fontos az igazgatási és adminisztratív feladatok kompetens ellátása. Magas színvonalú, lelkiismeretes munkája elismerésként a Kar vezetésének javaslatára 2021 júniusában rektori dicséretben részesült Novákné Végső Zsuzsa, a Szociológia Tanszék ügyvivő szakértője. Novákné Végső Zsuzsa 1991 óta dolgozik az egyetemen, 2021-ben éppen harminc éve. A következő interjúban a munkájáról, a tanszék történetéről és a rektori dicséretéről kérdeztem őt.

Hogyan és mikor kezdett el a PTE BTK-n dolgozni?

1991 tavaszán szólt egy jó ismerősöm (aki alapító tagja is volt a tanszéknek), hogy lenne-e kedvem az egyetemen, egy újonnan alakuló tanszéken titkárnőként dolgozni. Ez az egység Szociális Munka- és Szociálpolitika Tanszék néven jött létre Nagy Endre professzor úr vezetésével, aki akkor még a jogi karon volt a Szociológia Tanszék vezetője. Örömmel elvállaltam két okból kifolyólag: egyrészt akkor szűnt meg a munkahelyem a Baranya Megyei Vendéglátó Vállalatnál, ahol oktatási előadó voltam, másrészt ennek az intézménynek a falai között, a Tanárképző Főiskolán végeztem magyar és történelem szakon. Úgy éreztem, visszatértem abba a közegbe, amiben jól éreztem magam.

Tehát 1991-ben hat oktatóval és velem indult el a tanszék működése szociális munkás főiskolai szakkal és szociálpolitika egyetemi szakkal. Sajátos helyünk volt a Tanárképző Karon, hi-

szen egyik szakunk sem volt tanárképes szak, ráadásul a szociálpolitikai és szociális munkás képzés országosan is újnak számított, nem is nagyon illett a hagyományos bölcsészképzések közé.

A mai B épületben kaptunk két szobát, a kisebbet Nagy Endre tanár úrral együtt foglaltuk el. Amikor a tanár úrhoz megbeszélésre jött valaki, én a folyosón váraкоztam. A nagyobbik helyiséget alakították ki az oktatók részére, ezen kívül egy tantermünk volt. Két-három év múlva a Damjanich utcai épületbe költözhettünk a Művészeti Kar, a Történelem Tanszék és a Néprajz Tanszék mellé egy kicsit jobb körülmények közé, viszont az oktatóknak le kellett járni az Ifjúság útra órát tartani. Az egyre növekvő hallgatói és oktatói létszám, illetve a Művészeti Kar egyre nagyobb helyigénye miatt innen is el kellett költöznünk.

1996-ban a Rókus utcában kaptunk helyet egy épületben a történelem tanszékekkel, és egy folyosón a Néprajz Tanszékkal. Ekkorra már nagyon felfutott a képzésünk, sok hallgatónk volt. 1996-ban elindult a szociológia egyetemi szak, tehát már három szakot gondozott a tanszék. Ezen felül a specializációs képzéseinknek köszönhetően sok külső óraadót is megtudtunk hívni előadni (szemléltetésül nagyon népszerű volt a környezetszociológiai szakirány). A három szakkal, az oktatói létszám növekedésével és a sok óraadóval az én feladataim is megsokszorozódtak. Egyre inkább megfogalmazódott a vezetésben, hogy a három szak szervezetileg három szemináriumra alakuljon. 2002-ben pedig a három szemináriumból három önálló tanszék lett. Ekkor maradtam én

már „csak” a szociológia tanszék ügyintézője, és vagyok azóta is. A másik két, újonnan alakult tanszék is tudott már saját tanszéki adminisztrátort alkalmazni. 2002-ben létrejött a Szociológia és Szociális Tudományok Intézete Nagy Endre Tanár úr vezetésével. Mellette az intézeti titkári feladatokat is elláttam.

Időközben „kinőttük” a Rókus utcai épület harmadik emeleti folyosóját is, ahol immár – a Néprajz Tanszékkal együtt – négy tanszéknek kellett működni magas hallgatói létszámmal. A levelező képzéseink is nagy népszerűségnek örvendtek. Az önkormányzatoknál, a szociális ágazatokban dolgozók közül sokan szerezhették meg a felsőfokú képesítést a szociális munkás és a szociálpolitika szakon, amelyet már Burán Éva kolléganőm szervezett. A szociológia levelező képzés iránti nagy létszámú érdeklődés miatt 20-25 fős csoportjaink voltak.

2006-tól elindultak a BA képzések a még kifutó egyetemi szociológia szak mellett. Rögön két BA szakot indítottunk a szociológia és a társadalmi tanulmányok alapszakot (mindkét szaknál minor szakot is), majd 2007-től a szociológia MA szakon is meghirdettük a képzést. Ezeken a szakokon – a társadalmi tanulmányok BA kivételével – levelező munkarendben is lehetőség nyílt a továbbtanulásra.

2012-ben a Zsolnay-negyedbe költöztünk együtt a Kommunikáció-és Médiatudományi Tanszékkal, ahol innovatív és rendezett környezetben folytathattuk a munkát. Saját számítógépes termünk volt húsz munkaállomással, így a módszertani oktatáshoz is kiváló feltételeink voltak. Egyetlen hátránnyal kellett számolnunk a Zsolnay-negyed esetében, hogy kicsit távol kerültünk a BTK kari életétől.

Innen is mennünk kellett, ismét a Művészeti Kar növekvő helyigénye miatt. 2018-ban a jelenlegi helyünkre költöztünk, az Ifjúság úti épületbe. Így mondhatnám, a kör bezárult, visszatértem oda, ahonnan elindultam.

Mit jelent Önnek a PTE BTK?

Ez alatt a 30 év alatt óriási fejlődésen ment keresztül a kar, és én örülök, hogy ennek részese lehettem. 1991-ben még csak a JPTE Tanárkép-

ző Kara voltunk, 1992-ben vált szét Természettudományi és Bölcsészettudományi Karrá Horányi Özséb professzor úr vezetésével. Ha csak a technikai fejlődést nézzük, akkor ma már szinte elképzelhetetlen, hogy az én irodám felszereltsége 1991-ben egy villanyírógép volt, a legfejlettebb oktatástechnikai eszköz pedig az írásvetítő. A leggyorsabb hírvivő a fax volt, ennek használatához is a dékáni hivatalba kellett átmennünk.

1992-ben minden titkárság megkapta első számítógépét. A kezelésében én egy kicsit előnyösebb helyzetben voltam, mert elvégeztem saját szorgalomból, önköltségen egy számítógép-kezelői tanfolyamot, de az ott szerzett ismereteket nem igazán tudtam hasznosítani, mert elsősorban az adatbázis kezelő programok használatát tanultuk meg. Az alapok viszont megvoltak a számítógép használatához. Egy bonyolult szövegszerkesztő programmal (*word perfect*) dolgoztunk, amihez mindent fejben kellett tartanunk. Ma már természetes az internet használata, az e-mailen történő kapcsolattartás, az online ügyintézés. A tantermek kivetítővel vannak felszerelve, az oktató laptopon viszi a tananyagot az órájára. Sok hallgató laptopon jegyzetel, vagy akár le is töltheti az előadás anyagát.

Az oktatásszervezés területén is nagy változások történtek. 1992-ben példának okáért, amikor Horányi professzor úr kísérletképpen bevezette a kreditalapú oktatást, flopilemezen vittük át a kari hivatalba a következő félévre meghirdetendő kurzusok listáját kreditpontokkal együtt. Minden félévben könyvalakban jelent meg az arra félévre vonatkozó tanrend. Ebben a kiadványban voltak még olyan hasznos információk, mint a félév ütemezése, valamint az egyes szakok tantervei. Az órafelvétel úgy történt, hogy a hallgató az indexével a kezében reggel óta sorban állt a folyosón, a lépcsőházban, hogy egy-egy oktatónál fel tudjon iratkozni a kurzusra. Majd ugyanilyen sort végigállva tudta leadni az indexét a Tanulmányi Osztályon, ami abban az időben is a dékáni épületben volt, de nem külön bejáratral, hanem ugyanazon lépcsőházzal és folyosón a kari hivattal. Így ott is, sokszor a lépcsőházon keresztül, egészen az udvar végéig állt a sor.

Amikor bevezették az Egységes Tanulmányi Rendszert (ETR), ódzkodtunk egy kicsit, félünk attól, hogy ez mekkora adminisztrációs terhet ró ránk, tanszéki ügyintézőkre. Valóban így is lett, mert el kellett telnie 2-3 évnek, amíg az oktatók is elkezdtek használni az ETR-t a vizsgameghirdetésekre, jegybeírásra.

Nem volt könnyű, mondjuk, a félévi tanrend összeállítása a sokféle tanterv miatt. Ez sokáig az én feladatom volt a tanszéken, épp abban az időszakban, amikor még átmenet volt az egyetemi képzés és a BA/MA képzések között, levelezőképzések folytak minden szakunkon, minoros hallgatókat is fogadtunk, és ezek a tantervek is állandó átalakuláson mentek keresztül. Volt olyan félév, amikor tízféle tantervből állítottam össze tanrendeket. Ügyelni kellett a kurzuskódokra, arra, hogy az abszolutóriumig minden kurzust meghirdessünk, majd ennek a sokféle tanrendnek el kellett készíteni az órarendjét. 2017-ben az Oktatásszervezési Irodán Laki Andrea és Lajtai Zita óriási munkával egysegésítette a tanterveket megkönnyítve ezzel a munkafolyamatot.

2012-ben megalakult a Demográfia és Szociológia Doktori Iskola, melynek szintén adminisztratív és oktatásszervezési ügyintézője lettem. Így az évek során a klasszikus tanszéki ügyintézői feladatok (postázás, iktatás, beszerzések, szkennelés, fénymásolás, számlák intézése, szerződések kötése, leltározások stb.) mellett egyre több oktatásszervezési megbízatásunk is lett.

A NEPTUN bevezetésével ismét egy újabb programot kellett elsajátítanunk. Kibővültek a tanszéki ügyintézői szerepkörök is, teszem azt a záróvizsgáztatás kezelése a NEPTUN-ban is a tanszéki adminisztrátorok feladatává vált. Kísérletképpen a mi tanszékünkön, a társadalmi tanulmányok BA szakán zajlott le először a záróvizsgáztatás ilyen formában. A próba jól sikerült, Seres Máriától és Vancsik Pétertől kaptam ehhez nagy segítséget. Ők is kikérték a véleményemet, hogy egy-egy problémát a konkrét tanszéki tapasztalataim alapján hogyan lehet megoldani. Javasoltam, hogy a hallgatók jelentkeztetése a záróvizsgára maradjon tanszéki hatáskörben, továbbá, hogy mely vizsgabizottsághoz kerüljön a hallgató, hiszen a záróvizsga bizottságokat úgy állítjuk össze, hogy abban

részt vegyen a konzulens tanára, és esetleg az opponense is.

Az adminisztrációs ügyvitel területén is folyamatosan képeznünk kell magunkat. Először a Kontroller Iktatóprogram használatát tanultuk meg, nemrégiben áttértünk a Poszeidon Iktatóprogramra. Legfrissebb újdonság elsajátításaként a TEAMS kezelését kellett megtanulnunk, mert nem csak az oktatás volt a járvány ideje alatt online, hanem a záróvizsgáztatás, MA felvételiztetés, amelyekben mi mint jegyzők közreműködtünk.

Számomra presztízs az egyetemen, és ezen belül a BTK-n dolgozni. Ugyanakkor elszomorít ennek a sokrétű és felelőségekkel járó munkának az alulfizetettsége. Megértem azokat a kollégákat és kolléganőket, akik sok-sok itt eltöltött év után úgy döntöttek, hogy a jobb megélhetés reményében hagyják el az egyetemet és a kart. Bízom benne, hogy javulni fog ez a helyzet a modellváltással, illetve a karon nem oktató munkatársak Teljesítmény Értékelő Rendszerének bevezetésével. Még nem teljesen világos, hogy ennek mi lesz a konkrét eredménye, de sajnos én már nemigen fogom élvezni az előnyeit, mivel egy-két éven belül nyugdíjba megyek.

A kar elnevezésében is megmutatkozik a fejlődés. A JPTE Bölcsészettudományi Karból az egyetemi integráció után - 2000-ben - PTE Bölcsészettudományi Kar, majd 2020-tól PTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar lett, hiszen a képzési kínálat egyre több társadalomtudományi területtel is bővült.

Munkája során milyen viszonyt alakított ki a hallgatókkal és az oktatókkal?

Immáron a negyedik tanszékvezetővel dolgozom együtt. Mindegyik munkahelyi vezetőm más-más személyiség, igyekeztem/igyekszem alkalmazkodni hozzájuk, meg kellett találnom azt a hangot, mely a jó munkakapcsolathoz szükséges. Amellett, hogy beosztott voltam/vagyok, fontosnak tartom, hogy emberileg is el tudjuk fogadni egymás. Különben leragad ez a viszony az utasítás/végrehajtás szintjén.

Az oktatókkal eléggé sajátos a viszonyom, mivel a mostani oktatóink több mint fele itt végzett a tanszéken, így először mint hallgatókat

ismertem meg őket. Eleinte ők sem tudtak mit kezdeni helyzettel. Nem vagyok tegeződő típus, ezzel a tiszteletet kívánom mutatni a másik fél iránt. Amikor volt egy-egy kötetlen tanszéki összejövetel, megragadtam az alkalmat, és a hallgatókból lett oktatókkal összetegződtem, úgymond „nagykorúsítottam” őket. Így már ők is bátrabban kérnek tőlem.

Most már több éve együtt van ez a fiatal oktatói gárda (az idősebb oktatók nyugdíjba mentek). Ismerem az oktatással kapcsolatos igényeiket például az órarendek összeállításánál. Tudom, hogy ki mikor, melyik napon szeret oktatni, dél előtt vagy délután, egész nap vagy három napra elosztva az óráit. Elkészítem az órarendeket és általában nagyon kicsi változtatásokat kérnek. A hallgatók bármikor bejöhetnek hozzám az irodába, vagy írhatnak nekem e-mailt. Igyekszem én magam segíteni minél előbb, akár este, ott-honról is válaszolok a levelükre, mert tudom, hogy számukra fontos probléma megoldásával kerestek fel. Ha nem tudok segíteni, javaslok más utat, tegyük fel a Tanulmányi Osztályt, ahol a szakos ügyintézőnkkel, Ráczné Faddi Erikával nagyon jó munkakapcsolatban vagyunk.

Sokszor kapok köszönetet végzős hallgatóktól, elsősorban azoktól, akik valamilyen oknál fogva lemaradtak a tanulmányaikban, és szinte egyéni tanrendet kellett nekik összeállítani, hogy végezni tudjanak. Régi hallgatók is megkeresnek, tematikákat kérnek, és örülnek, amikor megtudják, hogy még mindig én vagyok a tanszéki titkárnő. Nagyon jólesik, hogy a hallgatók reggel mosolyogva köszönnek a folyosón, és nem csak az orruk alatt elmotyognak egy „jó napot” köszönésképpen.

Eddigi munkájából mire a legbüszkébb?

A mi munkánk a háttérben zajlik, a cél az oktatás kiszolgálása, ami nem igazán látványos tevékenység. Azért dolgozunk, hogy az oktatónak csak a tanítással, a hallgatónak pedig csak a tanulmányaival kelljen foglalkoznia. Siker, ha zökkenőmentesen indul el egy félév, siker, hogy egy évfolyam úgy tehet záróvizsgát, hogy minden feltételt – ami rajtunk múlt – megteremtettünk az előrejutásához. A magam munkájában azt tartom sikeresnek, hogy lépést tudtam tartani azzal fejlődéssel, ami itt a karon végbement. Ahogy idősebb leszek, és egyre több fiatal munkatársam van, úgy érzem, hogy nekem bizonyítanom kell, hogy még képes vagyok a megújulásra, az új ismeretek elsajátítására.

Milyen érzéssel tölti el a rektori dicséret?

Természetesen nagyon örültem a rektori dicséretnek, nagyon motivál arra, hogy továbbra is próbáljam a legjobbat nyújtani a munkámban. Amúgy is az a típusú ember vagyok, akit inkább dicsérettel lehet ösztönözni. Továbbá meggyőződésem, hogy azok közül a nem oktató kollégák közül, akiket én ismerek és akikkel napi munkakapcsolatban vagyok, nagyon sokan megkaphatták volna ezt az elismerést, mert valamennyien lelkiismeretesen, kiválóan dolgoznak a saját munkaterületükön. Ami most talán egy kicsit felém billentette a mérleg nyelvét, az a 30 éves „jubileumom”. Egy évben sajnos csak egy kolléga kaphatja meg ezt a díjat, de nagyon remélem, hogy előbb-utóbb mindenki sorra kerül.

Az interjút készítette: Szélpál Livia

„AZ ÉN CSODÁLATOS PÉCSI KALANDOM SEM ÉR ITT VÉGET...”

Paradoxonban élünk: a hatékony kommunikációs technológiák korában, a háborúhoz vezető hazugságoktól átszőtt világ „zajában” egyre magányosabbak vagyunk. S azért, hogy kevésbé érezzük magunkat egyedül, és jobban részesei lehessünk a korszaknak, amelyben élünk, mi Pécssett befogadtuk a világot, immár közel harminc éve.

Szelíd és elmélkedő városunkba évről évre visszatértek az írók, a költők és a gondolkodók, hogy közösen vitassuk meg a fontos kortárs kérdéseket. A mindennapi egyetemi életben és a nemzetközi szemináriumainkon részt vevő sok-sok fiatal között mindnyájan megfiatalodunk. Ilyen környezetben – a kutatás és ismeretterjesztés világában – nőttek fel diákjaink, és megértették, hogy a „tudománycsinálás” nem

más, mint hogy együtt kutatunk, vitatkozunk és figyelemmel hallgatjuk egymást.

Ez az én csodálatos pécsi kalandom titka. Vendégeim – köztük a jeles író, a kékszemű Hubay Miklós – az egyetemi dolgozószobám ablakából látható, dél felé elnyúló várost nézve sokszor megkérdezték, hogy arra van-e a tenger. Igen! A tenger is arra van! Az én csodálatos pécsi kalandom sem ér itt véget, sőt, megújul majd az elkövetkezendő időkben: még nagyon sok tenni-, kutatni-, tanulni- és megbeszélőnivalónk van.

Írta: *Luigi Tassoni*

Fordította: *Wallendums Tünde*

Olasz Tanszék

A BÖLCSÉSZEK MINT KAMÉLEON MŰVÉSZLELKEK

Beszámoló az „ésatöbbi” rendezvényről a Szenes klubban

A Pécsi Tudományegyetem, és azon belül is leginkább a Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar már régóta sokszínűségéről híres. Nálunk lelhető fel a legtöbb szak és ezek is a lehető legkülönbözőbbek. Egészen biztos vagyok benne, hogy pontosan ezért biztosítja a mi karunk a legszerteágazóbb lehetőségeket az önmegvalósításra. A campuson a leggyakrabban hallott tanács, hogy az egyetem nem csupán tanulásra jó, hanem, ha okosan használjuk, egy teljesen új világot tár elénk, ahol bármilyen elképzelésünket megvalósíthatjuk. Ezt segíti a számtalan újság és folyóirat, mellyel karunk büszkélkedhet, a Zenélő Egyetem szabadon választható órái, a filmklubok és maga a Szenes Klub, mely az egész országban egyedülálló.

Talán a rengeteg művészettel foglalkozó elméleti óra, vagy a már fent említett okok miatt, de meg mernék esküdni arra, hogy a bölcsészek között legalább annyi művészlélek

munkálkodik, mint egyetemünk Művészeti Karán – de nálunk többnyire belesimulnak a sokaságba, elbújnak tanulmányaik, barátaik és mindennapi teendőik mögé. Ám az a mondas, hogy „Minden út a Szenesbe vezet”, nem csak egy elkoptatott frázis. Mikor egy teljesen kívülállónak mesélek a hamisítatlan pécsi-bölcsész életről, önkéntelenül ide lyukadok ki minden egyes alkalommal. Hiszen karunk különlegességét remekül tükrözi a tény, hogy van egy klub, ami teljességgel a hallgatók kezében van, és ahol az arra ambíciót érző megtapasztalhatja egy esemény létrehozásának folyamatát, vagy bárki csak egy családias helyre

lelhet akár az órák közötti megpihenés, akár hétfő esti szórakozás alkalmából.

A Bánya (ahogy mi hívjuk) éjjel-nappal tömve van művészettel – elég csak rendszeren körülnézni. A falakon egyből megcsodálhatók az elsősorban hallgatóknak kiírt pályázat nyertesei, többségében Márton Rajmund és Novotny Mór grafikái, az összes sarokban megtalálhatóak az aktuális PécsiBölcsész, *Made In Pécs* és *UnivPécs* magazinok. Délelőttönként a babzsákokon noteszokba görnyedő kreatívok ücsörögnek, az asztalokat társasjátékokkal pakolják tele a baráti társaságok, az ügyelők pedig szakadatlanul szolgáltatják az aláfestő zenét. A hétfő és olykor péntek estéken pedig a zenészek a főszereplők – emellett pedig rengeteg teljesen különböző rendezvény van még, melyek kifejezetten a művészek érdeklődését célozzák.

Pontosan ilyen az *ésatöbbi* eseménye, ahol „mindennek helye van”, és aminek „alapelve maga az alkalom”, vagyis a környékbeli művészek összehozása, hogy rivaldafénybe kerülhessen a legszerényebb tehetség is. Maga a rendezvény egy soproni kollégiumból indult eredetileg *Fiókriport* néven Kaszás Gergő és Koszorús Gábor szervezésében. Slam estként kezdődött, ám mire a programot elhozták nekünk Pécsre, már sokkal szélesebb palettán mozgott: akusztikus zenei formációk, stand-up, versek, rap és egzotikus hangszereken szóló előadás is előfordul.

A teljesség igénye nélkül szeretnék bemutatni néhány rendkívül tehetséges hallgatót az *ésatöbbi* 2021. szeptember 29-ei eseményén keresztül, mely eddig ritkán látott mértékben töltötte meg mosolygós, együtt-lélegző emberekkel a Szenes Klubot.

Az estét Anta János Attila nyitotta meg Pálfi Tiborral, aki aznap többször lépett színpadra, mint bárki más, egy szál klasszikus gitár társaságában. Anta János Attila neve a pécsi egyetemisták számára egyáltalán nem ismeretlen, hiszen basszusgitárosként évek óta rendszeres fellépője a *Made In Pécs* és a Szenesbeli *Rocktóber* eseményeinek zenekaraival (*New Divide – Linkin Park Tribute* és *My Last Summer*), ez alkalommal pedig kivételesen énektudását csillogtatta meg. Ez a duó az este során egyébként is szinte kikerülhetetlenné vált – amikor éppen nem a színpadon álltak, a Szenes bejáratánál fokozták a hangulatot a legnépszerűbb *Nirvana* számokkal. Pálfi Tibor többször is visszatért lekísérni a különböző énekeseket, és egy alkalommal ő is megszólalt a *Véres lábnyomok a levegőben* nevű formációban.

De nem csupán ők töltötték meg zenével a Bányát: Hajdú Virág akusztikus gitárral és Kovács Borbála fuvolával alkottak varázslatos duót. Hajdú Virág ráadásul a Nevetnikék Alapítványt képviselve játszott, (mely szervezet célja a beteg kisgyermek kórházi körülményeinek javítása,) ahogyan később Kemény Viktor is ebben a minőségben ragadott szájharmonikát egy utánozhatatlan adománygyűjtő blues-improvizáció erejéig. Kemény Viktor tehetségét egyébként nem csak a BTK hallgatói körében ismerhetik, ugyanis a város legkülön-

bőzőbb pontjain szokott rendszeresen leülni kis hordozható erősítőjére kötött mikrofonjával, szájharmonika-készletével és keményített falú táskájából eszkábált lábdobjával.

Erbszt Anna szintén megmutatta költői oldalát, aki a hétköznapiakban a *PISZE* és a *Gólem Színház* színtársulatainak is aktív tagja. Ám személyes kedvenceimként Csamári László *Univer-*

Ha már utcazene, akkor pedig muszáj megemlítenem Nedvig Boldizsár Álmost, aki a világ egyik legkülönlegesebb dobján, vagyis egy Hadpanen szólózik mindenhol, ahol éppen kedve tartja, amint akad egy-két szabad órája – és szerencsére letévedt hozzánk a Szenesbe is. Viszont a legmeglepőbb zenei felállás egy trió lett, melyet Bakos Szonja, Szabó Fanni és a *Csoki és Hipó* zenekar Hipója alkotott két kis ukulelével. A vizesblokkok legendás hangulatkeltőinek nyomdokaiba lépve a lányok a rövid szünetben a mosdóban is szórakoztatták az arra tévedőket, így az este végére a Szenes környékén már egyetlen kis zug sem akadt, ahonnan nem szólt élő zene.

Az esemény viszont nem csak a zenészekről szólt. Hangjátékot a stand-up műfaján belül is elő lehet adni, amit Belovári Bence mutatott be nekünk, amivel csak emelte a már amúgy is remek hangulatot. Szintén zajokkal, ráadásul mélységgel, térben és érzelmekben egyaránt építkezett Fehér Dorka drámai hatású verseivel. A figyelemfelkeltés nagymestere viszont Rónoki Bertalan, akit akár országsszerte ismerhetnek a közösségi oldalokról *Fiókország* néven, de a pécsiek sokszor találkozhatnak vele a legkülönbözőbb slam-poetry és irodalmi esteken vagy hasonló rendezvényeken.

zális utazás a University világában slam-előadását emelném ki, aki többek között a „mert előre látam, hogy nem látok majd semmit” és az „érzék-szemtanúk” váratlan összetételeivel dolgozott. Valamint Kalmár Gyöngy költeményét, melynek tételmondata a „sáros cipőben járom végig életem legszebb éveit” különleges képe lett.

Ám egy ilyen nagyszabású összművészeti est mibenlétét és hangulatát nem csupán a fellépők határozzák meg, hanem a már említett szervezők, akik a műsorvezetői szerepet is magukra vállalták, és felkonferálásaik az esetek többségében különálló performanszá nőttek ki magukat. Saját bevallásuk szerint rendezvényük fő célja az, hogy összegyűjtsék a művészeti hajlammal rendelkező fiatalokat, és egy családias kis közösséget teremtsenek. Az este végére elég egyértelművé válik, hogy ez sikerült is, ugyanis az esemény az *Azért vannak a jó barátok* című dallal ér véget, melyet az összes résztvevő és a teljes közönség együtt énekel egy hatalmas csoportos ölelés közben.

Simon Anna

Szabad bölcsészet szakos hallgató

Fotó: Csikós Emese

„A PTE BTK ÉLETEM EGY FONTOS ÁLLOMÁSHELYE.” UGRÓDESZKA A PTE-RŐL

Interjú Pirmajer Attilával

Pirmajer Attila 31 éves szociológia PhD hallgató. Fő kutatási területe a vállalkozói értékprioritások empirikus vizsgálata, disszertációját is ebben a témában írja Bodor Ákos vezetése alatt. Jelenleg a Központi Statisztikai Hivatalnál dolgozik statisztikus munkakörben. A kutatásáról, KSH-beli munkájáról beszélgettem vele.

Mit jelent számodra a PTE BTK? Mi a kötődésed a PTE BTK-hoz?

A PTE BTK életem egy fontos állomáshelye, ahol olyan ismeretségeket kötöttem, amelyek rendkívüli mértékben befolyásolták a személyiségem fejlődését. A doktori iskola kapcsán kerültem Pécsre, az alap-, illetve a mesterképzést Szegeden végeztem el. Így az ismeretségeim a doktori iskolán keresztül jöttek létre, hogy csak pár embert említsek azok közül, akik nagy hatást gyakoroltak rám: Füzer Katalin, Bálint Lajos, Berger Viktor, Spéder Zsolt, Ragadics Tamás és nem utolsósorban Kovács Teréz professzor asszony, akivel az ismeretségi kapcsolatot a közös vajdasági gyökerek tovább erősítették. Ez az ismeretség pedig egy időre a doktori iskola oktatói-hallgatói viszonyából kollegiális viszonyná alakult át, amikor pár évig a Szociológia Tanszéken oktattam. Az oktatói tevékenységem a Felsőoktatási Intézményi Kiválósági Programban (FIKP) töltött időszakommal esett egybe. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem szerettem volna megvetni a lábam Pécssett, de nem így alakult. Az élet rákényszerített a vál-

toztatásra, amit utólag egyáltalán nem bánok. A kutatói és oktatói felállásokból nem tudtam kitermelni a mindennapi megélhetésem, emiatt több plusz munkát kellett elvállalnom, amelyek egyre nehezebben voltak összeegyeztethetők. Ebben hozott számomra változást a koronavírus, ami a megélhetési forrásaimat elzárva rákényszerített arra, hogy új lehetőségek után nézzek. Ekkor került képbe a KSH, s bár alig egy hangyabogárnyival több, mint egy éve vagyok itt, azt kell, hogy mondjam, úgy érzem, hazaérkeztem. Vagyis a KSH-ra nem mint állomáshelyre, hanem inkább mint végállomásra gondolok. Ez az állás olyan stabil alapot jelent számomra, amelyre felépíthetem a karrierem és az életem.

Mi a kutatásod célja?

Amikor belevágtam a dolgozatírásba összesen két dolgot tudtam: egyrészt, hogy értékkutatással akarok foglalkozni, másrészt, hogy empiriával. Így kellett keresni egy olyan empirikus értékkutatási módszert, amin keresztül megvizsgálhatunk valamit. Mivel a PhD tulajdonképpen egy vállalkozás, ezért a témavezetőm Bodor Ákos ajánlásával a Schwartz értékesztel kezdtük el megvizsgálni a vállalkozói értékprioritásokat az ESS (*European Social Survey*) adatállományaiban. Arra a kérdésre keressük a választ, hogy a magukat vállalkozónak vallók értékei a Schwartz-féle értékeszt alapján miben térnek el a többségi társadalométól, valamint, hogy azokat hogyan befolyásolja az

Fotó: pexels.com

a társadalmi-kulturális közeg, amiben élnek. Ezek alapján vállalkozói profilokat hozunk létre, amiket összevetünk az elmélettel.

Miért időszerű ez?

A „vállalkozó” egy nagyon illékony, nehezen megragadható fogalom. Ez annak köszönhető, hogy a vállalkozót körülíró tulajdonságok folyamatosan változnak, mindig az adott korszak igényeihez és kihívásaihoz igazodnak. Így a kutatásom időszerűsége egyrészt abból adódik, hogy összefoglalja, hogy jelen pillanatban mit takar ez a fogalom, másrészt pedig arra is megpróbál választ adni, hogy bizonyos Európán belüli területek miért nem képesek megtartani az innovatív, vállalkozói szellemű embereket, és ott miért nem alakul ki olyan vállalkozói klíma, ami támogatná ezeknek az egyéneknek a megtapadását.

Hogyan tudod a kutatásod a KSH-beli munkádhoz kötni?

Nagyon nehezen. Ez abból fakad, hogy előbb volt a dolgozat, mint a munka. A munkám során ugyanis népesedési statisztikával, azon belül is elsősorban halálozási statisztikával foglalkozom. Olyan tevékenységeket látok el, mint közreműködés az adatgyűjtésben és feldolgozásban, az adatok minőségellenőrzése, adatbáziskezelés és -elemzés, a hazai és nemzetközi rendeletek adaptálása, valamint hazai és nemzetközi tájékoztatási feladatok ellátása. Az egyik ilyen tájékoztatási feladat a havi rendszerességgel megjelenő gyorstájékoztató. Ebben a pozícióban izgalmas kihívást láttam, és úgy

gondoltam, megmérettetem magam, hiszen az elméleti és legfőképp a technikai tudásom adott volt. Amennyiben egy szerénytelen kijelentéssel élhetek, úgy vélem, hogy ez csak tovább fokozza a sokoldalúságom.

Milyen tendenciák figyelhetők meg a COVID-19 hatásait illetően a halálozási adatokat tekintve?

Tavaly tavasszal az első hullám a nyugat-európai országokat, tehát a jó egészségi állapottal és magas várható élettartammal rendelkező országokat érintette súlyosan. Ez azért alakulhatott így, mert ezekben az országokban rövid idő leforgása alatt robbant be a járvány, amire az egészségügyi rendszernek nem volt ideje felkészülni. Ezzel szemben a rosszabb általános egészségi állapottal rendelkező közép- és kelet-európai országokat az első hullám kevésbé érintette, mert hamar lezárták a határaikat és kellő gyorsasággal vezettek be korlátozó intézkedéseket. Ősszel a második és idén tavasszal a harmadik hullám idején már az európai országok többségében halálozási növekményt regisztráltak, azonban a legnagyobb arányú többlet a közép- és kelet-európai országokban keletkezett, ahol a lakosság egészségi állapota, halandósági mutatói eleve rosszabbak. Remélhetőleg az oltottságnak köszönhetően a jövőben ilyen mértékű halálozásra nem kell számítanunk.

Köszönöm szépen az interjút és további sok sikert, eredményes munkát kívánok!

Az interjút készítette: Szélpál Livia

JÁTÉK HATÁROK NÉLKÜL

*Glied Viktor (2020): Az európai migráció két arca.
Ad Librum Kiadó, Budapest*

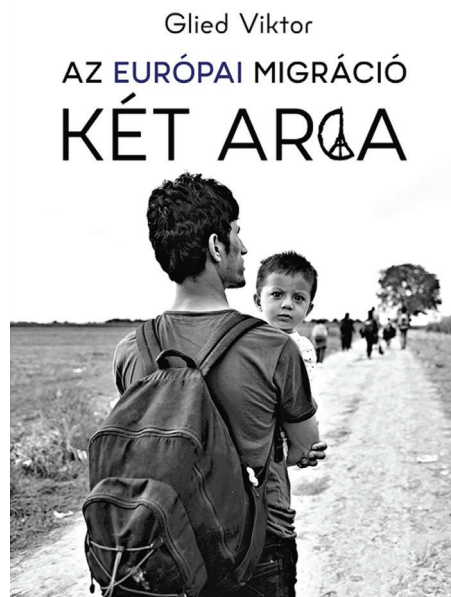
Glied Viktor migrációt elemző könyve a vándorlást európai szempontból vizsgálja, széles látószöggel. A kontinensünket érintő bevándorlás jelenségére – ami a mű címen is tükröződik – több szempontból keresi a válaszokat. A migrációt szándékoltan nem a kiinduló országok, valamint a *push* (toló) tényezők perspektívájából vizsgálja, hanem a cél- és tranzit országokban okozott társadalmi és politikai változások aspektusaiból. A mű nagy előnye, hogy politikai diskurzusoktól mentesen, objektív módon beszél az amúgy meglehetősen szenzitív migráció kérdésköréről. De emellett megjelennek az egyetemes európai értékek, mint a humanizmus vagy az emberi jogok. Éppen ebből építkezik a könyv leg-egyedülállóbb része, amely más, migrációval foglalkozó tudományos munkákból hiányzik. A szerző részletesen kitér az európaiság mibenlétére, az európai identitás változásaira, valamint azok ellentmondásaira. Eszerint Európának vannak általános értékei, amelyek egyszerre táplálkoznak a zsidó-keresztény, a római-görög, valamint a felvilágosodás hagyományáiból. Ezek alapértékként az Európai Unió Alapjogi Chartájában is megjelennek: *méltóság, szabadság, egyenlőség, szolidaritás, a polgárok jogai, valamint az igazságszolgáltatás függetlensége.*

Azonban a 2015-ös menekültválság jól jellemzi, hogy az elvont értékek könnyen lepatannak a valóságról. Glied is kiemeli, hogy a menekültválság komplex, sokszereplős játszma volt egyes európai uniós országok között. Valóban ebben fogható meg az európai migráció két arca, azaz egyszerre akarunk humánus, „eu-

rópai” válaszokat adni a migrációra, valamint egyidejűleg tekintjük azt biztonságpolitikai kérdésnek. E két hozzáállás feloldhatatlan ellentéte okoz konfliktust az európai társadalmakban és politikában. Ennek az antagonisztikus ellentétnek a felismerése adja a mű igazi erejét és újdonságát. Mindez túlmutat a monográfia csupán biztonságpolitikai interpretációin, ahogyan azt az eddigi értelmezéseiben láthattuk (Besenyő, 2021; Kakócz, 2021), hiszen a migráció jelensége, illetve az arra adott válaszuk fogja meghatározni jövőbeni képünket az „európaiságról”.

Az európai társadalom egy jelentős része nem elutasító a migrációval szemben, sőt, kifejezetten támogatja a nyomorból, háborúból a jobb élet reményében Európába áramló emberek letelepedését. Azonban azt a szerző is kiemeli, hogy a mind nagyobb mértékű migráció hatására megerősödtek a radikális, a migrációt elutasító pártok szinte mindenhol a kontinensen. Az Európai Unió „válságból válságba sodródik”, így nehezen tud (ha egyáltalán akar) reagálni a gyors döntéseket igénylő kérdésekre. Ezenfe-

lül az egész migrációs kérdés beleilleszkedik a liberális demokrácia válságába, és mint egy újabb tünet mótelyezi a beteget számos egyéb mellett. A folyamat a 9/11-es terrortámadással kezdődött, majd viszonylag gyorsan a liberális demokrácia egyedüli társadalomszervező erőként való értelmezésének megkérdőjelezésébe csapott át. A szerző mindezt alátámasztva a magyar kormányzat migrációs kommunikációját is részletesen elemzi. Glied kiemeli Magyarország esetében a politikai válságot, amely

Glied Viktor | Fotó: Kovács Gréta

megelőzte a globális pénzügyi válságot. Részben a két válság együttes érvényesülése vezetett a 2010-es földindulásszerű politikai változásokhoz. Egyrészt a kéttömbű pártrendszer felbomlott és többpólusúvá vált, másrészt a kormánypártok alkotmányozó többséggel rövid idő alatt nagy volumenű reformokat hajtottak végre. A gyors változtatások hatására több ízben került szembe a magyar kormány az Európai Unióval. A 2015-2016-os menekültválság az amúgy is terhelt kapcsolatoknak adott egy újabb lökést – negatív irányba. A magyar kormányzat egyértelműen a hatékony kormányzás (Machiavelli, Weber) mellett tette le a voksát, szemben a morális kormányzással (Platón, Bruns) (Metz, 2017: 241), amelyet Európa több országa a migráció kezdeti időszakában képviselt. Glied is részletesen elemzi a nemzetközi reakciókat, melyet a magyar kormányzat migrációs kommunikációjára adtak. Talán még ennél is szemléletesebb az az ív, ahogyan a kormányzat felépítette a teljes

kommunikációs stratégiáját 2015 januárjától. Kezdetben a probléma tudatosítása volt a kormányzati kommunikáció fő célja, amelyet a „védelem” címszóval erősítettek meg. Majd következő lépésben a muszlimokkal való közös együttélés kérdéskörét tematizálták, végül egy népszavazásban csúcsosodott ki a kommunikációs piramis, amelynek két üzenete volt: egyrészt „Brüsszelre”, a liberális nyugati elitre kívánta hárítani a migráció problémáit, másrészt a civilizációs konfliktusokat hangsúlyozták, illetve Magyarország Európa határait védő szerepét. A szerző összességében sikeresnek ítéli meg a kormány kommunikációs kampányát abból a szempontból, hogy visszaszerezte a politikai kezdeményezést, valamint ezáltal növelni tudta szavazóbázisát. A morális kérdés azonban felvetődik, hogy a retorikai gyűlölet mikor csap át tettelegességbe, illetve, hogy mekkora problémának tekintjük önmagában, ha a társadalom egyes szegmenseit kizárjuk a nemzetközösségből.

Összegzésként elmondható, hogy Glied Viktor munkája jól strukturált, az átlagolvasó számára is közérthető, azonban széleskörű információkkal szolgál az európai migráció témakörében pártérdekektől mentesen.

IRODALOMJEGYZÉK

Besenyő János (2021): Hány arca lehet a migrációnak? Recenzió Glied Viktor „Az európai migráció két arca” című könyvéről. *Biztonságtudományi Szemle*. 3. évf. 1. szám. 141-146. pp.

Kakócz Krisztián (2021): Recenzió. Glied Viktor: Az európai migráció két arca. *Határrendészeti Tanulmányok*. 2021/2. 62-65. pp.

Klemencsics Andrea (2020): A röszkei tranzit-zóna sérti az uniós jogot. *Jogászvilág*. (letöltés dátuma: 2021. 11. 16.)

Metz Rudolf (2017): Határok nélkül? Orbán Viktor és a migrációs válság. In: Körösenyi András (szerk.): *Viharban kormányozni: Politikai vezetők válsághelyzetekben*. Budapest: MTA TK PTI. 240-264. pp.

Szegedi Péter

az Interdiszciplináris Doktori Iskola Politikatudományi
Doktori Programjának hallgatója

EDITORIAL NOTE

The regional commitment and social responsibility of the Faculty of Arts and Social Sciences of the University of Pécs are significant in education, research, and knowledge transfer. One manifestation of these goals is the journal of Faculty, the *Nexus*, which serves as a link and community interface among the institutes and departments of the Faculty, research centers, and the wider readership.

The opening article in this issue of *Nexus* introduces new master's and doctoral programs starting in September 2022. One of the main goals of the Faculty of Arts and Social Sciences is the expansion of international programs. In line with the trend of internationalization, the Faculty of Arts and Social Sciences of the University of Pécs also launched three doctoral programs in English in the spring semester of the 2021-2022 academic year.

The content of the fourth issue, which primarily reports on the faculty events of the 2021/2022 Fall semester, also follows this organizing principle, striving for unity and transparent communication of results. This issue prominently reports on the achievements of our faculty members in the column *Díjak és szakmai elismerések* [Awards and Professional Recognition].

The column *Életutak: Tudományterületek | Interjúk* [Life Paths-Fields of Science-Interviews] presents the works of Professor Emerita Mária Kurdi, Professor Luigi Tassoni, and Judit Dombi, lecturers and science promoters. Their new and older book releases were the focus of the interviews.

Among the primary responsibilities of *Nexus* are the presentation of scientific news, public service announcements, new book releases, scientific events, conferences, lectures, departmental news, and applications. Also, readers can be informed about the professional progress of university students and Faculty (Ph.D. news, habilitations, and appointments). As a new colleague, Tímea Matuz-Budai intro-

duces herself in an article.

The *Nexus* also reports on the works of the Humanities Research Centers. Among the research centers of our Faculty, the activities of the *Irish Studies Center*, the *Human Environment Research Group*, the Faculty related work of the *University of Pécs Education and Training Support Center*, the *Multidisciplinary Research Group on War Sciences*, and the *Historical Research Group on Modern Russia and the Soviet Union* are in focus.

The column *Támogató szemlélet a PTE BTK-n* [Supportive Approach at the Faculty of Humanities] provides information on the education of hearing-impaired students. Social Work specialist Nikolett Zoboki-Gergely wrote the article.

In the column *Mozaikok* [Mosaics], Sarolta Kuglics, a student majoring in communication and media studies, presents the exhibition entitled *Kádár Insta: #Everyday #Fashion in the '70s Hungary*, organized by the Department of Communication and Media Studies in October 2021.

In the column *Pillanatképek a kari mindennapokból* [Snapshots from the Everyday Life of the Faculty], Mrs. Zsuzsa Novák Végső, the administrative expert in the Department of Sociology, talks about her work, the history of the department and the rector's praise, which she received in June 2021. Professor Luigi Tassoni gives a short reflection on his university years in Pécs.

Anna Simon, a BA Philologist student majoring in communication and aesthetics specialization, gives an insight into the "ésatöbbsi" event organized in the Szenes Club on September 29, 2021, in the column *Kreatív Sorok* [Creative Lines].

In the Column *Alumni hírek* [Alumni News], a doctoral student of sociology Attila Pirmajer is introduced. Attila is currently working as a statistician at the Central Statistical Office

[Központi Statisztikai Hivatal].

This issue concludes with a book review of Viktor Glied's book *Az európai migráció két arca* (*The Two Faces of European Migration*, 2020) by Péter Szegedi, a student of the Doctoral Program in Political Science at the Interdisciplinary Doctoral School.

As is shown in the table of contents, the fourth issue of *Nexus* is again full of great and valuable content. I am incredibly grateful for

the continued and beneficial cooperation of the institute's contact colleagues and the team spirit of the editorial staff.

We warmly commend the fourth issue of *Nexus* Magazine to the readers.

Livia Szélpál

We continue to count on the valuable help of our institute contact colleagues and look forward to the latest news from their institutes to the next issue.

The deadline for submitting materials for the fourth issue is
JUNE 24, 2022.

Editorial e-mail address: Nexus@pte.hu.

PTE | BTK